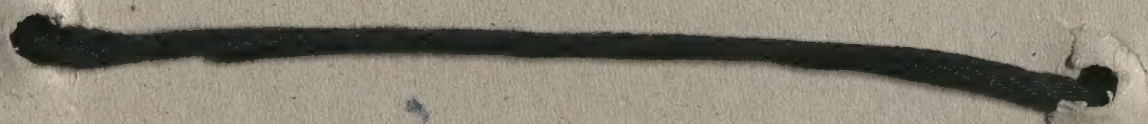
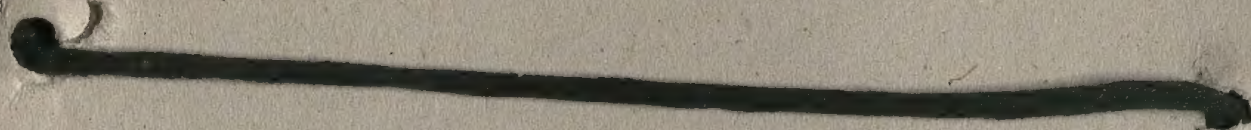

8845

IV

Joh. Caroli Chodkiewitz litera quib. sollicitat Jacobum de la garde ad defectionem a Rege Suecia ad suum Dominum.

Generoso Pontio copiarum olim Ducis Sudermannia Caroli in Archovia, ad Kovogardiam magnam praefecto. Generose vir, non dubitamus, quin cognitam tibi eo locorum morte Caroli Sudermannia Ducis, tui pro tempore Principis, cuius stipendia merebare, habeas; noveris quoque ad quas septuaginta Suecica manus devoluta sunt; cuius denique ipse imperii civis voceris. Si haec post excessum Caroli consideraveras, non est dubium quin tibi vicissitudo rerum, ac successus bellici conatus quomodo sine viribus deficiat, in mentem venerit. Quam Virtute natus es fortunam, teres;

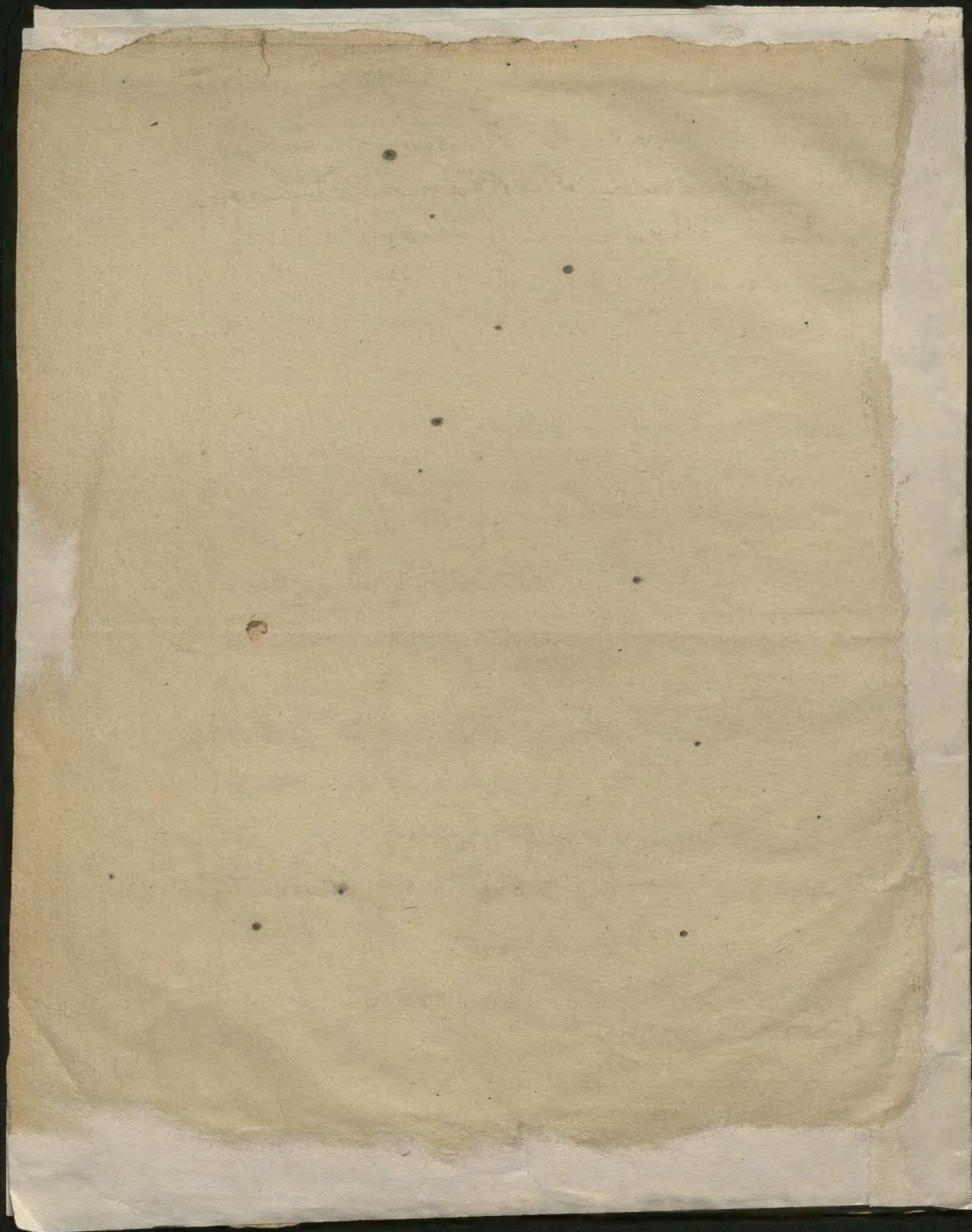
sed quandiu eandem privatij viribz de-
tineere possis, recipimus an tibi in animo
sit. Habes igitur, quandiu solium bel-
lica virtutis longe, augendi tempus fa-
mam nominis tui, cumulandi familiam
tuam honoribus, nanciscendi demum
Principis tui gratiam, cujus hereditarij
subditus; genus ipso probaris. Invitamus
itaq; te ad stipendia sereniss. Principis
nostri Sigismundi III, et Constantini
ne dedigneris et animum nobilem vi-
ro dignum, et fortunam sub auspiciis
tanti Regis deferre. Coeterum quo-
modo oblata per nos gratiam Prin-
cipis probaveris, respondeas Populamus.
Datum ex Castris ad Wolochum litis.
Christi 24. Anno. 1613.

Johannes Lawley
Chodkie wityz.

13
25
nobili et generoso Pontio. de la gar-
diè, copiarum Sueticarum ad novo-
gandiam chagnam pfecto, viro phe-
nus dantur.

1635

Engelste of Hollandse legatione hie puztractatz omme
 Dwaige of Polen wittenboord oft d' Dwaige legatione
 openblige naming om den articele in d' Willesvinder som
 handlar om den Catholische religionens ofwing in d' Rys
 land. dat. Dinsdag 3 $\frac{2}{12}$ Sept. 1635.

Nos infrascripti Serenissimi Magna
~~max~~ Britannia Regis ac Electorum
 & Prapotentium Minorum Dnora
 ordinum Generalium confederatarum
 Belgij Provinciarum ad Tractatus
 inter Serenissimos Dominos Dominos
 Suecia, & Polonia Reges deputati
 notam ac manifestum facimus
 universis et singulis, quorum in-
 terest aut interesse poterit. cum
 de articulo Religionis Catholicae
 Romana observatione in Livonia
 in praedicto Tractatu, inter Illustri-
 simos Dominos Dominos utriusque
 Regni

Regni Commissarios ageretur,
ac multum diu de eare esset disputa-
tūm instantēq; a prädictis Illustri-
simis Polonia Regis Commissarijs
ageretur, ut prädicta religionis
Catholica Romana exercitium
durante induciarū de quib;
agebatur tempore, hominib; in
prädicta Livonia concederetur
nulla contentione Illustri-
mos Dñs Dñs Suecia Commissarios
ulterius permoveri potuisse, quā
ut prädictis hominib; in Livonia
libertatem conscientiarū religio-
nis, et devotionis in privato permit-
terent. Cumq; adeo praefati Dñi
Commissarij Suetii se metuere
dicerent posse ex his verbis amplius

quid
S

quid à quocunque contra suam men-
 tem inferri, Sapius eos per modum
 interpretationis aperte coram nobis
 aliisque Illustrissimis D^{is} Dischedia-
 foribus professos esse. Sese per pra-
 dicta verba, nihil aliud ulteriusve
 permixtum concessumve intelligere
 quam simplicem & solam con-
 scientiarum libertatem nullo autem
 modo, eorumque permissionem hanc
 extensam velle, ut aliquod pra-
 dictae Religionis per Sacerdotem
 publicum privatumve exercitium
 ex praedictis verbis permixtum esse
 praetendi possit, ob eamque causam
 ab omnibus istis formulis, in quibus
 exercitij verbum, expressum erat,
 Illustrissimos Praefatos Suecia Com-

E. m. g.
 E. L.

missarios semper alienos fuisse,
et Ideo his prorsus abstinuisse. Cumq[ue]
de hoc negotio, diu multumq[ue] maxi-
me per Illustriissimum Dominum
Regis Gallie Legatum, apud Serenissi-
mum Polonia Regem, eiusq[ue] Com-
missarios esset actum; Et tulisse
prædictum Dn. Legatum Gallie, cum
iam prædicti D. D. Polonici Commis-
sarii animadvertent, neq[ue] publi-
cum neq[ue] privatam execrationem præ-
dictæ Religionis ab Ill.^{mis} Sueciæ Com-
missarijs illo modo obtineri posse,
tandem contentos fuisse ista for-
mula, de qua iam postremo actum
est, quæ ab Ill.^{mis} Polonia Commis-
sarijs tradita est, in qua quidem nulla
de publico privato prædictæ Religio-

nis

nis Catholica Romana exercitio
 mentio facta est. Commemorasse
 materiam predictam Gallia Regis
 Legatum, idcirco ab Illmo Plonia
 Commisarius in hanc formulam
 descendendum esse, ut se ex hac de pra-
 dicta Religionis exercitio, discepta-
 tione per modum honorabilis re-
 ceptis extricarent. Cumq^{ue} Ill^{mi} Dⁿⁱ
 Sueticii Commisarius a Vobis testi-
 monium duceret hac re, fortiusq^{ue} facta
 a se in ea declaratione requirerent,
 neq^{ue} id a Vobis denegari posset
 aut deberet. Praesens hoc instru-
 mentum illorum illustrativis in-
 teruentum rei geste memoriam,
 veritatisq^{ue} fidem amice communi-
 carimus, cumq^{ue} his rebus omnibus
 interfuerimus, paratos nos esse

Pae
 J J

ac Semper fore declaramus, qua
iam nostra manu ac Sigillo conser.
imus. omni meliori modo & forma
coram quibus eundem protuleri. Actum
Stumbrich 27to Septemb: A^o 1635.

Serenissimi R.
Britannia, Fran.
cia & Hibernia
Regis Legatus

Cesarum ac Rom.
Im^{pe} Ord. Gen. & de rat.
Provinciarum Belgij
Legati

Georgius Douglas (S) Joannes van der Honert.
L. C. (S) Andreas Piucker
(S) Joachim Andrie.

Prescriptum Legationis ad S^{ma} et Potent^{iss} Prin:
cipem Onum Ferdinandum Secundum Duena fua n:
te Clementia Electam Romanorum Imperator in Ger:
mania Hungaria Boemia Danatia Italia et Aus:
ria Regem Archiducem Austriae Ducem Lur:
undiae Styria Carinthiae Carniolae Wirtembergae Co:
mitem Tyrolis: nec non Ill^{mos} et R^{mos} Sacri Ro:
Imp^{er} Electores et ~~Prin~~ Magnificos Maximilianos
Præfatos Austriacæ Synarchæ R^{egi}mi Senatori
Petriouensi Mosensi Episcopo et alia R^{egis} P^{ri}ncipis
Legato datum Varsaviae die 1ma Mensis Ianuarij An:
no Domini MDCXXI.

Scriptus noster quamprimum ad pervenerit, v^{ost}re Sacrae Caesaris Alti^{ss} cum
Ill^{mos} Principes et R^{mos} Imp^{er} Curiam h^{ab}ere intellexerit, ad hanc
Caesaris Alti^{ss} in consensu Ill^{mos} Electorum et Principum Imp^{er} ob
tenta facultate nostram suspensionem, studium, et promptissimam co^operati
onem R^{egis} P^{ri}ncipis adferre, ac eadem devotissimam valetudinem, prosperam ceren
tiam, et gloriosissimos de aduersarij triumphos, et quamprimum bacan
daram Caesaris P^{ri}ncipis subiectarum altissimam gratiam congratulari,
et similiter et Ill^{mos} Principibus mutuam benevolentiam declarabit con
tione ratione accommodata, tam ad hanc regiam exegatur in eam

R^{egis} P^{ri}ncipis et R^{mos} Imp^{er} Curiam et R^{egis} P^{ri}ncipis Romanæ Imperij Electo
res et Principes. In qua serie decora et maxima dignitatis or
namenta, quibus veterem Laudatissimorum Principum et R^{egis} P^{ri}ncipis et R^{egis}
re Domus, et Ill^{mos} P^{ri}ncipis Muorum adaguarum gloriam Ill^{mos} P^{ri}ncipis

[illegible]

perturbata in communis universa Christianitatis inimici Turcarum Ty-
 ranni consilia, ac veluti rebellium nefarii contra. Item Piam ausus inci-
 tantum ei extiterunt hunc sumendi animum, ut foederum religione con-
 tempta per latus Regni Polonia ad ditiones M^{ajestatis} Pr^{ae} (ex quibus dolen-
 so, et regis consilio ad propriam perniciem incitare Ty, arripit peracti,
 et tunc fidei homines non sunt veriti) contendere statuerit. Et plane eo
 consilio Tyberia Adrianopoli quasi in hunc loco capere dicitur, et inde quo
 expeditius irascitur ut per C^{er}l^m Regem mei ditiones Turcarum, praeter
~~Poloniam~~ Poloniam agg^{er}et. Quae postquam eam ambitiosa, et
 ut standi videretur, peracta peracta, quorum ille fuitum praestitit, et
 Lusitanus, qui de suorum successuum praesumptione plurimum spei, et
 animi remittit. Quod si sa utare illud, et universa Reipub^lica Christiani-
 sum mopece necessarium consilium, quod non multis ante temporibus suis
 Liwmo Radulphi Curdi. Antecessoris M^{ajestatis} Pr^{ae} Turcae Imperio
 dignissimis Maioribus Vestris M^{ajestatis} Principes, et Electores Sacrae Ro-
 manae Imperii tentatum aliquando fuit, ut hoc verum statu consqui-
 ratur, et inquam Augustissimum hoc Imperium, et M^{ajestatis}
 Pr^{ae} Turcae Regna quietate bellum turgentur cum C^{er}l^m Rege meo
 ipsiusque M^{ajestatis} Regni Polonia ditionibus, ad communia vexationa ter-
 ricularia, atque eam refranandam dominandi libidinem Ottomanicae gen-
 tis, tua in eorum omnium, quorum fines attingit, vel intacta, fertur
 perniciem, ad ut R^{ex} M^{ajestatis} Pr^{ae} meus C^{er}l^m Rex^{us} Educia diu-
 no afflante non facile fieri posse, et non modo ea pericula remouean-
 tur, sed etiam finibus utique praestitis praesentem tenentatorem distu-
 ra, ac securam pacem, et Germaniam Imbrae Polonia Regni
 vent. Quamobrem Peter^{us} Imperator, et M^{ajestatis} Principes sic
 eorum iam vestra benevolentia pro mutua necessitudine, et periculi mu-
 tui coniunctione C^{er}l^m Rex meus profecit, quod summo desiderio
 retro actis temporibus M^{ajestatis} Vestris flagitauerit, eorum autem artis
 tum non respondisse euentus, ceterorum Christianorum Principum

Causa cur consilium
considerationi non
subiicitur

Curandū ne hostiū
uini nō mēmētū
eēt.

Ex Hanguan h
stem ex pulvis

Kon Solu' pebte
Polonia

[illegible]

cum dicit, ut quo successu tot Christianitatis Regna iam subegit, eadem
ad reliqua etiam gradum sibi faciat. Itaq. causa quidem belli Polonia
prætextatur, præmiun. verò reliqua Christianitas universa, ad quam faci-
liorem per Poloniam accessum habitarum, se sperat, ab eo petitur. Et in
communem capitur universa Christianitatis periculo, quem admodum alios Prin-
cipes Christianos ita maxime Sacram S^cs. M^{tes} V^{ra}, et S^cs. M^{tes}
S^cs. Rom. Interj. Electores, et Principes contra communem hostem
de auxilio appellandos non R^o. M^{tes} statuit. Sane consulem

In auxilium appel-

legati

Suscipiant S^cs. S^cs.
Sollicitudinem

vos festinantibus calamitatibus remedia tempestive adhibere; et sacrum
faciam, ut M^{tes} V^{ra} S^cs. statuatur, prout id ipsum et per litteras et se. L^{ys}
fessis suis testari M^{tes} V^{ra} S^cs. Regi meo præcavit suscipere sollicitudinem
universa Christiana Reipub^licæ salutis, et eâ auctoritate, quâ summâ. Et
maxime inter Christianos Reges et Principes M^{tes} V^{ra} merito præ-
cipit, ad id uti, et eius uocem, et exempli omnes Christiani Reges
et Reipub^licæ communem Christianarum rem non negligendam sibi emendare.
Præterea cum ad bellum hoc cadum fore, quibus omnia bella administrari
tur, intrinsecis veri pecunia, milites, arma, et omnis generis instrumenta
belli sit necessaria, et ipsi quoque R^o. M^{tes} à Principibus Chris-
tianis auxilia postulanda, et requirenda putat. Committit igitur dis-
cretus et M^{tes} V^{ra} S^cs. et M^{tes} S^cs. Rom. Imp. Principes
quàm maxime poterunt R^o. M^{tes} V^{ra} S^cs. et aliis eiusdem Sac.
Rom. Imp. Status, atq. Ordinibus ad evadendam eam adducant à
V^{ra} S^cs. S^cs. et à vobis S^cs. Principis petat. Recurrendis id

Communi mal-

quoque esse momenti ad advertendam. Rex
meus existimat, si M^{tes} V^{ra} S^cs. Turco Tyranno dextram
ciare velit; et sibi cum Regno Polonia cum ob vicinitatem, cum ob
alias plurimas coniunctiones esse communem, nec vicari. Et ad
quoque posse quod non itidem Sacram Rom. Imperium M^{tes}
V^{ra} S^cs. S^cs. official. ac prinde, nec fadus, vel inducia aliqua ex parte

1650

Nie tajne są wszystkiej Panom y całej Ojczyźnie wojnowey Suchości nad na-
dziei Łazey **Zaczynam** prace y chorowania nasze, mętajne nie byjko
wpiśkonnych dostachow. tracij, ale y zdrowia odwraci. Wicoruch reszta
Eg y dziedzowaniem kwinie y fortuna naszymi równo z naszymi uczernom:
rozrzesiem fortunnych. **Ad Auspicionum**, naa wieia inzy. a ppruga
iac: cto idnał męrozrzesiem takim naszym y podobno męrozrzesiem
sua y męchui malevolorum, w recompensie y nagrodzie zastaj adieko

poza za innymi zostawien iestemij. Wielu Repu znaczney ledwie
zwytymane proby, modestey y ucipliwosci naszej metylko w tak długim y
ucipliwym oczekaniu zupełney zapłaty: ale y w tak znacznym ustąpieniu nie mający
czasu zastug naszych

¶ Nie schodzi to nam bowiem iako na starzności postulatow, tak y na wielu przy-
kładach, metylko dawomeyzych lac antecessorow, ale y roziezney panieci
bracley naszej, którzy nim do powinney wozrom swoim submissioy przystępo-
wali, rozpod znowe w tym co im tozaciem ad iure y equitate debebatur
superius satisfactioy dochodzili. Przeka co bowiem o smierzoni, miedzi
tych na które oawiznie robil zastug rozwalic na sie wiece neuiq potestatem y
prawa sobie arzoia nabycego kato ustaporowac, aby interes teo inuzy na gar-
de y porzuuicym iego, pratio y pnterij. neyich dochodach. Przeka placie
suo gotowizna iakie qd naydzie winy qd duiqi. riedy sam w swoich
własnych oblugach y uoczonoy arwie nagradach: satisfactioy meodmierz

¶ A toli aby lizpa widziela, ze zma metylko metus: ale ciesz powolnosia y offi-
cys certamus, cessimus w tym ulnema staranu y instantiom. Iasme Iazre
conego Ixua de ma Wodza naszego y Ich m m naznawionych od Pratioy
Commissarow, zesmy metylko powabmaysse Ioyia zastug naszych mzo-
ki porzuuili: ale y w submissioy pod Iady Commissarow naszej zupełna
wszystkim woznych przeciwko nam pretendiach satisfactio czynic porzo-
diti: y defacto aczymi. ami in desiderijs et debitis Nostris satisfactioy
meodmierz.

Leorey to condesensioy naszej za tak długay tych Iadobu y commissioy pod-
czas mezwoczayney w Wilnie drogouy przestoka, me nagrodzonymi zastug
naszych stratami przyptacilimij.

¶ Malo by to nacych tak wielkie w ucipliwym oczekaniu nagrody podiętych Ieko-
dach naszych. Ale nadto y nie mający zastug naszych oczekiwablen
do inopiam naonczai Ikarbu, y szodki do przetzego z nami usposobie-
nia faulituiac, mebez ukrywizema swego ustapieniy

Bo napzod miasto dawconey Iwieri zupełney, na iednego misia ca Iodzie
prestatilimij y w nam Ixua moram ucipliwego oczekania zapłaty
nagrodzie miata, tomy my przeciwnym obyzdaciem, aby nam przetzey ota-
tek oddata, y z tego co nam debebatur, Iela de suo upusuli.

Potym za niepodziwanym Monety zmizem, y zotey samey ktorasmy
ad rationem zastug snych brali gotowiznie znaczne iactury y didnen
dia odnowimy, acz arfen koony Oyczy na skarben swoim dzwigai miala
na nasze ramiona obalony, niestuzme ponaszac in spem nagrody z d Lepiej
o lutor, PP. Postone prosie imieniem Woyska bedac

Naszecek za insanciami Ich MM PP. Commisarzon abyśmy mieli Lionon
Lpied, dedimus to usilnemu y goracemu staraniu Wodra naszego zesm
przyjele condiea do tąd w taktowych commissiis męstychana, ze cawnie
mepolowia Woyska naszego, zka naroczy choragnie, ze domac swojych oze
ka zaplaty, accepta d data fide imieniem Lepiej odiej Plenpotentow. Sey
mem nierzaczonych, ze mętylko zwimonym choragniom, ta faulicav na
sza fraadi mębecie, ale y wzyetkie parcia naley commissyey namozione
do effectu przywiedzione beda

Przelozu za tym PP. Postone imieniem Woyska obuzliwa sharg, natyeb
ktorey męwiedziec qao instinetu przez Manifestaciu w Wime przerwio
ko auctoritatis Naszey uczymona, ze tracaiac si do tego co im męna
lora, Transactia z nami auctoritate publica legitime, zawarta con
velit, y Woysko Nasze do szukania tn zych do dochodzenia zastug
swoych remedia, extrema necessitate przyuonac usilowali.

Zarobita na to, tak wielka modestia y porownosc nasza aby Lepiej
desideria nasze etiam non incepta fide suad nas w męsione
benigne acceptowala. Daleko toczey kicay do wielkiej szusznosci
przystapio y to vinculum fidei y peditu. Oyczyzny: ktore y postronne
miedzy soba narody: y same (trepryzaudy, iure gentium z soba, mocno
wiąze, a pogotowia Matke z dynami ear porownijni tym mocney
rodzacz ma. Niemozemj byc inakszego rozumienia o Oyczyznie Na
szey, iedno ze nam ystowa przez commissarzy swoje danego doerzyna
y tak porowney submisney naszey wierzczna opacie. Bo izesmy
Oyczyznie swej w naszeie Macierzyńskiego ku nam affectu y w
oznosu nad moznosc y pily nasze Synodusia porownosc osnada
li: gdziebyśmy na nadziei naszey zawned sam Novercalen ley af
fectum d ingratitudinem doznali: iuszoy nas na to sama disper
sowala szusznosc abyśmy męspuszczaiac si na cudza kęora si
tak zle nadziei discretia, Tam o sobie radzili

Alte na decyzyęko prosi o to imieniem wszystkich Wojska PP Postowie
będą albo KK Msł Pan Nasz Młyny in distributiva iustitia potio,
um rationem ludzi Ryerskich a zmlazza zastawionych y starych
Zolnierzy tudzież puszczanych pokaleczonych, mżel innego sta
na ludzi mieć raczył. Niech tego mić przed KK Msł nie udaie
i non habeat to menti zadnego z Ichm. ktorzy tego naszego deside
rium słychac będą. Zesł Zolnierz za wszystkie odnagi swoje Zwyc
czaynym Stipendium contentować porowimien. Gdyż ten zółd za to
rym sie ubogi Zolnierz na wszystkie zdrowia y dostatekow swoich
pericula narazac musi; mierzachuiąc krewatoych potow trudow y
mierzczasow woreknych mierzachuiąc przypadkotoych iactur y tra
ty fortun tego, mierzachuiąc odratowanego, na naycięższe razy na utro
czenie krótkie, na okaleczenie, a często na mierzchronna śmierć zdro
wia: samym ordinarijnym na łomie, na Dynostunek, na szelad
na sustentauia swoje kórzcom y wgdachom tak wystarczyc nie moze
ze natorozzyko lecie mierzcauplo plus wazyc masz. Apeluje
my do wiadomości tych y experientey ktorzy sie tego rzemiosła
namney dochnefi. Zaczyn iesli by mierzto daloby w Oyczyznie
nagrody nadzieie, mierz am zowita am forcan iwoych eadcamio cemic
mierzbedzie) zoby ie miał na służbę tak liobey y nierowney. Stratom.
Swoym recompensy wazyc. Inuici tedy będą PP Postowie, KK Msł
Pana naszego mierzto iesli tego zyczy aby przygazona wrocia ludzials
do służb Rzpey ochota wrocia sie do starozytanego fłorem
swoiego, zoby mierzdopuscit aby beneuolenti y ci co dla dostatekusa
Zolnias y calowu Rzpey na zdrowia y dostatek swoich szwan
hi odmešli, rozprzyszenie do szczodroliwoey ręki KK Msł do innych
mmerz zastawionych oduekami byli.
Ktorzy aby tym lepiej w pamieci KK Msł zostawac mogli mierz
wane osoby przypomnia y imieniem Wojska KK Msł y Rzpey
zaleca
Anaprzod pamietne z Przechow. nych merita KK Msł Pana Psolmils
WXXI. ktorych własna odwaga swoia za kordz uslugi
oklazią zdrowia y dostatekow swoich mierzranuiąc indeseinen
ter ponawia, mierzetur aby KK Msł Pan Nasz Młyny oobliwy
respekt na przyszly jego mić raczył.

111
Za Panem Donowadem Leonem oraz wreszcie ludzi swojch zapłat
mi odmiość, co dla w tej expedicyi meżme stawiając dani
nych swojch menia ktorymi wpięroszyc expedicjaes Bicy
zme stazyl znaczme ponowit wzyczymia se aby mu byl
Indigenat conferowany. Ale tym wtęcy ze w tej exped
acyi jest postzelony

Sudziusz y innys postzelonych pschalezonys na tej Sta
tney pod Loionem postelone Bicyzyny przypomniał mi
y Bicyzyny. Między ktorymi tomsa interesia nominatim
za Panem Podokowskim Komurmiem Chorazmi Korachem
Nadwornym Orud. Słoma Pana Hetmana, Leon wnapieru
szym pochłania nawalnosc Miępozycielstwiego impeta na so
bie trzymając wpat postzelony tak uczci. Zwanu odmiości
y prawie Zwanu na postelone Bicyzyny pozbywszy wsi ogra
tremie.

Zaleca y Pana Przypowuskiego Caritana Słoma Leon w tej
ze pod Loionem postelone odmiości stawiając wstrząsł
Słomij odmiość

Przypomnia y Pana Puszkieturiza Komistra Bicyzyny Me
queisley Hetmanskiej Leon tamże nowinaosu dobrego
Słomera czymiac dosyc postzelony

Ne zapomna y zaslug Pana Laura Komurmiu Pana Pisara
Słomego W. Leon wtęcyze potrzebi meżme stawiając zar
bit nato aby inter benementos in taue Słom był przypomniony

Nawostatek zaleca y Pana Czalewskiego Pana Puszkowskiego
Pana Zeronskiego ktorzy zdawna w woznych expedicjach od
wazme stuzac. czchajac na Mtuwa. Słome Słoma
Naszego M. Przyczymiac se iako zawrzyekimi innymi
Zastawionymi lubo wotych naszych petitaes naszymi man
wam meza, tak osobliwie zate mi Leonich menia na ten
czas Woysho nasze Słoma y Bicyzyny recommendue

Proch. Leon za J. P. R. Lubinskim Słomem. Słomem i
na ordę ier do Słom gazy y iost etuy prowadz. w Słom
Słomem prowadz. memmer na d. Słom. Słomem i
nepula respectu, w Słom, aby z Słomem. Słomem

1771
 1772
 1773
 1774
 1775
 1776
 1777
 1778
 1779
 1780
 1781
 1782
 1783
 1784
 1785
 1786
 1787
 1788
 1789
 1790
 1791
 1792
 1793
 1794
 1795
 1796
 1797
 1798
 1799
 1800
 1801
 1802
 1803
 1804
 1805
 1806
 1807
 1808
 1809
 1810
 1811
 1812
 1813
 1814
 1815
 1816
 1817
 1818
 1819
 1820
 1821
 1822
 1823
 1824
 1825
 1826
 1827
 1828
 1829
 1830
 1831
 1832
 1833
 1834
 1835
 1836
 1837
 1838
 1839
 1840
 1841
 1842
 1843
 1844
 1845
 1846
 1847
 1848
 1849
 1850
 1851
 1852
 1853
 1854
 1855
 1856
 1857
 1858
 1859
 1860
 1861
 1862
 1863
 1864
 1865
 1866
 1867
 1868
 1869
 1870
 1871
 1872
 1873
 1874
 1875
 1876
 1877
 1878
 1879
 1880
 1881
 1882
 1883
 1884
 1885
 1886
 1887
 1888
 1889
 1890
 1891
 1892
 1893
 1894
 1895
 1896
 1897
 1898
 1899
 1900
 1901
 1902
 1903
 1904
 1905
 1906
 1907
 1908
 1909
 1910
 1911
 1912
 1913
 1914
 1915
 1916
 1917
 1918
 1919
 1920
 1921
 1922
 1923
 1924
 1925
 1926
 1927
 1928
 1929
 1930
 1931
 1932
 1933
 1934
 1935
 1936
 1937
 1938
 1939
 1940
 1941
 1942
 1943
 1944
 1945
 1946
 1947
 1948
 1949
 1950
 1951
 1952
 1953
 1954
 1955
 1956
 1957
 1958
 1959
 1960
 1961
 1962
 1963
 1964
 1965
 1966
 1967
 1968
 1969
 1970
 1971
 1972
 1973
 1974
 1975
 1976
 1977
 1978
 1979
 1980
 1981
 1982
 1983
 1984
 1985
 1986
 1987
 1988
 1989
 1990
 1991
 1992
 1993
 1994
 1995
 1996
 1997
 1998
 1999
 2000
 2001
 2002
 2003
 2004
 2005
 2006
 2007
 2008
 2009
 2010
 2011
 2012
 2013
 2014
 2015
 2016
 2017
 2018
 2019
 2020
 2021
 2022
 2023
 2024
 2025
 2026
 2027
 2028
 2029
 2030
 2031
 2032
 2033
 2034
 2035
 2036
 2037
 2038
 2039
 2040
 2041
 2042
 2043
 2044
 2045
 2046
 2047
 2048
 2049
 2050
 2051
 2052
 2053
 2054
 2055
 2056
 2057
 2058
 2059
 2060
 2061
 2062
 2063
 2064
 2065
 2066
 2067
 2068
 2069
 2070
 2071
 2072
 2073
 2074
 2075
 2076
 2077
 2078
 2079
 2080
 2081
 2082
 2083
 2084
 2085
 2086
 2087
 2088
 2089
 2090
 2091
 2092
 2093
 2094
 2095
 2096
 2097
 2098
 2099
 2100
 2101
 2102
 2103
 2104
 2105
 2106
 2107
 2108
 2109
 2110
 2111
 2112
 2113
 2114
 2115
 2116
 2117
 2118
 2119
 2120
 2121
 2122
 2123
 2124
 2125
 2126
 2127
 2128
 2129
 2130
 2131
 2132
 2133
 2134
 2135
 2136
 2137
 2138
 2139
 2140
 2141
 2142
 2143
 2144
 2145
 2146
 2147
 2148
 2149
 2150
 2151
 2152
 2153
 2154
 2155
 2156
 2157
 2158
 2159
 2160
 2161
 2162
 2163
 2164
 2165
 2166
 2167
 2168
 2169
 2170
 2171
 2172
 2173
 2174
 2175
 2176
 2177
 2178
 2179
 2180
 2181
 2182
 2183
 2184
 2185
 2186
 2187
 2188
 2189
 2190
 2191
 2192
 2193
 2194
 2195
 2196
 2197
 2198
 2199
 2200
 2201
 2202
 2203
 2204
 2205
 2206
 2207
 2208
 2209
 2210
 2211
 2212
 2213
 2214
 2215
 2216
 2217
 2218
 2219
 2220
 2221
 2222
 2223
 2224
 2225

Dygnitarze Wzrostu Ziemi Srocy Dwom Rycerzom Szlache Obywatel Wzrostu Nowogrodzkiego dla obrania
 Wzrostu Lanow Porozu Nareym Sien niedzielny Warzowski w tym Roku Tyjcie Sien See Szredziac Srozym Miedzi
 Septembra Dwudziestego Osmego dnia, Zauwazysalem ze przedmowa Nowogrodzka z gromadzima Oznaczeniem Znatem.
 Szym zgodnem glasy obrarzy, Jmow. PP. Porozu Zwozwotwa Narego Porozu Jmow. Jana Stepana Fronclowici Szara
 Ziminskiego Chorazego y Jmow. Jana Sana Marinskiego Podworewode Nowogrodzkiego Respektuac materazniejszy drogac
 Postanowiony Jmowom Porozu Srocy Zwteli Osiadley z loty Srocy zwteli. Pusty z o gromadza y domu Miedzi Srocy
 Ktora Poczciwosc Wotay Zwiestu Jmow. Jana Samitawa Protasowidza. Zwiestu Jmow. Jmow. Zwiestu Jmow. Jmow.
 Sowny's ma bydz wydana Nagadaly. Do ny dzieł Srocy Dosulectora od Jmow. Janow Porozu nato Srocy twanego naco
 Daramy ten Kacens Spodpisanu Bond narzysz Piana Nowogrodzka Roku Tyjcie Sien See Szredziac Srocy Srocy
 Septembra Dwudziestu zwiastu Jmow.

Alexander Wysocki
 Theodor Rosen für Gustav
 August Kuybicki
 August Kuybicki
 August Kuybicki

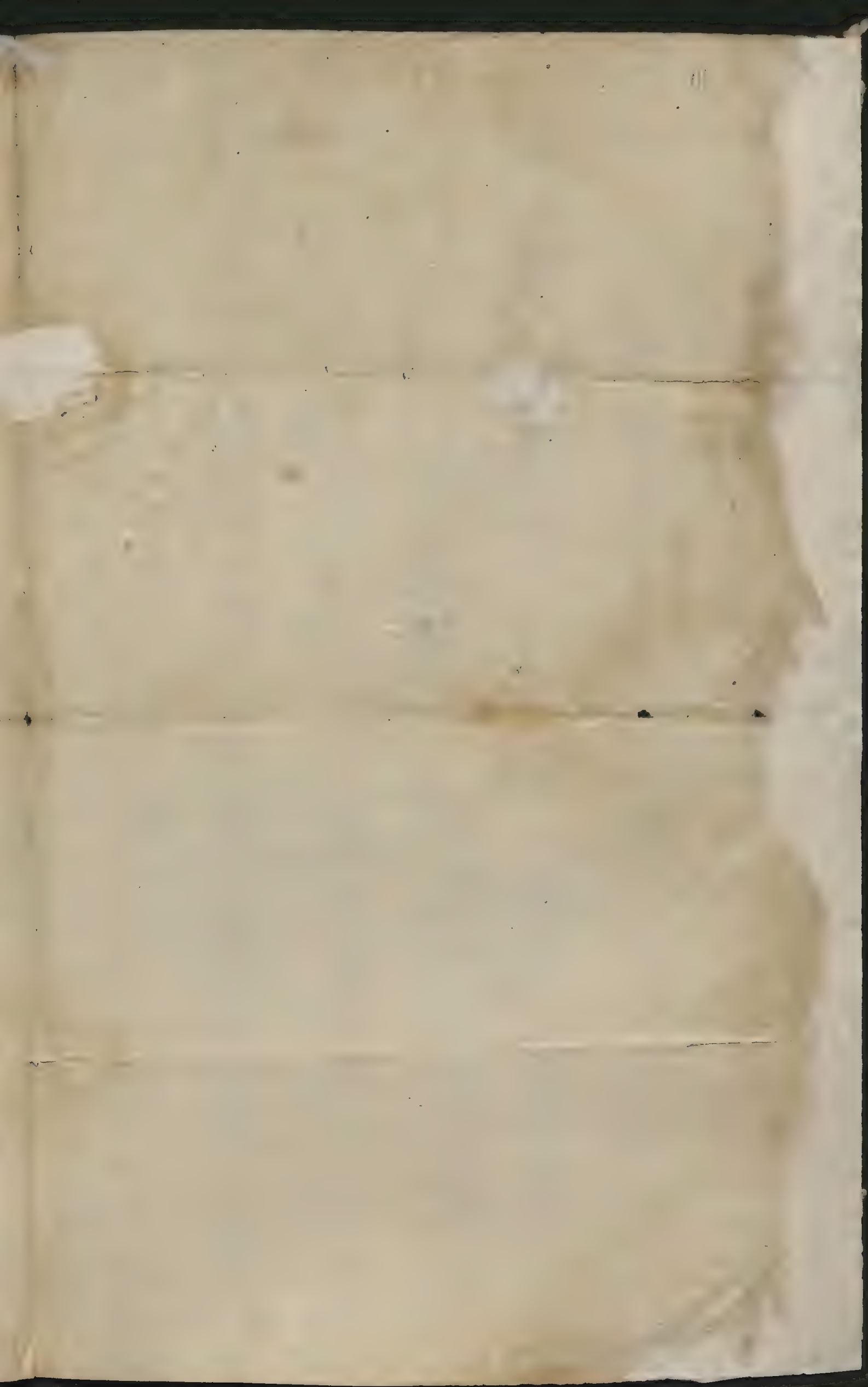
Theodor Rosen
 Gustav

1666

1666

Michaels Geburt
Wiederumb in der
prophetischen

Agnes
geborenes

geborenes
geborenes

ad Acta priora ex h. plenè complerè, ad formam
eiusdem Cessionis. Imus et manu tenuimus. Et en
circa usum propinandi liquorum et Coemati, dum modo huc pro
pinatio fiat in una Domus quam ipse in Chabritat, sed
in alia seorsim, et per indiguitas personas, et si liquores pa
rentur ad gratis collecti. In fundo Propositionali, aut etiam
putuminali, nec ibi hunc, aut alia quocumque modo in honesta
aut in decentia status Vericali fiant, sub penis in Casa Con
nu tenuimus, mandatumque manu teneamus, et quodvis aliud
necessarium et opportunum relaxandum duximus uti quod
presentibus relaxamus et extradimus. Deo circa Vobis ex
plena mandamus quatenus visis et receptis Libris et postquam
Profectu Hospitalis in possessione instituendi proprii
Adm. et it. possessione exercendi Jurisdictionem super
Incollas Plateas Hospitalis independentem a Aristate
Ordinis in possessione platearum cum omnibus annexis
et conexis, item circa usum Propinaciorum liquorum
et forma in Decretis nostro prescriptis mandamus
et defendatis ac insistentis contra quoscumque rebelli
tatem et pro tempore concurrentes et Manu istis nati
vitas etiam etiam in quibus in illis
Sustentoribus et Decretis nostri formam et tenorem
sub penis et Censuris, poenitentibus, arbitrio nostro
infligendis et moderandis. Et nichilominus personaliter
per accedentes si commode poteritis alio selectis presentibus
in ipso in loco solite Residentes. Quoniam Inan. Maritima
nunc Hattowska videtur et alios quoscumque de Officiis
su. Ordinariorum Rebelles et usum ab pacificam possi
sionem instituendi Admirationem exercendi Jurisdictionem
independentem a Magistratu Civitatis et usum
propinandi liquores quocumque modo directe et indirecte
per se et per subordinatas Personas obediunt,
ut erga presentium per vos sufficienter nominando
et cograndos ipsos auctoritate Nostra monitis et
requiratis quos etiam Nos presentibus monemus et
requirimus, quatenus infra novem dies ab intima
tione presentium computandos quod tres pro prio
alio tres pro eo, reliquos tres pro tertio ut perempto
rio fine et prima causa mandamus, presigimus et
assignamus supra in hunc Profectu Hospitalis
institutionem proprii Admirationis et jurisdictionem in propriis

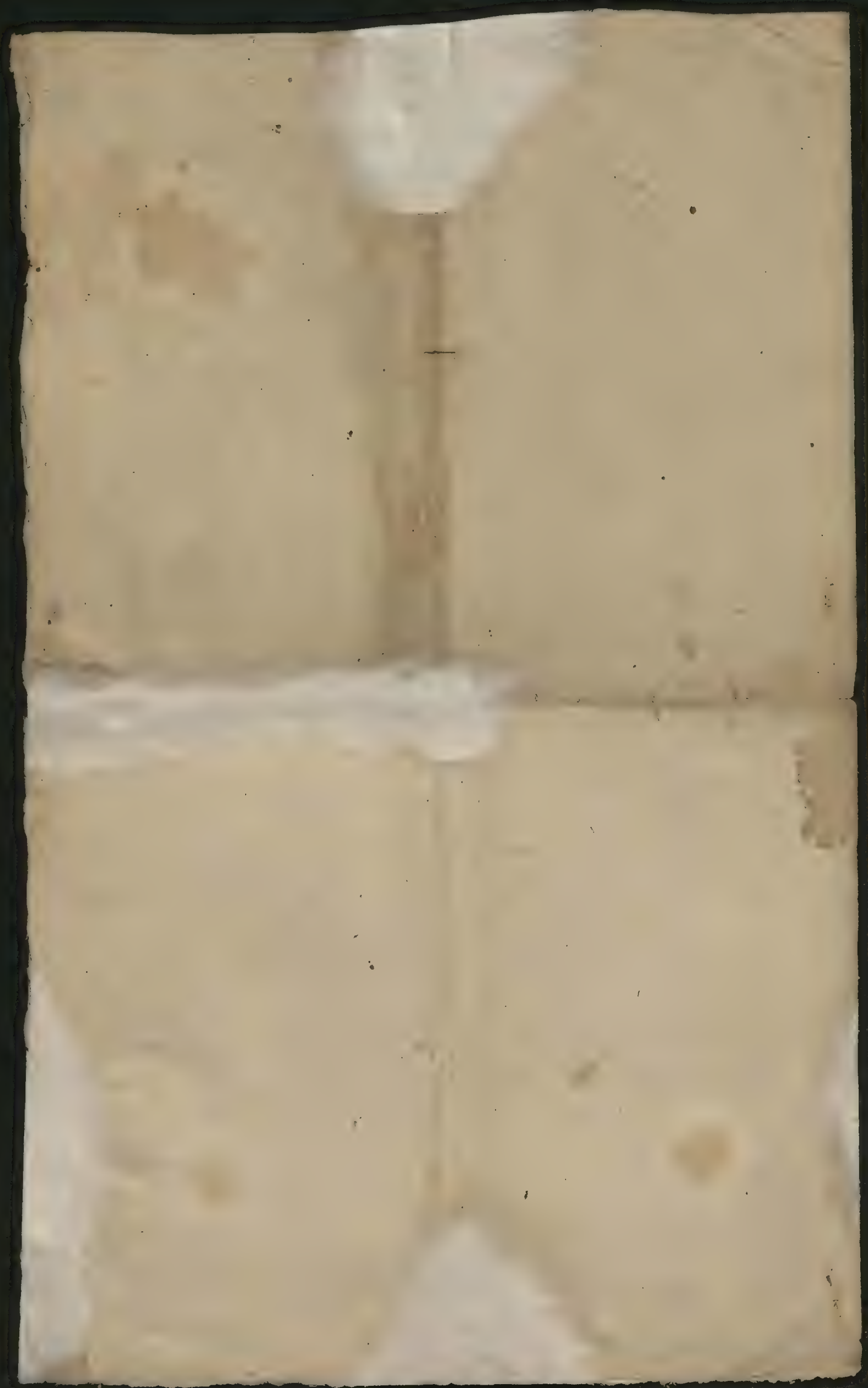

Incolas Platee Hospita et usum propinandi liquo-
res tam per se quam per alios quosvis personas di-
recte & indirecte; Et quovis modo calare in pipas
nec cum in promissis molestant turbant molestari
et ubi turba. Irui, quodere, libere permittant. In libris
Nostri omnino pascant et quicquid in eis per
inter predictam. Novem. Dicitur. Spadium. In eis et man-
dati hanc. Nostri parere recusaverint, aut illis contra-
veniant seu aliquando recusaverint & contraveniant,
estant. Nos per et in quolibet lapso supradictis novem
et spatio excommunicationis Christi de involato ppe-
sentis. Idem etiam vos excoutores supradicti sic et po-
nitur per Nos excoutores vestros in solis singulis
minis diebus et festis cum populo ad divina iudicia
congregati per denuntiationem ex. Clabona aut per
affixionem ad valvas Ecclesiarum vestras denuntiatis per
ablatum et denuntiari vestris absolutionem vere om-
niar et singulor nobis & Superiori nostro re-
verus in quod fidei.

Nath. David. Die 16. Junij

Anno Domini 1549

[illegible]

Hunc per transactionis, ratione differ-
 rentiarum occasione Ecclesiarum Rogowi-
 ensis, Grambowiensis, et Leibizensis, die
 11 Jan: 1683 Sorunia peracta, inter
 Illust: Reverend: Dominum Carissimum
 Johannem Debrin Opalinski Episcopum
 Culmensem, et Comerania, et inter Nobi-
 lem Magistratum et totam Communitatem
 Civitatis Sorunensis, mediantibus Illu-
 stris. et Excell: Dn: Michaeli a Dzy-
 alin Zygalinski, Culmensi, et Mladislao
 Comite a Donsof Comerania Galatinis,
 Act: conscripta:

Sum I: III. A Religione catholica sic loci
 ab hinc transeuntes et convictr, nulla ra-
 tione recipient, neq fovebunt, manente
 prona, legibus publicis sancita, contra

contra eosdem transeuntes extendenda.
Punct: XIV: A Mt: Sive a transac tione
et ab utring, inviolabiliter, idq
Sub radio Extentorum Hungaricorum
in primo termino coram S. R. Mtes Rudiao
ad unius vel alterius partis iur tantiam
reponendorum, quod deposito nihilominus
Contractui satisfiat, ita tamen, ut
si alicui puncto ex supranominatis
Satisfac tum non fuerit, prius literis
Suis Mt: Reverend: et Exc: Dn: loci
ordinas: R. Magist: de satisfaccio
ne premoneat.

In promissorum fidem Subscriptione et
Sigillis Ep: Florinens et Mediator
Sue transac tio est roborata nec non
Confirmatione Regia.
Datum in Villa Cartovi Casim. Jos: Dobneri Opalins
ensi die 22: Jan: 1683: Episc: Cath:

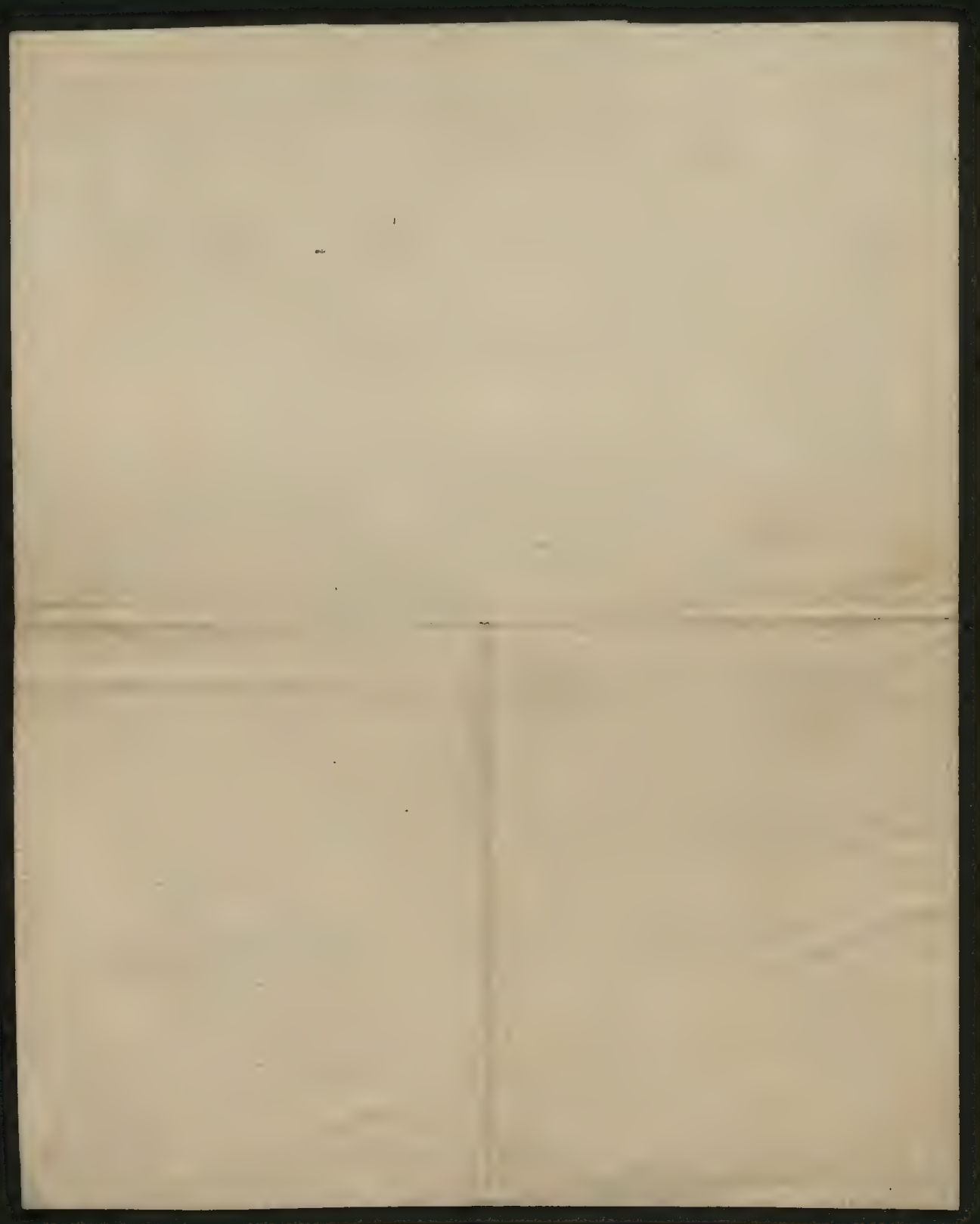

10
n
y

o

the

Opus Literarum Serenissimi Regis ad Illustrem Principem
de Lata ex Capris ad Litteras 14 Aug 1686.

1686

Tandem Imperatoris Capris defunctis, quae facile Leopoldi ad hunc usque locum
aperuerat, no millaria Germanica, Linciae Vers 36, fixis Capris
Poco post Variis Victoris et Caroli, à rege post fluvium (Sironi)
sum impetibus, Gaspar, et aliquos eminentis mensa stent, pari cultu effundit.
Regis ista antecessora, quae da fertur, de hunc adeo quia fragant, ut quos opera
bani ad alig millia d'asphos, nunc ne quidem a ligi p'enas convolare. Videro
Causa huius rei est, Lincia huiusmodi de solario. Forlan est Chan aliquis in eo
dico et occulto, qd voluit congregari, nec obuiam huiusmodi procedere, sed ad
mites Transylvaniam et Valachiam se recipiente. Tamen Lincia, no p'obit
fuit etiam nobis, atq gratia et beneficiis nris obinde cumulat. Regionem istam
incola, huiusmodi de nos retardant. Lincia quoq Valachia, et Polonica
nè à nobis habito, atq ad vasta p'ostata in regem dimissus fuerit d'asph
invenit fiam, ultro p'pula h'ic in Verbum. Boiarios, seu Gaspar ad
duxit. Arcem suae p'adem Lincialem, t'p' ad d'asph, expulsi atq de
uo p'auit, et vasta incola, compluribus bonis et fortunis p'olauit. Mul
ti à nobis expectuemat facultatem insequendi p'p' de us p'as facerem
inbi, Venit se nos contra barbaros et paganos, n'ro contra p'rianos, nos
quod ad Linciam indelgere potuim. Ad Linciam d'asph d'asph militi
censu au Lincia n'ro exp'itum, ut ois se de claret (quem amici ex p'iani
ci respiciunt res p'ch' quod se p'et Lincia. A mofetis n'ro Lincia
randa d'asph. Lincia nobis p' legati eam h'ic d'asph atq p'is
debuerat limites n'ros, ut qd copie illam, n'ro quidam contra coem
h'os p'at attentatim, daret à nobis p' p'equas r'as p'as, h'ic an quo
p'is p'p'atim f'it, ergo nos atq p' Valachia memorat. Agat f'atim
conestant

invenimus. Ad illud Cardine & Bonifacii singulis brevibus, referendo nos ad
Gras Illius Rube Vobis, Velit una p^{re}missa nos comitari, ut p^{re}sentis Vobis amicos
intimamur, quoniam ipse fuit p^{re}dictus p^{re}sentis ad officium Rube fuit
q^{ue} id facit (ut me speramus) faceret, ita efficacia curam, ac in ex p^{re}sentia illis
autem influere intendat, quod ex p^{re}sentis (speramus) p^{re}sentis ad officium Rube fuit
diaz, paratq^{ue} Victoria p^{re}sentis. non enim faciendo illis Rube fuit, ita p^{re}sentis
in Vobis Rube p^{re}sentis: alia in quibus illis ad Vobis p^{re}sentis, p^{re}sentis
nec, utque Vobis Rube et illis Rube nos necesse, et occasio d^{re}sentis
p^{re}sentis p^{re}sentis et Lano p^{re}sentis Rube d^{re}sentis et p^{re}sentis p^{re}sentis
p^{re}sentis anitiant Rube et p^{re}sentis. P^{re}sentis ad illis p^{re}sentis p^{re}sentis
culos p^{re}sentis q^{ue} hac p^{re}sentis incubat nos, Vobis d^{re}sentis p^{re}sentis p^{re}sentis
Vobis. Venient Rube ad nos ad Lano Rube q^{ue} p^{re}sentis Rube p^{re}sentis
p^{re}sentis p^{re}sentis p^{re}sentis p^{re}sentis Delgrade. P^{re}sentis p^{re}sentis p^{re}sentis p^{re}sentis
p^{re}sentis p^{re}sentis p^{re}sentis. P^{re}sentis p^{re}sentis p^{re}sentis p^{re}sentis p^{re}sentis p^{re}sentis
in p^{re}sentis, de quoq^{ue} p^{re}sentis p^{re}sentis p^{re}sentis p^{re}sentis p^{re}sentis p^{re}sentis
re p^{re}sentis p^{re}sentis p^{re}sentis ad p^{re}sentis p^{re}sentis p^{re}sentis p^{re}sentis p^{re}sentis
p^{re}sentis p^{re}sentis p^{re}sentis p^{re}sentis, et p^{re}sentis p^{re}sentis p^{re}sentis p^{re}sentis p^{re}sentis
ne p^{re}sentis p^{re}sentis p^{re}sentis in p^{re}sentis p^{re}sentis p^{re}sentis

de Fernando Alvaro
Consultatio Romana

Amesbury X.
Bull. Zool. Garden
1686.

Przemowa Wina Kołolewskiej Mei in Senatus Consilio na Votum Ami Pa Woiwodzy Sie
dzisiego, Am in persona odpowiedzając die 20 Marcy 1666 w Grodnie.
Krola Jana III

Musił ten byż dobrze uzaladzić wierzniom, którzy powiedzieli, że paruae cursu loquuntur, ingentes stupent.
y stusmie. cały swiat nad nami, y nad Ładami naszymi stupet. Stupet Orbis z glona Imperialis stupent
Colligacye, stupet Poganstwo, stupet y sama Natura, która najniższemu y najwyższemu dawczy sposoby do
obrony zwycięzcy; nam tylko samym, nie Vis one, albo intellectuale fatum, ale iślohy z Vmysłu iśkiego na
to napażona malignitas decyminie. A dopiero stupet Potentia, że po takich Triumfach y zwycię-
stwach; po tak szeroko rozgłoszonej na cały swiat sławie, aeterna nas (zał sie Boze) potkata labes, et irre-
parabile damnum. Gdy sie tedy wiedzimy byż bez sposobu y prawnie extra, albo imperio confilio, non fa-
tis, bosmy Chrzescianie, ale Boze jamemu, ac Dns Herituum, Janu zastepow, Sortes tej milej Ojczyzny
permittere y oddac powinismy. Rzeczono tu przed kilku dni do Ofoby naszej glos obrońcy, y za nasy-
wickie podano malorum remedium y iślo o iaki prozono Vacans, abismy inter libertatem, tak solemniter
cum Maiestate compactam nieczynili deuortium, y abismy one niży z gubiona przywrócić. Inuau Dns, et
non peribit me, y u Nas y zawsze beda wśniczej pamięci pacta conuenta. Wiemy cōmy powinni Oj-
czyźnie y Wolności w której smy sie Wdźzili y wychowali; y na której zaszczyt tak wielkosc Zdrowie na-
sze mieslimy ochotnie. Wdźziunismy iścież krew Przed how naszym innator wnas exultant ignes, Im-
pines inmych pokazowaty; nam non dicit, sed factis extendere famam hoc Virtutis opus. Nicc ieno ko-
ry otym mienie, albo wafu, pusy tym (Korzym słana do nieśmiertelności zasłana) goruicem, z nadozietim
iścież y zastanie skroplone kwinia Tatarskie slaki, dzikię Wołoskie Ukrainskie pola; y wślyczyj zpodziemie
y zimnego marmuru wolaiczyj glos Quam dulce deunum est pro Patria mori, ex me diste. Wyczyta
y magnoficacj Gungat aliquis nostri ex offibus Vltor. Takto tak wolność y po smierci miła kocha wolność
Pohazat to dobrze y Ojciec moj, kiedy in audito exemplo ceterij rary Tribunalia piastował pote statem.
Wyśniadeczy nad to wzytlio Sejm Pacificationis; doczyta sie tam grata potentia, kto był onej Affertor,
y kto one przywrócił; tam sie tam pokazat był hardy y powinen cum zelo wolnego glori; ale u zelanciu um
grano salis onie sie na ten czas domawiali, lubo Borbenschie y wielkie dobre ia były zasolby Zupij. Ra-
czej ten glos kaznodziejstwu obrocie było natyż Pseudo Theologow, co sie to bez Rysku poro rozdoda, którzy
to ambulat in leuitate, iślo iśb Pismo I nazywa: Ktorzy to per fas et nefas appetunt aliena; na Ktorzy to
podobnie wolać Prociy: Quadraginta adhuc dies, et Ninive subuertetur. (Zego (zał sie Boze) iśż gnazne po-
czepi sa do Atbeysmu, o ktorym iśż nam opowiedziano, ktorzy to Boza za Boza nieznają, ktorzy to extenu-
ant magnam facta Deorum: nuz do Hypocritas, ktorzy to pod ptactwem praudy assumunt Nomen Dni inua-
num. Ja sie wyrohow niebozam, wechij mienione, Cabala sie niebawie Potilegis egeant dubijs semperque
futuris casibus anxijs, me non oracula vatum; ale wiara fama vczy, że co wśliche przedwielu przeznano,
to sie na ziemi koniecznie stac musi. Odkryje tenże Bog łaskawy ktoremu by nasy potez niezysze nieszq sort zata-
ione skrytości, y te myślenia, niży to Regni, obwoyctw wspomniono. quia potens, misericors et iustus est. Pohaze
iesli sie godzi wdzic y mowie o Successore viuentis Prince, kto Altare contra Altare stania cōstruit et im-
dicabit in eis Omnipotens, qui quocumque Deos alienos. Inu tu y qm iśczyli stupet, y to tylko wymawiac po-
zwala, y zaniesc protestacya przed Bogiem, swiatem y całą Przeczagor: że tej wolności wniwczym nieczam
sze, y taki iślohy odebrał, dotrzymac chce. Ani innie od niej żadna rzecz poteni separare, nec mors, nec vita
nec presentia, nec futura. A naostatek stupet y sama ingratitude mortuum naturae. Ponioż, o to nadozdo
tego y teraz

gdy teraz ochotnie zdrowie moje, na zaszczyt wian świątecz, Książek i Świąt nic Panów, i Ojczyzn, i swobod, wza-
mowem dilectionem aut charitatem nemo potest habere: iako gdy hro ponit animam pro populo suo.

Odpowiedz Szlachecka na Wtórą przemowę K. Smu.

Ten co powiedział: parvae logumatur cura, ingentes stupent; był to Comediant albo Tragadus, któremu słusza było
zwrócić się w ten sposób, i stupere na postępi Tyranów, które w Tragadiach wypisał. Tużas Książki wolnego nadzwie-
słusza stupere na sensus wolnych głosów Szlacheckich, i Rady Senatorskie, których słuchać nieplennie, i miłe iemu przy-
mować należy. Stupet raczej cały świat, że Pan z powodu nas obrany, za taki wielki miłośnik i dobroć nasze, tak nie-
ko nam przymawia. Stupet Senat, że nauczywszy się śmieć mówić Książkom i Książkom wrodzonym prawde; A teraz od
Szlachetna i wrodzonego Książki, także na wolne zdania swe Impet i Invenitiny donosi. Stupent Domi-
Starożytni, Książki i Ojczyznę dobrze zasturzone, których Przeczyna stoi, że także Contemptu od Pomazania
Bożkiego ucieka. A Książki i inaczey im od wielkich przyznaje. Stupent Rady, że także w nich zagejły się po-
stawa, że i w nich mówić nie wolno. Stupet Wtórą głowa Chrześcijańska, że zebawczy tak wielkie z Przeczyny charby,
muszę iść na potrzeby tejże Przeczyny, i wianić niechcimy. A my non stupemus, że wrogie i wynurzone wy-
stano, tak długo nieznosnym podatkom wydatować nie może. Stupent Colligato, stupet i Logarstwo, że nie ma-
przysięgi wrogu, i tylko jeden Kamieniec do dostania; a przenie go odbiemy czy niechcimy czy nieumiemy. Stupet i
sama Natura, która i ludom przysięgła data Książki bez zdyta, że nas tak i zdytujemy kasa, czego dnużej nie czynili. Stu-
pent Świątobliwi. Manes Wielkich Książek i Monachów Polkich, którzy tej Ojczyźnie znaczne przysługę do-
i których memorias Regia veneratur; że iść nas Pan władzę Szpitsbarami nazwał per contemptum; i iakoś więcej
zgodnych nas siebie i dyz mianował. Stupent na koniec Postentat, że przy tak potężnych diwersiach, przy zwycięstwach
Colligato naszym, na cały świat głoszą, myśmy po sromocie onej Parkanickiej piekarni tak niezemnie sta-
wili, i potrauli całe wojsła, i wygubiliśmy tak dobrego i słusznego żołnierza bez nieprzyjaciela i wojny. Gdy się te-
dy widziemy i dyz bez sporów, i prawie extra albo impares confilio, non facit bosmy Chrześcijanie: to prawda że dno-
Genitumum Sotet tego Księstwa słusza nam oddać i permittere. Ale że i zas Bog Regnanti powierzył i do-
dat; Tedy nie nad go niezemnie Pi Bogu oddawac (ieżeli go zas Bogu komu inżemu nie oddał) ale racunek z niego
Pi Bogu oddać będzie potrzeba, i że wszystkiego tego, cośmy wolnemu Księstwu przez Smu Bożkie przypisali. A że
rzeczono wolnym głosem Senatorum, i propono iako o vaans iaku, aby diuortium nie czyniono inter Maiestatem et libertatem,
uwolnić w tym razie i wzięcie czegoś do Senatora należało; ale gniewać się o to na niego, i Invenitiny czynić in-
Regia libera nie oddzieli się. Dziękujemy że Pan baczny, i że wie się że Juravit Dno, et non paritit eum; miłe słuchamy
tego mierzcha Dawida; ale pierwzego słyszeć niechcimy: Dixit Dnus Dno, sed a dextris meis. przyznajemy mu to że Pa-
non paritet, że Juravit, i że został Książką; przymy go też aby Quis tak szanował, zedy i onych non paritit że go obra-
Ze zas osiadała się Pan, że ma Pata commenta wspaniałej pamięci, niśho za to do nog upadamy; ale i cześć trochę tem
nie dowierzamy, az poddawa te Majestatos, które ziemslim prawem ponaktywat. I że Pani nasza Miłostwa władze spra-
my Przeczyny oddawac się nie może, i że wiać nam gratia Regia adherane, fortece postawiane, i inne affond. Artysty
Conuentum do skutku przymedzione: bo iuż temu 18 lat będzie, iako nam to Pan przypisał, czasły też to inż po-
częć wyhornować. Wdzięczmy i to przyjmujemy, że nie nam dożywa, że nie w tej wolności wrodził to prawda, ale nie
Książką, wten czas się sobie i domowi swemu wrodził, a teraz nam, kiedyśmy go obrał sobie Książką. Niepatrzmy tedy
nato, ani pytamy, iako się na świat wrodził, ale iako nas na Księstwo traktuje. Księcio Przedłow Panów był
Szlachetna, iako i nasza, a naszym Przedłow (proty i dzieła niemięjsze iako i Panów Przedłow, i też w nas i
iż w dziełach takich excitant ignes, a przenie przed nami przypisaliśmy go Książką. Niebże tedy zas Bogu i
nam powiedien dozie i fortuny swej szanuje, a nikogo z nas lekka sobie nie wazy. Książki się też z Ojcow niemięjsze
zasturzonej poddali. Imagines Przedłow wszyscy znamy, i niektorzy iść pamiętamy, ale nie nato iść małżon-
no, aby nam iść wymawiano. I gdyby teraz byli, przysięgamy do Bm o przysięgę, aby nas przenie nie laiat, i aby
się dohro naszej i Wnuka swego serce przypatrzeli, a naszym Contemptom wzięli się. Wiemy że Pan i
Przedłowie

Przedhomie z Dabli wdzikię pola chodzili, y' narzyc tez Ojcow Dziadomie nieraz tam bywali, ale ze tam mien-
co ieste y' nie, dla tego sie tam z Wojakiem niechali, aby go byli straili. Ale ze Przedhomie Pansoy (pozal sie Bore) nieo-
stroznie tam wesi, dla tego tez icb wtamtys kraiab zwieli. Nagrobli icb czytali my swiezo napisane y' wyzlozone
y' to Lurzat aliquis notni ex opibus Ulter, przynaiemy iz pieknie z Virgiluszem zgodzono, ale go wrym niepostudana
ze sie ieste slabo na Turkach pomozono, bo podobno latniej exurgere, niz Hlusi, pieknieci prude y' nato exclamaw
P. nary To tak milosc y' po smierci milq koda swobodę ale my go z tego kmituemy, y' rozwalamy, aby ne umiej posmier-
u niechoat, hyle teraz sey niechlat, bo coz nam ztego choz pomada ze wrytkib wkupe korba, liedy kazdemu osobna
dokucza. Ojca Panskiego wdziecznismy wspomnienia, bo byl gudny Pius et zelator libertatis, y' to pamietamy, zeby
cztery razy Marszalkiem na Trybunale, ale tez y' P. Geniarzeli Woiwoda Sieradzi inz byl z a ieste more byz S. A.
ze ne P. dzijwa z Sejmem Paificationis, y' po wiada ze sie na nim doczyta grata postentat, kto wten czas tej wolno-
si byl Affertor. Tak rozumiem ze to mowi o Niebozyczu s.p. Krolu Michale, y' przynaiemy ze choz byl inuistymie
opprekus, a jzenie wolat widziec Rempub. w pokoiu, anizeli pomste swej krzywdy, y' wolat rozpusc do domu wrytkie
wowiedzstwa, choz wnanimier przynikli solie zconfederowane, a Sejmem paificationis Rempub. To wrynkil ia ho
dobry y' wolozny krol, y' iemu famemu, a nichomu inremu glowa tej paificationi, et tanta equanimittis przynana
byz powinna. Zelanci zas litrzy przynim stawali, dla wolnosci to czynili, ze go wolnymi glosy, a niefakcyjami obrali
y' dla tego z ruinowac niedali, a niedzas ze go wrytky korba, bo nato milozia u wrytkib zankat, y' nichomu a ne
lahomotwem, ani zlosuq niebyl ciezlu, ale kazdego solie obliowat y' nichogo lehee niewazyt. Bochenstie y' wiclic
hie Zuzij, wolno mu bylo y' darmo pusic w Arende Szlachuani, nieyilleo tamio, y' owzem godna wzecy podswaty, ze
byl tak szodry, ze solie do gely wiat, a Szlachuani esleba niezawat. Wymanziac zas to nie Krolewka y' swego
niedawac, y' cudzego duboduzystwa zalowac komu. Suam arguit avaritiam, qui alienam exprobat liberalitatem.
A ze Pan narzywa glosem kaznodziejskim glos Senatorski, sprawiedliwosc mu czyni, bo Posto. czym najpienwiej,
y' najpienwiej y' najpienwiej powiedien go wryk Szepety Sludac. Obnuc go zar iako Pan kaze narzyb co sie bez
Instrukow rozdzora, gotowismy, iezeli to iest in Patis conventis. bormy Panu powinni praw y' pominae ne a nie Cies
spowiedzi Sludac. Ale y' bormy inz wrynkil pod gostkiem, godymy obruli ten glos na tyb co chiele Krola Michala
z Krolowa Eleonora rozwieta a Longanilla Francuza zniq ozenic y' na Krolestwo wladzie. Ktozylby to zas amhu
lanc mieli in leuitate, niemiemy zaprawde, chybyli u, co po wrotachiej Murzyce sluchali w Jasicib. Ojczas co ag-
betunt aliena domyslam, ze to podobno otyd P. mowi, co mieli tak mocny appetit na Kiejnoty. Przeczety co to ta hie-
redes uiuorum et mortuorum, najpienwiej zniq Succubos X Wyzgi y' Pa Indziuskiego, z arzym lepiezly z Dawide
mowic. Ne reminiscantur anizeli do Senatorow radzacych obnuc to Prometwo Luda raginta z za litwa przestopp
y' my oddwieczajac, oddawemy powiesia Ecc. lo. Nihil iniquius, qm amare pecuniam, hic enim et animam venale
st. Hypocritas niedozieimy, litrzy sercem gnezq, boferia ludzla tylio Boga wiadome, ale Simoniatow co rehom
bo tyb fatch widzi, a Duab. nimi ne brzydzi. Dobrze y' to P. czyni, ze ne wyrohow niebada, ale niech ne przenie-
ta co onim swiat gada, y' to nieze ze snom niewierzy y' ze onie pytac nieche, chyba oto co mukto na ianie przy-
nienie. Godylyt Nabuhodonozorem, niewierzylyt Danielowi, ani Pharaonem bdcq Murzefzori, pozotowu-
ni Jozefowi, chyba X wrynkemu, albo R. Betonowi. Ito dobrze czyni Pan, ze ne ani gwarzdami, ani sabala me-
bani, ale to niedobrze czyni, ze ne barai przejmowaniem listow y' otwieraniem Szlachecich y' Senatorskich, znac ze
rozumie, ze ne zwich wiecy niz z Caballe done, czego ani Kleno Zdom nieczynil. Dygonizyka zas Szrakuzan-
skiego dla tego tylio Tyrranem nazwano, ze przez trahy sludat co onim gadano, y' zazierat wlihy co onim pisano,
Tyberijusza tez ganiq Historycy, ze wygnat Astrologos y' Cabalistos z Przym, boic sie aby figury nieczynili ho
bdcie po nim Cesarzem. Wiec ieseli narz Pan oto ne boi, my go zas y' bez Cabale wpeuniamy, ze ieseli nas tak bdcie
trahowat, to zaden ziego dzieu niebdcie panowat, chyba ze bdcie lacny, przytemy, Cezpliny y' na narze wrotli y' mize-
li niebdcie czynil z Junistami Cabale, co lyto byz, moglo. Abscurauicy idonali nato niedawemy Sadnej za zynwota,
aly tylio wmiton narze ufal, nie wryk Cabalistow, co mu barze niepeune spody do tego podajq. Proci przytym Pa Boga
y' ma wfnosc, ze dolnyje te mystena nity to Regni, ale niedodnyje mu nie P. Boga, bo barzo Curiosus o wolny y' myslach
Szlachecich y' chcatly to tam wrytku widziec, co y' tam P. Boga. Odhnyemy mu to sami, tylio nieb nam wrytku od-
hryje

odhynię, co zlecono wofolbnej Instructey trahować ze Francją w P. Kanclerzowi, y co Francuzowie Colligau Turccy
przez Strzy do Teliwego, co Han declarował użynie dla swych Colligatu. Co w tym latet za myśleniem, że Sejm y
Sejmiki zrywac wolą, a w polu Sejmować, którzy to są naznaczeni, co Auuzhi zaczęli mają w Poljski: Lutz: na wolne glosy,
wiele ma być z Tatarkami y w polu Sejmować, co studac mają w kole Sejmików: a to, czyż nie przedemni wymować
mają Contradictor, Francuzkami, czy swemi, z wielą tysięcy Ordzy, y pokaż mają pisać w ten czas Han zagony, kiedy
królować będzie, wiele Francja przedemni nato naznaczyła, do ludu przedemni z Malborhu przesłać, nim się to zaczęło
wiele nie ich już zapisał na Confederacyą y na viuat Succesor. Iniecy radei bym myśleniem wiedziedle ierze Lec
gry, gdyby można. Jeżeli tedy nie odhynię nam P. By tyś myślenia, to y o naszym nieuczyni Panu talu przegornemu
zadnego obawienia. Ze zaś pyta się Pan, jeśli nie godziło radzić y mówić viuate Pinnipe, a nie dobita dła y
znac ze się albo boi temere iudicare, albo się tegoż do nas obawia, co tam królowi Michalowi czynił; narzey vindi calit
za to Deus Omnipotens, czego niedaj Boze. Alcare u nas w Polu zadnego niemaż, bo niwego nie do omiemy, chy
byli to libentat dda nie był z Alcare contra Maiestatem. Wiemy ze Alcare raz poswieciwszy z nacze nie nie godzi, ale
królowi wyprosić poturkentu pozwolił praw; kiedy nie nie w dluż praw y przysięgi swę y granicę. Wierze niech się
Pan stara o miłość u wozytch, to nie będzie miał przysięgi do tej przysięgi, zely miał to quereat Deus alienor; bo ier
zeli on quereat Gallos, to y my quereamus na nich Angelos malos. Pourca Pan nażad do stoporem, na którym może
swię zaczęł iako Summus Imperator et Summus Orator, bo tak Pbetonilia vory, na czym to zaczęcie, natym powi
nien honorzyć, y maż ze na ofstach fuyet y fania Naturi Monstrem, nie dozie cznie: Na to tyllio polownie ta k
odpowiadam, ze wielisz on nam powiżen w dze cznie, niech my ma, bo hnesta, butany Pbetonilstwo, lasku puz
ktore on po dawal innym, ierze nasi Pzodhorie przed nim mie wali, Ale honorij, ktory my mu dali, zadem ziego
Pzodhorie nie miał. A na ofstach polownie dze lniemy, ze nie Pan deklamie lotrzy mac wolnusi, y ier Pan
do obozu, o to iednak puzimy go, aby to mogło być z lato minie, alias bytoby to Pzidentwo z tego fmesu:
ansta a woyshu puzim, gdyby znowu w fesiemi homie wymorzyli dzewcami tyllio się wroci, a kamieniu
miedzi. Aze Pan Pismem swiętym honorij, y my też z Pisma swiętego zyczymy Panu, aby lewiora poruz
wiozy, przeczytał sobie Isaiasa Cap. 36 Princeps vero ea, quae Princeps digna sunt, cogit hic. Amen

Bulla Alexandri VIII
pro sacramento
1690.

Bulla Alexandri VIII Ep.
pro sacramento. 1690.

Garvud.

Ep. Bolla Variensis d.
15 Aprilis 1690
ad p. et publicam.

26

Dies 31 Aug: o 9. godzinie Schm. PP. Senatorowie y Postowic Prowincya, Matopolskiej Dia-
 chali się do OO. Reformatow y po długich dysputach rezeli by Prowincya na praw legitime ad directio-
 nem należec miała, conclusum aby się Zmiesz w tym z Prowincya Wielkopolską, ta rezeli przy
 sumim propositum stawac będzic Stuzenie y nym dopomoc im tego a interim Prowincya Wielkopolska
 resolutionem suam doniest, ze chochy Schm ob amorem Patria, swiecy alternaty uszkpowali, my
 etiam cum discrimine convocacyey uszkpic nie mozemy, y na upor PP. Litewskich czwicz się byc
 pares Schm, nie powinniemy uszkpy unanimiter podzibowawszy za tę Schm, promptitudine
 aby Pozelkiej scia via odiahati, tam widzac Schm PP. Litewscy, zeby musialy uszkpy ob-
 tu in casum poyść przy rezolutney obidwach stron Prowincij, Pertinacya do Inia intruzeszy
 na deliberacyę prosili, y zgodnie na Solowowanie Sessyę pozwiliti, to Senatorskiej zas dobie
 to tylko nowego accessit ze In X Biskup Plocki rezeli by dtuzey czas tą protracty z uporu PP
 Litewskich Credit, odiahat deklarowat się z postania do Braci cum facta solenni protestati-
 na przeciwtym ktorzy bonum publicum tamuz interesami swemi.

Dzie 4. Tri pauciores pryncipia aspectum, kiedy w Samianę sui pagody Zoga Ky. Drellka Znacze
pryncipata, dawaję reszcie prestantem campum rationibus, które ImP. Gymbrowskiego Posła Włodzim. Kraken,
przygodły do kune Zelum, ze wstosie swoim powodziat, iż nie alternata est tu wiazę in obsequio, ab
interessa które naby iako Maszkam p krywizę się alternaty, czego idyń Brel Ziemu Dobry punkty nie
Zeromiaszy wyiachal z Erloung Heymuy, obiecując tedy dając te Maszkarę, inquantum by Imperij feli-
iako Zurykta Serżyc chciata. Lecz odpowiedzianno mu adequansime po exaggeracy interesow o
Maszkarze, iż tylko wniesię straż pod czas uroczek y krotkich dni. A tenże nie concenien s
luctus iste color. wziat posym ImP. Anasta Chelmski glos odrywając ich od tych kronek słował Spr-
leby lubo extraordinaria praxi ad solitam differentiam, ale ich PP. Licensy acceptować nie chcieli
y widząc już żeby się na tym samym rzeczom robydź przysłu, constituerunt cum hac conditione
Matej Polczere dyrekcyą, aby do starey laski Żadna Materya inferowana nie była, na co gdy Una
nimitas Unorum statuta są ImP. Gymbrowski napierwszy z Xstwa Litewskiego Poset ucuniuszy Ko-
terę, iż lubo in re manifesta stawac nam per honor Xstwa naszego trzeba było, jednak uważając
consequentiam zgody et per consequens quā Veniat sacra pace perfecta bona ab amore Patriae istę
arionemi wmm Janowiczemmy się być, condescendimus, życząc quod prospera ex confilyt qd czym
od różnych Postow Koronny oncombowani, Litę facilitatem, ale oni pewnie nie bez konfliktu uczynili.

Dnia 3 Zbro. Po wczynionej Propozycyey do Im. P. Marszałka, czytany był Im. P. Starosta
 Nowalski Poset wstawa Krakow z Regestrze controversarum Item na In. P. Endemicki dla
 nie wypełnienia dekretu Trybunałskiego, activitate tamout, chęć aby regowany był
 tam iey była diguizycya rzeci z miejsca, czyli z pod laski odpowiadać ma Tribunali.
 Zenscy Portouie form. jme rationibz et prejudicatis Ze pod laski excusować się ma y
 z tego miejsca magna Nomina podczas dyrekcyey Pana Szczuki, czemu y tam
 Krakowskie z tam Paie pro Sp. Peig, ze już to rzeci raz, iako pamiętamy, Notari krone
 iest controversy z miejsca a nie z pod laski iako prawo każe odpowiadać dopuszczać
 tak tedy ab Urinę, po długich racyach, tangte na tym, aby dla pernoctacyey Item miano
 a uilitatem in similibus przyniesć Solucyana była, co było do dnia następnego
 na godzinę dziewiętą.

13. Xlin. ... zasnikiem po rachowanie ...
... roboty ut sequitur.

Ad 48. ... 104 -
... 83 -
... 79 -
... 14 1-1

... 1 2 1
... 4 1 1
... 2 1 2
... 1 6 2

... 3 1
... 7 6
... 5 18 2 1 1

... 1 7 1
... 1 9 2 1 1
... 1 7 1
... 1 9 2 1 1

... 1 7 1
... 1 9 2 1 1
... 1 7 1
... 1 9 2 1 1

Capitalis Pammamit
Papra 1 5 9 2 1 1

Minsk 22. Xlin. 1800

Paulus ...

Handwritten text, possibly a signature or name, located in the top left corner.

Constant Station
The which etc

Document No 10

Handwritten text, possibly a signature or name, located in the middle left section.

Faint handwritten text, possibly a signature or name, located in the bottom left section.

29

Kopia Responsu JW Szwabana Hetmana Wielkiego Litewskiego Temuż JW Postowi takiż i Francuskiego.

O. Jedney kore, y List JW Szwabana, y deklaracya Jego Su-
blimna odbieram, Ostrosc Listu a tagodnosć deklaracyi wy-
wily mnie w wątpliwosc, iż by te dwie rzeczy tak przeciwnie
sobie i iednego wychodziły. Prosta, Innam ja siebie do-
sye' Polakiem, dosye' Obywatelom y dosye' Hetmanem
Wielkim na Inaypowanie moiey Ciesci w Deklaracyi dla
Catego Narodu wydanej lecz najmniey nieznam siebie
winnym na sądgnienie wymówek y pogrozek w liście
pisanym od Ministra, y od tego który się moim mianem
Przyjacielnem może to być iż obolicznosc wyuagaja po
Ostroznosci Ministra, ażeby sklaniał Ucho na wszelkie
które mu wrazaia podrygienia, lecz prawdziwa Przyjacieln-
niemoże nigdy zerwolic, ażeby się za prostym tyłko bez dowodu
y fundamentu podrygnięciem mieć zaraz do gwałtownosci.
Dopusc' więc JW Szwaban ażebym tak rozumiał iż list ten
pisany od Ministra bez wiedzy Przyjaciela, ażebym go pro-
sił razem złaczyć Inowu ten Dworiatu Charakter na rozwo-
żenie moiey konduity którą tak sławie tłumacz Postu
wi y Przyjacielowi poddawosc niema się czego bać od pier-
wszego ani się czego wstydzic przed drugim.

Nietayno być musi JW Szwabanu iż Predecessor Jego Jazre
Wolkonilil niemal rownemi pogrozbami ciagnot do posta-
nowienia kordonu, iak teraz JW Szwaban ciagnie do podniesie-
nia Onego. Jerli kordon i 310. Ludzi tyłko, mogł być w JW
Szwabanu sprawie nieufnosci, cożby było gdybym był usta-
chał tych którzy się domagali na mnie ażebym złoczył go
i wypraszak

Wszystkich prawie Regimentów, y z Samey Artylleryi, odkłada
tem wszystkie to do Komisyi Wojskowej ktorej podobalo się usta-
wić z haleganiem ustawicznego, naradzie, ten maly kordon, y to
stawić przy mnie moc w czasie potrzeby y pomnożenia onego.
Juzem się JWmślanu w pierwszym moim Liście wytlumaczył, z
pobudek ktore mnie do wydania Ordynansu Sm. Bielakowi po-
ciągaly. Niebył to mój projekt, niebyło to moim usiłowaniem
owszem samym to tylko wymuszonym poblazeniem moim było.
Chybaćże urosnąć mogło podeyżenie ktoremi tak JWmślan po-
pedliwie wymiatał. Jale podeyżenie było powodem bez poprze-
drażającego mnie ostrzeżenia do Zakazania Posłuszeństwa Ordynan-
som moim Honor, więc ktorego po mnie Urząd mój wydziga y
ktory mnie prawosc postępkow moich ubezpiecza jest mi teraz
powodem, ażebym się na podobne powagi moiej Uymy niebawa
łat, dla tego więc Inowu Zostawię to Komisyi Wojskowej
ażeby Wojsko z kordonu na dawne rozstala Lecz. Niewątpli-
wie tyle ona dogodzi JWmślanu w sugnieniu kordonu, ile dogo-
dziła wyprzody Kieju Wollon'skiemu w jego rozstawieniu, gdy
Liczba Ludzi na tym kordonie do 310 tylko wynosił zamiast
800. jak JWmślan wyrażał. Miarkować JWmślan może, iale
Ci zwykli pomnażać rzeczy, ktory podeyżenia w nim rozcią-
ga do Bullu Korydłu przet ostatnią użupacyą cale zniko-
nego niech to nieobchodzi JWmślan, ix Zostanie dla Luyktego
Konwocii y Warły przy mnie, jeżeli Jey wart Ketman ktorego Or-
dynanse słuchane były niemaia.

Atenta Projektu kryminalne spisek na niezaszanie y występke
ją to rzeczy, tyle y tylko mi znaiome ile potrzeba do brzyżenia się niemu
Lecz tyle nigdy izbyrn o nie być mógł podeyżanym od Ministra, a
tym bardziej od Przyaciela, może JWmślan iale Minister nie
mieć doniesienie, Lecz iale Przyaciel Inac' mnie musiałeś tem dołup-
obrypliwosc słowom Zasluzysz sobie na Przyjacelnego, tuzę sobie
Le.

30

Je Jwumban iale Pryciaciel Inales' we mnę sawse pilnosć
w pełnieniu powinności moich, rozumiem oraz że iale piersorny
bowel wiedzie teraz musisz, iż Hetmani Wielcy Obowiązanymi
Unędem y przysięgą w czasie zamieszkania do nieśczenia się z Ładną
Choną, to jest moie Prawidło y to jest Tarcza moia na wszelkie
podeyżenia groźby y Surowosa. Deklaracya Ministeryalna Jw
wmbana ucyyniona jest do zjednania Wiary Galego Narodu w po
wszechności oddać wie fey, y moię w szeregulności, a pod ię be
spierciną Ładną, wriotem przed się spolioy nieśiedzić w Dobrach
moich postęplarni tak moiemu omyslać wszelkie podeyżenia, y do
celuwać tam spolioynie końca, który Opatrzność przepisala nie
szczęściom Oyczyzny moiey, Jui to jest wszystko, co Hetman nie
winny spolioyny y skromny waży się odpowiedzieć Postowi do
deputowemu uwstaczącemu y groźącemu. Porwol tyłko Jwumban
niech Pryciacieln' w kolei glos zabierze. Uzywam Pryciaciela aby wyja
ził podurzonemu Postowi opinię konduicie moiey przysięgającej
Ładlinam Pryciaciela ażeby uściernył podeyżenie, y ulcił Łapalczy
wosć Posta z porzoku sądzącego, Łalecam nakoniec Pryciacielowi
ażeby przypomniał zatrudnionemu Postowi tę łagodność która
Łdobita sawse Charakter Jego y która iednala mu cŁacunek
y przywiązanie z iakim ja Łostać. etc.

te razę oświadczając się, Kola któremu by lew nie przysłał Okro-
pięszą, żądając samą, wyratowania, niżli niebezpieczeństwa.
Czego, gdyby ten miał ginąć który nie wyratował, a za to uoyne
ze się mnie powierzył. Wy którzy tyle kroc krew y życie za de-
siętwo moie wazyc ofiarowaliscie, nie zadawajcie Duszy. noży za
rowey rany, która by się gorsza stała nad te, którym na Ciele pono-
sit, gdyżby Mi Wasz Dekret dla kuzmy nie pomysłowy do Ofiarne-
go Dnia Życia moiego, Swobodnego nie zostawił momentu, gdyżby
Obraz krowy Wybaczenia mego, iako mroźna maza niewdzi-
cznika mnie o Wiarotomę ustatownie przed Oczym wyrzucał.

Cako kochając mnie Solacy, zastanwie mnie od takich chętnego uos-
czenia, jako Ręziowie namuszajcie na to że użeli raz żęrze.

Żył kuzma, kilka razy największą, która byż może zasługa po-
krył imazat y Sowui nadproził wim Swoi. jako Statysci
Ludzie a najbardziej imięzianie dobrze Znać, że byłoby to naj-
większym błędem odrazem od poprawy, byłoby to pogroźai w de-
spersakim dokonywaniu każdej raz rozpoczety Zbrodni każde-
go takiego nawet człowieka, któryby uszize do poprawy był
Sposobnym, gdyżby intencya grzechu była karana, a najużyte-
czniejsza Onego poprawa Zepiata bez nagrody.

Ale uszize raz mowi Zdać mi się że krzywdzilibym Ofiaro-
na Sprawiedliwosc Waszą y Dobroć jej Sena gdybym po-
watriwał o tym że kuzma żył y wolen będzie y mi rozumem
Zeby Stęgosz w sow moich, mogła się tak daleko rozciągać, aby us-
nosz w której do Was najużytejsze moie prozby o to Zanosze mia-
ła być Zauważona.

Stynely do tychczas z list mych słowa, które dyktowały honor y
wdzięczność, ile do tych mówier, którzy tych powodów moie tak do-
brze Znaiały one za pewne równie że mnie działy.

Długo wątpiłem sam z sobą wazylem Czyli miałbym w Sprawie
Drugich.

Drugich Arystantow także otworzyli Wam myśli moje, Czyli też u bezstronnym milczeniu decydując mądrze i sprawiedliwego sądu wyroków.

Albowiem ten wewnętrzny głos przeświadczenia Dusz moich przemawiający wola na mnie i mowić każe to bez czego wyrażenia me serce uspokojonym być nie może.

Pomnijcie proszę Łamie Szczęśliwie na ów Czas Łamie i pomieszczenia pierwszego gdzie Lód mrozy i mato Światła mający naturalnie sobie skłomując łatwo wierzył, że ten miał prawo rozkazywać, kto mu rozkazywać odważył się, Osobliwie gdy mu nikt nie przeciwnie nie mówił. W ciemnym więc Ludzi gatunku tych wyślukano którzy mieniąc się być do Żołnierskiego Postawienia obowiązani podlegli być to petni, w czym tylko Wojskowe Księstwa przezeństwo ale nie grzechu winę przewidzieli.

Ady na ich ciemnościach Świętość nawet Łazyto pozorów gdy groźnym i słubem twórcze niewiarygodnych Ludzi Zawiazano Ciemnością już występku i grzechu większego nie znali a Ludzi nad niewiarygodnością. A użeli nie znając miary występku grzeszyli, Czyż nie znali ich też tak bardzo winnem nazwać, a użeli nie są bardzo winni Czyż możnaż ich bardzo karać.

Wszak Stryżany w tej sprawie Łukawskiego wywód wytłumaczył doświadczenie, że na życie moje nie godził, pojmając tylko Osoby mojej miał zamiar i w wykonaniu nawet tej imprezy niechęć i wstręt od Zbrodni i taternych doli jemu nie pokazał, Naśladował nie, Spetniał za pełnie dawanych sobie rozkazów, nie zbliżył się do Osoby mojej na ów Czas, i przed Zakonieniem tej Sceny odważył się od niej. Albo cheby nawet pokazał się być w niej najmniejszym powtarzaniem i nie dajmy tu uwagi, pomnijcie jak to był Czas.

Martwo bądź się zdaje prawna Narodowa Zwierzchność, Samego milczenie moich rozkazów i zdaje się, Zostawiać primum

Occupanti: a czegoż nie miała dokazać przybrana w ptaszcz pobożno
ści y katolicyzmu chytróść, gdy dziwny Skład Okoliczności, którego
tu wytłumaczai, do Wam tak dobrze pamiętnego nie masz potrzeby. Wszak
mywała sięgata pamięć Słonecznych rządowych, Wzajemnie.

Dziwować się można że między ten czas nie żył przeistota Osobie mojej bra
finet, uważając wiele te przeistoty Osobie y desceinstwa memu. Uamnie
y mądrym pilnie od lat kilku w Oyczyźnie Naszej z różnych stron y ro
żnych powodów rozciągano. Wiele różnego gatunku, wielkie, aż w ten
czas pod bieżący ponosił, a których wiele y sammi najczystej, którzy
uś byli przyzyczny, Stuznie y zteśliwie na mnie obrał; Wszak
ten sam kuzma w tym samym czasie, gdy sięt że komu przez
las, Bielanski pytał Mnie się, Czemum ja kazał cię po Domach
uś nawet nie chęć, uś dalej wzywae Szlachty, a tak się właśnie
Zdarzyło byt że tego samego Dnia w poranku Umrołem sobie był
Od moich na to mądrze Obietnic, która w krotu potem y żywiziona
była publicznym Obwieszczeniem, że kto wojował przestanie y w Domu
Osuć tego za przestępnym uś sposobem twosować nie będą.
Takiemi to języczkami ustawie podlegano umyśle uśdzi. Wważnych
Cierpiących, a nie mogających przez Stan y Dukaję swoją dożyć pra
wdy.

Cóż te są przed Oczami Waszemi niewieleżliwie uśdzi, Obietnic
Ofiar, którzy w Dwuletnim uś blisko Wypieku niedzie y kaptany
Znosząc długo trwałym cierpieniem, uś bardzo wielką, wprawdzie po
Kucie, za grzech którego jakim byt nie znali; Ignosce ejj Bate quia
nesciunt quid. Aliant Daray fm Oycze bo nie wiedza co Bynia.
Tak mowit Bóg do Boga, a Wzajemnie powie. Przyczyn
Mezowie w tym Sędziowskim Zasiadaiący Role do których Dzia
mowie, nieśkie Spetnik bo w tej sprawie byt Sędza, nie moge
ale jako ten który nie przez Urząd Swój Krolowski Obowiązany
Uście w każdej Okazyi w każdej materji to uś wszystko mowiy.
Uśnie, a do Oficjum umyśtu, a do Świadectwa prawdy do
uśbylenia nadmiernej Srogosy potrzebnym byt Sędzi. O Nowe
wraz.

Uważę że mna. Przewielebni Biskupi do Złotych Kolegów, mówcie jako
 Ci którzy metwieckiego Boga pierusi y blizsi na Ziemi Słudzy y Kapłani
 Krwi przelewu najbardziej bronie macie zawsze za powinności, mowa
 ci jednym Senatorem Ministrem y Rostem wspol z Wami sądzę
 lym, że znam ich do mnie przywiązanie, wiem że się brzydzą mi
 godziwym Krolowstwem, y że są troskliwi o mój y o przyszły
 Krolow bezpieczeństwo y Sprawiedliwa w tym jest ich troskliwość.

Tę dogadzać macie w sejmie Sposob, wszak interesie Waszym prze:
 Zami Sędziowie Uczestnikami Prawodawcy mój, postanowicie bra:
 wa ktorymi by nie tylko Karę na przestępcach Krolowstwa najostrezy:
 sze przykazane były, nie tylko od nich dyspensowania Samym Kro:
 lem mój była odizna, ale to postanowicie żeby było w mojej ustawie
 trwającej y bliskiego Osoby Krolowskiej Urzędu Wasze sądzić y
 karać nie czekając Sejmu, nie tylko ktorzyby razie Osoby Krolowskie
 Wasze się, ale kazdego ktorzyby Śmiat powstać na Jego dostojność
 Publiczną, mową lub piśmem, y żeby ten Urząd miał moc y ni:
 szczy y karę z Ohydą, naley miały wszelkie bez śmiechu nawet ale
 Obrazliwe Osobie y Dostojństwu Krolowskiemu pisma. Do tych czas
 nie delegować Magistratur y typacze wybiegi możności Zapytaniu nawet
 o najwazniejsze przestępstwa Czysto u nas Uznajnie podobna, albo
 tytu Złotom y Okolicznostom podległa, że Uzas y Tatwosc Zostawie
 Chciwym zle Czynnici, ile bardzo wielu y wielkich dla Catego Krąj Szkodli:
 wosci, z ktorych jedna z najwazszych jest ta, że Niewskany dół rozpady
 nowa jakas Czysta z niemała Samowrota, mowa a nie wiedząc żadnej
 Jej przeciwnicy, Sam zaś nie mając siły pojedynczych do odparu Wy:
 Starczyających, ma łatwo y prawie mu musi za prawe takowe roz:
 kazy, ktorym się nikt w Krąju nie opiera, ktorych Authentyzmie nikt nie
 gani. Alek ten defekt będzie tylko u nas wykorzystany na Czas
 przyszły, a nie będzie racji Obawiać się Zarządu, który wiem że
 jest o wielu Czynnicy ze usli tym ktorych Sprawa teraz agitacja
 się będzie żywie darowane nikt swego pewnym nie zostanie.

Ja tak mówię, tak jestem przekonany. Śmierć tych Ostróżników
Okropne opętała piersi Zarrwozienie, ale umyślow nie uleży to.
stać tylko Strach, dalej kiedykolwiek wciągać się mający Str
gęści, albo uważać lepiej pozostawiać Ziemsty Krwio Chłopców niż
postrzelonej tak leżącej kary przeciwnych Właśnie trzeba nam lekarstwa.

Trzeba dowodu i tak najsłabszego iż jeśli były Srogosci ułaski y nieważne
stać u kraju naszym a przeciwny Lat Kilkę nie odemnie pochodzi.
ty, nie w mojej mocy było im Zapobieżenie. Trzeba przynajmniej
u tych ułaski nie z tym tyranem Okrutnikiem nazywali do po
prawcy nie Sprawiedliwego Złamania, moją przypadek na Inni trze
cim Novembra dosyć przeświadczył że jest potrzebne doświadczenie
o Sprawiedliwego Obwarowanie Osoby o dostojności Królewskiego
y te trzeba Obmyślenie, ale razem dać widocznie poznać jak yłasko
uważać potrafią przeciwnie prawdziemu imieniu o rzekach Osobach
o dobru lub Złemu użyciu w Stale umyśle z Siebie doświadczenia
tła mnie nie mogący, Zapewny bez hamulca Duch Zawzięto
ści o nie Zgody.

Bogdajby ten nieważny Duch nie zgody przepaść y Zniknąć raz
z Uciechu naszym. Ale to być nie może y nigdy się nie stanie po
ki ty Samie Najwyższy który utwiera każdy ruchem ciele
o myśli Ludzkich nie ułaski się nad Solwa tylko ułaski Starana
plagami. Nie godzi się nam Zgruntować Siedem swoich przepaści
stosć, ale godzi nam się lepiej o miłopindzie prosić godzi nam się
przebywać wlebiwa gotagami modły Day Samie day nam Wszy
stkim Ducha Zgody Ducha Właściwego ułaski darowania niech
Brat na Brata Obywatel na Obywatela nie następuje niech
w momentalnym Tryumfie nie gotuje sobie przyszłych a Ciele
uważnych Summum Zgrzyżot y Stawy ułaski Zgody
Zny Zay, a przeto o ułaski upadku o upadku. Ale ułaski
Samie do Zarrwożonego mówię moją Konicą.

Wszak miłość y przywiązanie Wasze do Osoby mojej równie jako
 Stanu Waszego powołanie wstawa wami w wykonaniu aktualnej Waszej
 Sędziowskiej funkcji. Niechże przekładania, niech prośby moje mają w
 Umysłach y Sercach Waszych pożądany. Skutek, wszakem ja uważam
 moją sprawą. O! Was proszę. Zasklinam niech się krew nie lęka. Ale
 o powinnam mym Zdanem najbardziej. Was determinować jest ta
 uwaga, że każdej kary ten jest tylko koniec, aby w Czas przyszły y
 od występku odhaczyć y kowalczymy ubezpieczyć. Tym zaś dwo-
 koniom Stanu dla Zadość przez Skutek Ostrego postanowienia no-
 wegę które uczyni u Cyryznie naszej Wyżey doradzitem

Chodzi o efekt y estymacya Wasza dla mnie brzezami Sędziowie z
 uzaleniem przyznaty. Kiedy że niewinnie uwięzionym wole, że Sze-
 ra miłości moja dla Cyryzny y nieodstępny o mi y za mi Stanu
 niech nie dat się zastęgiwać, na tyle gorzko y umartwienie wszel-
 kiego gatunku jest w mojej Waszej Znajomości u nich przyniesie
 ulgę. Daruję mi życia tych Anasztantów, to za najwyższy od Was
 przyime meżent, noki Sam żyje, wedy najwyższą, Wam za to brze-
 zaem Sędziowie wedy miał wdzięczność. A gdy tandem bóg natury
 przyniesie wnie Skołatanemu tyłu noskami nieczystościem ży-
 ciu memu, Sędzey Spokojnie przynajmniej konai wedy gdy Sku-
 tek pomysłowy terazniejszy mojej do Was prośby z tym uważa-
 ującej, że mi Opatnie Serca ułom pada słowa do Boga, odpusi-
 ham nasze Winy jako y my odpuszczamy.

Dyaryusz wiernie opisany przez kwatermistrza wojskowego, Acta się znajdującego w Wyższej Kuchni, z Piętnym pokazaniem Licytacji wojska Rosyjskiego nad Turczykami otrzymanych 14 Aug 1774 tego Roku w Sybiru.

Wiedzieć naprzewy potrzeba że w Wyższej Rosji, która była Armia, stoiła na Wotodziełowej stronie Dunaju. Pierwszą Felt-marszałek Romanow komendował, Drugą Generał Baur. Należało wiedzieć, że Felt-marszałek Romanow opuszcza do Petersburga, iako by, leniwe i nieopracowane wojenne i Turkami. Laszty i inne minie, że ledwie o nim supponuje opóźnieniem wojny. Dla czego Carowa, która Krystyna Luiza de Hesse-Darmstadt na odebranie Komendy Felt-marszałkowi Romanowowi, z nim ordynowała Generata Melissena. Ciżło nie byli do Armii, Krystyna de Hesse-Darmstadt od Felt-marszałkowi Lipskiemu Komendę, samowolnie komendował Armią, w której było około 40000 tysięcy wojska. Drugą w Komendę oddał Generatom Melissenowi, który komendował się wojska około 20000. Natychmiast Generał Baur w odstawie poszedł, który dzień w miesiąc maju. Następną potym rada wojenna, która chodziła z Dunaju, gdy Felt-marszałek Romanow przechodził wiadomy wódz przedstawiał trudności, i niebezpieczeństwa przechodzenia natamnie strony Dunaju. Cóż wojska Rosyjskiego. Generał Melissenowi pomierzył, że przenieść pod mosty, który pokazał mu pater maty z powiadza, że wojna w nim miał rozumieć, że w całej Armii Romanowa poprosił, nałóż los przewozić z Dunaju. i Generał Baur, który nie miał sobie mierzonych Romanow, który nie miał stopnie, który nim był Generał Baur od Cesarza.

mi (Prusianskie) mający samej iędzy 500 Wojska
 nego żołnierzy. General Pichensztajn od Prokupa
 długo mający 250 żołdaków a 250 Piechoty. Stan ta tedy
 determinacja potępowania Wojska Pruskiego za
 Dunaj pod Komendą iść zła de Hessa Darmstadt. Ten pod
 Bractwem zató armię naprowadzę przez Dunaj
 z marsu swego obrocisk tu Sileski. Tu między
 trzema. Pozyty. miastem, Sileska leżała na
 szale, ma po prawej rękę bota i Dunaj z ręką
 iak o potłom mite miasteczko Michatowa, po lewej
 Gury i Las. Przym. tak sztydtem General mchaj
 now poszedł z swoję armię, aż pod Michat
 we. Ale Las de Hessa Darmstadt prosto pod Sileska
 i obrocisk woyshem od lewego sztydta. Sileski
 miał miasteczko, ale Dato musi i pierwszy wy-
 gnał Turkow z approszow w których na porach
 w Lesie porobionych boli posadzani, Oboc Las
 Turckie dwa staty od Sileski na boku lewym nie
 bardzo daleko wiele liżne. Ale gdy de Hessa Darm.
 szedł sam przy wodzie woyshem moskiewskie do
 attaku Turkow na porach w approszach zostali
 cy. Wtedy pierwszy uderzył nieznany Moskal
 Dnesle kłedł, tak z odległości museli. Turkom
 Las mato wozłodził. Drugi potem attak iet
 ietorszy i nieważliwość dla moskwy nastąpił
 i w końcu ostatnim gdy to się dzieło poczęło, a
 tu stupay stupay następowato, moskale szedł
 i bron na ziemi zdyurzył obroch się do dzieła
 y Laszeli wotai na nęgo stupay stupay sam
 mat Dnesle szedł. To gdy się dzieło a moskale byli
 zmuszani i skwozeni, Turcy ich w okrag obstopili y
 opasali tak, że ani wody ani kuzłow mieć nie mogli. Wypra-
 wia. Generala Ostow z Cybaizem do wyprawy opohoy
 prozali, potem aż trzeci dzień ze dwoma Papzami powo-
 id, i obrochli sobie nieusze z Sileskiem de Hessa Darm-
 szedł i Gutmarszałkiem Romanow woyshem dla nie-
 przychodzenia niakiego oboc stron otoczone, Grabiad w

12 Punktach niewiadomych wrożeń i utraty. Którzy prosi
saurzy potężny syna Romułowicza, od Turkow z niewoli
wypuszczonego do Petersburga Imperatorowi Jemu do apro-
baty, i podpisu posłali. Wojsko Rosyjskie dysarmowane
mu otworzywszy dyktando z Turkami pozwolono wnie-
szenie kupowa i wychodzie z miasta. Obietnice przed Tur-
kow swato ich sili, polie na punkata niezgodili się i
niepodpisali onych. W tym czasie głód i kłopot nastąpił
na wosko, konie i konie na 6000 sztuk, ludu nie-
cy signato iak w ataku ewgineto, i dotąd wadzo nie-
umiera i choruje. Alebo nad Dunajem wrozsze do
sybilu stato, mzeie z sybilu wody brze niedopusz-
czano pod ubiciem z armaty. Których na 5000 w tym
miesie było lęzy. Musieli być troszke kopanki w
bie, i wodę zymie z otworem, i konie tym poie.
Po oglezieniu wrozy na 120 oficerow z Generatami
w odstawie do moskwy poszlo. Jemu Oficerowie w
wrozsze Turckim stady, poszli. Armatow 8000
z Oficerami mzeie, bdy pto moskwy, kedy dy-
adali niewiadomo. Podradzylem z dorem niekto
natęstony Dunaju Kellard. Stracie Rumienowa chwi-
li Turku Laraz naprusie, iako Gospodarka woska
wrosie gostawie iako willeis Komendanta, Pre-
zornego i mzeie, ale nie de He's - Darmstadt, uwie-
siwie zymie iak zymie z dorem iak zymie aby go w tym
nie zymie zymie mzeie. Do jaso dwor-
Paszow mzeie dla mparowania i zymie dys-
pozyci, iak zymie mzeie tam zymie
iako aby woska Pasow woska stawno do
jaso, iak zymie bardzo wiele ich mzeie, i
do mzeie mzeie. Zymie (woska) mparowania
mzeie mzeie z zymie zymie woska
2000 koni zymie, a zymie mzeie w zymie
mzeie mzeie i mzeie. Turkow iak zymie
iako zymie zymie mzeie, kedy zymie
iako zymie mzeie mzeie. Turkow
iako zymie mzeie mzeie zymie do mzeie
sta w mzeie mzeie mzeie mzeie mzeie
do Choina. Wojsko Rosyjskie pewnie woska zymie
i mzeie

zobowiązanie przysięgi do Króla Szwecji.

Cesarzowi Węgrom na wstąpienie do Królestwa Szwecji
Amber.

Wierzę, że
Londyńczyk
Honorem, po os
mieścił w domu
miejscowości, i to
możliwe, w
i w tym celu
i w tym celu

Bajon
H.

10. Należy Jmci Doninśkie Marszałek Konfederacji z Lubna do Łow-
wa przybywszy i wzięwszy 50 Tytycz # z Banku Cesarzkiego z Łapi-
sem Assekuracji na wszystkich Dobrach Swych wypłacenia co ro-
cznie Prowizji po rzeci od sta w Przestę Niedzieli tu stanowią Wojska
Dostąpić od Kriowa naraż na Władowczyzny powroty, Dla Wojsk
zas w Polach i pólach w Woiwodztwach Podolskim, Bracławskim
Kriowskim, i Wołyńskim; bardzo wielkie denowos nakazane Pro-
wizanty, żeby były gotowe pod słońcem Eksekucy, żeby tam były pro-
wadzone, gdzie sążenie libru, a tam osobliwie blisko Granic Wo-
towskich dla liczących Wojsk, nawet dla porzucenia Bydli i Stom-
nie dostatek.

Ugoda także: że tu z Ince na Niggi ziemie i droższe wywo-
do kłania, górnicy w Polach.

Przez kilka dniami nadesłano tu Listy z bliskimi Warszawą pisanie

do wszystkich Ichmościom S.P. Delegatów, aby po Łeasumygi

Jurydyki swojej ante omnes Materias Projekt nabicie Pa-
pierowych Zienifory podany podpisać i Eksekucy Onego po-
stanowili.

Z Kordona Pruskiego przybywający do tej Policy niezmiećnie nasu-

dołgi utyskuig, a to z przyczyny powoj Kszenia Szwedzkiej Do-
datkow, ptacili do tych czas po Złotyeh 5. Poglownego nie cacy-
igc najmniejszego Dzierżaw, zaś w Przestym Tygodniu wyszed-
ilniwe-sat, aby każdy zaczynszy od Roku 6. bez żadney Excep-
Pan czyli Kga Maistry czyli llbogi Złotyeh 5. od Tabaki do Skar-
bu ptacili, gdzie oraz dana moc każdemu zakupowania i spro-
wadzenia Tego Towaru co przedtym surowo zakazane było.
Porgloszona była tu wiec. ze znowa zaczęły uscinac się Woyska
Tureckie z Austryakami z Awanturzem Turkow, ale ta po-
trzebnie konfirmacyi. To pewna: ze Cesarzey pretenduig
Kamienca Podolskiego, tudzież i chocimia Tureckiego.
Subernator Cesarzski kupił Kamieniec a JW. Jmz Pani Ku-
mieckiey Miecznikowey Koronney we Lwowie gdzie ma
być założona Aptyka dla Woyska Cesarzskiego.
Listy Partykularne i Gazety Cudzoziemskie głoszg: ze Dwór
Barborski z Dworem Angielskim w najciwlejsze wesi-
przyczyni, Król zaś Angielski, iako Elektor Hannowercki
zanioł Protestacyg w Ratzbonie przez Ministra swego
przeciw Cesarzowi, w ktorey wyczytać można iasno iako-

wych nich Kłasnasek, dowody iuz te iak i pierwsza Nowina
wiele daie do myslenia.

Z Konstantynopola Dnia 30. Xbris na Dywanie Turekim roz-
trzypane byly Projekta różne przez Kawaliera Totb Lorie po-
dane, żeby zakwitnieto Państwo Ottomanskie, ale te nie byly az
hceptowane. Jeden z Ministrów Tureckich. Imieniem ^{wizyjskich} Temu
Kawalerowi Generatowi odpowiedział Siochur: toiest Po-
garnic: Duz nas te Projekta zmordowały, i nigdy smy tak
nie szczepiliwemi nie byli, iak do tego czasu, kiedy smy podob-
nych ustuchali i nakłaniali ucha do Polityki (udroziem-
skiej, Oby i Ksajczykowice postrzegli smy teraz aż nado to,
ze Polityka wasza, czysto się z Nas namiewata, i że byli smy
waszym Sprzykiem zmordowani z tym Woyng was-
zomng osłabieni uczynilismy z sobą Pokoij i teraz same
przyczyny z lewej i z drugiej strony uczynig do trwałym,
zeby smy się do szcztu nie trugnowali. Nawet nas bardzy
sporo ubyxiemy Woyshu Naszemu przedtym nie zwyk-
zonemu sępe było powrocone Postupzenstwo i te zby-
tne do Religii przywigzane, Ktory zé nigdy tak stras-

sznym czyniło, na ten czas pogardzemy iakośmy pogar-
dzali przedtym twemi Dagnetami, twemi Kowey In-
wenyi Armatami i twemi na Koniec Plantami i
Projekctami.

W Kordonie Cesarzkim wyzrost Ordynans Cesarzki, a co-
żaden Obywatel tego Królestwa bez straty, i pożytku go-
nie ważył się wżyc do żadney Konfederacyi podług
Smierci i skonfiskacyi Dobra i wszelkiego zas. i incho-
Kupa Konfederacyi lub inaczey nazwina ważył tam-
w tym Kraiu iaki nie podług lub gwałtu czynić, tedy
Każdy Obywatel ma mieć rozpięcenia Ley i. i. i.
Kółwek sposobem. Należdnułdwa i. i. i. i. i.
nia iaki naysprzeczny znać i. i. i. i. i. i. i. i. i.
mندی Cesarzki. Ten Ordynans i. i. i. i. i. i. i. i. i.
sze nadzwyczaj oderwany i. i. i. i. i. i. i. i. i.
nie czyni nam sprawiedliwie podcznienie i. i. i. i. i.
boiazni w Cesarzu dla nas i. i. i. i. i. i. i. i. i.
i.
Domosie z Wotow i. i. i. i. i. i. i. i. i. i. i. i. i. i. i.
potkali się Austriacy z Turkami, lubo nie wie-
my szczegalnym okolicznosci tej Batalii.

[Handwritten signature]

wydany z Proklamu Kapedyacji in publicum wyszły,
ad numerum 12 nasil. saice skona. M. Stanisław
August z Łuki Boicy Król Polski, za Zdanie
Łacy przy z Boha Kaszymi Kustaricy Stosice
do Przynajci wyzłom Magazenu Łycow.
skik, tudzież do obwołania władzy Łycow Mar
zatkowskiego Kót. Władcy z rożnymi kariat przewidzi
czeni zostaliśmy, że Łyci mają wszelkie wolno
przechowywać Mieszkańca w Miesie naszym
Władcy. Wzeto wolność ogonem zastawiamy.
Kolejność Łycy zymu ostatniego porwołenia owa:
santa wzięcie, tudzież w Liowocerkwie Mias
zowcekim, oprócz tylko Miasa Władcy, Wre
M. Król za Zdanie Łacy przy z Boha Kaszymi
roztrząsnęszy jurtierenia Łycowe, zachowując
tak Miaso Kasze iako: Prawa mić chej przy
tego Przywilejach, porwołamy wszystkim mie:

mirum z ydom osiedlenia w Łatymie
wódtwie Mirowskim, z do Chópska
sta Warszawy stacjonarych, iako także Harcowa
wanie Towarami z agranicznymi, cathol
i na Łokac Ktorz tu bezolucny, za Warsz
Łady przy Polu z Ładym Łokac Ktorz, gospo
dang. Pierwszy tedy Łady z Ładym z Ładym
z Ładym. Dni w Warszawie dnia 25 Mierza
Lipca R. P. 1775 Porównania Naszego Łokac
na Ładym August Krol. z Ładym z Ładym
Łokac Łokac i Ładym August Krol. z Ładym
M. R. V. Anny z Ładym Łokac Łokac
Łokac Łokac.

6

Gazeta. 1776.

Warszawy d. 3. Janu. 1776. ⁴¹

Naszy Rok wter Holis d. 1. Janu. 1776. Łaczeć
z Szpaniała u Dworu naszego był Obchodzony Gala
tego dnia Lwowa. Atyllerya krón osterila te
nowosi. Schrotnym z Armat Ogarni uydarnem
a przed potudniem y (cz) ziomadził na Pokoie
biel. w Lbici. Paratwa tu przytomnego ztórych
senatorowie y ministrowie, tak narodowi
iako y cudzoziemcy. Oświadczyłi Powinśzowanie
t. łom który przed Dwunasta udat się do ko
ścioła Sarnego. A. J. na poktoey wysłuchaniu
wliczney Afystemacy powracając do Apparta
mentow. Czwiek. Od Arszniaczech Angat przy
branych Dam. Wierszających. Był witany. gnie
ter. przechodzącemu wiele Rycerstwa Urze
dników y Oficerow na dwie Strony rozdzielony
u przeciwie. Ustawianiem tak Parichich Dnia
drucyjszego. Ciekawie tu Oczekujemy wiechu
zastępcy. Delretu. Execuci. Zmieniemia. Truist
tuzka. Kowey. Perzolinu. Za. Oczepami. Truista
tudeyszego. Ktore. poprzecity. Ernudacy. Truist
Kiazetami. Marszałkiem. Wł. y. Luthowstern.
Marszał. Ruch. Kucintanczy. Kiaz. Janki
Marszałek. Wł. ¹⁰ Oświadczył się wystac

milijonów Turów Węgrom i Instigatorami do roz-
drucenia tej Jerozolimskiej Miat też Ułam innych
Regimentów do tego dzieła, a Xiaze Imosi
Luthowski manifestując się Oświadczając się
interesować na Utrzymanie tej Jerozolimskiej
Starat się przystym Liedenac pomoc Rępy i
Lieso Nowela na Uspokojenie Ldania Lwowa też
Główni Ministrowi i Generał Rępy i Odpowię-
dnie mieli że się wto niekiedy udawać ani pro-
wadzić Eksekucji Prawa, które bardziej Zagłada
mieć w Eksekucji i Wadze. Co się więc Starat
przystat iastnieć doniesie dozwata Trybunał
Lwowa Wtutek dniach Eksekucji i burzenia Jero-
zolimskiej nastąpi. Lędzy Lpniasta tego wycozda-
nia i Edpromulgacji Dekretu dni 13 Maja
pozwolenia do Lburania się i Wycechania
jednak wtych dniach iuz im wszelki handel
jest Zakazany.

Do Xiaze Imosi Luthowski Marszałek Rady nie-
ustającej oraz gen. Brannicki Petman w Kł.
wzięcia i Ląd Kontrakty do Dubna w którym
Ludny Lbier Kontrahentów Obiecia

Nowina tu niektóre oświadczenia w Ukrainie
wzrostu i podziurczeniu pewnego Pu i
które przyczynę postanowiono Lwowa tam promi-
nuc

10.
Komonendy. Ref: nawet Regimenty w tam-
tem kraju konsistujące iuz miały Ordynance
do Rysia do kraju Szwedzkiego lecz podobno zmieni-
łoby iak wyżej przychylny Odebraty kontra
Ordynance do Zostania w tych samych miej-
scach mówiasz Oni sami o nieporozumieniu
na przyszła wiadomo rozprawie Minister Ref-
iuz odebrał Kurjera z Petersburga do Zosta-
nia ię u Dworu naszym z różnych tłumaczeń
iuz się pokazuje Obiektowi w interesach Dwor-
ow Referyjnego, y Niderlandzkiego, y mówia-
re moshwa Obiektowania będzie wcale Ustąpię
z Polski, a Hoyska Cesarzowa powiększy Część
występującą z kordonu traktat tylko Komonendy
Zostawiając na miejscach konsystencji a
nieunikły obiet z tych przychylny wniosek nie-
stawa przyszła odrzucenie interesów Polski
y lubo emulacyjne trzęsienie Znaczeni Coraz
większy wzrost bicia rednacza dżito wyś-
lonę prany iuz y w edukacji będący Łaczy-
na nie mieszac które nie wcale ma od-
mienić, y będzie ktoś trzeci albo więcej ze-
mnie waga, y Prawości w statui a zagrebanie

w gościach Cypri Polskie wrias spokojnos. Mi-
tosi i prawiedliwosc i tygo i rawa przyznajacy
ustanowi

Maia wysi Uniwersaty do liowuodst. Kd i li. d. alt
na Syniki Laleciae Obranie Posion na przyz.
Szym.

W tym miescie Stolecznem Codziennie pomnazaia sie
numery o krzewiajacych sie kultystwie, z ktorego
powodu Nocarni goscie chodza taly, rewidua Domy
po Ulicach indaqua ludzi, a nierniajacych jeunich
rejdenuji. Ani Umieiajacych sie explikowac. zha by
byli Lactym tu sa i tym sie bawia takowych
zaburania y waresit. Ostadzaia trjedzy ktoremi uiz do
strezono y odebrano tarydzia do rozboiu przygato-
wane, a z tej przyczyny jest Lalecna Adlonum
Tuba kazdemu Ostrozności aby bez swiatla upo-
zna pore. wrona. Nikt chodzie sie nie wazyt.

Juz spozathiem tego karnewatu Otworzenie tu sa
reduty y Bale traktore. Niekto Lwowie ugh. z. z. a. a.
iak przedtem przyczyny tego sa ze jedni u niedoli
spokojnos. lubia drudzy dla interesow y Pyjanc-
skich Labaw wrozne oddalili sie stromy.

Ldysposyzyi Komisji. Kd Kd wystaro. zta. Summen-
de do Pwonych Dobr na Pograniczu Pruskim dla exe-
kuwania polatku przymrego ktorego trzetyho

nie oddano. Ale y re-entiment pokazano. Dany byt
Sm. Berna trini. Prus. Czyby Dwor Jego protegowat se. Dobra ktore
nie sa wkoronie. odpowiedzial iz moze to bydz. iednakze niepre-
staia tam tralegac o zaprawenie ponimioneo. Pominu

Wiac ciekawie tu oczekujemy wodny zasilęgo
Dekretu Cechuży Zniesienia miasteczka Nowy Je-
rozolimy za okopami miasta tutejszego, które popy-
żety' Emulacye między Adami Marszałkiem
W. kor. y. Liem Jmci Sulkowski Marszałkiem
Rady niestaigey. Ad Jmci Marszałek W. kor.
osobiście się wiliu swia wegrów z fraty-
gatorami do roznucenia tej Jerozolimy. Miał
tez nacy y innych Regimentow do tego zdia-
la, a Ad Jmci Sulkowski manifestuac się przy-
tym ziednać pomoc wojska Rosj. na poparcie
Zdania swego. Leck J. W. W. Minister y Gnad
Rosyjskiy odpowiedzieć mieli, że się do to nie
chca wdawac, ani przewzkadzac Esekucyi Prawa
ktore Gardziey Zadaia miac w Cechuży y wiede-
z tym woszytkeim w tych dniach Cechuży Zbie-
żenia Jerozolimy nastapi. Zydz y miasta tego
wyjeżdzaia y od Promulgacyi Dekretu Dni 13. mu-
iac pozwolnia do zabrania się y wyiachania
jednak w tych dniach inż im kieszelli hani-
del jest zakadzany. Tym czaem Ad Jmci
Jmci Sulkowski Marszałek Rady niestaigey pr-
nowo Zadozonym miasteczku jorzel siebie
Nowa Jerozolima. Zwanyen, Kadal Zakopie dnu
Stupy, na iednym Konstytucya pro parte
Zydon

111
Żydów, na drugim Reżolucya Rady niestaia
cey zawieszona, y aby te sprawy nie były pod
ciętą wartą pracy nich Rosyjska stanęła.

Mnia tu w tych czasach, wyrzuci Uniwersa
ty do Wiedztwa, tak koronnych jako y W. X. Litte
na Seysnihi, zalecając obranie Doktorów na
przyszły Seysm.

Mnia tu niektórzy ośiakiwsi w Ukrainie ro
zruchu, pod Jmieniem Pu. z ktorej przychodzą
postanowiono, licząc tam kommandy Rosyji
skie, nawet Regimenty w tamtym Kraiu kon
systujące, już miały ordynance do wyjazdu do
Kraiu swego, lecz podobno z namienionej iak
nowa przychodzą, odebrały kontraordynance do
zostania w tych samych miejscach, mówiąc
oni sami o nieporęczności, na przyszłą wiosnę
rozprawie. Minister Rosji już odebrał kurjera
z Petersburga do zostania się u Dworu naszego
z różnych słomach i już się pokaznie obojętności
w interesach Dworu Rosji y Wiedenskiego, y mówią
ze Moskwa, obliżowana będzie wcale ustąpić
z Polski, a wysoka Cesarzkie po wieloletniej cłapi
ustępstwa z Kordonów, mało tyłko kommandy zo
stawiając, na miejscach konsystencyi a naj
więcej kobiet, z tych przychodzą wiosną, niekto
rhy

przyszła odmiana Interesów Polski, czy lubo Emulacy
między znacznymi, coraz wielokrotnie biorąc
Dniale, Dzięło wysiłonej pracy, już w Czekaniu
będącej Zaczyna się mićzai, które się wcale ma
mienić i będzie kto trzeci, albo więcej, że mo
waga i Prawność, ułatwi, a zagrzebaną w Popio
lach ożywi Polskę, w niej spokojność, miłość
wiedliwości i Rygor Prawa prężności wstawi.
Zyde Szkołnik o którym się Dzięło Dzięło
zupelnie już zdrow, który gardo sobie był podlega
ze Szpitala S. Łazarza odesłany do więzienia
Prochowskiego, dla dalszej Indagacji, iedzi kto inny
na życie J. K. R. Dzięło nieczuwał.

Z Krosowca ostatnia Dzięła to tylko mamy ze
Kro! Jm Pruski w słaby iedzi Dzięła z Dre
win.

Carissime in Christo Fili Noster Salutem & Aposto-
 licam Benedictionem. Incredibile est, Carissime
 in Christo Fili Noster, quantum, quamque in dies
 maiorem ex rerum Vestrarum cogitatione animi & grida-
 dinem capiamus. Assidue Nobis observatur ante oculos
 quae istius incliti Regni laus, antea in tuenda ornan-
 daque Catholica Religione fuit, et quae nunc sit, sit
 tristissima rerum omnium, et publicae et privatae
 Ecclesiae rationes post se habent. Quae de his
 Anni MDCLXVIII (1668), et de illis Anni
 MDCLXXIII. ea Decreta manarunt, et quibus plurima
 Catholicae Ecclesiae, rebusque Religiosis illata sunt detrimenta:
 inter cetera Praesentibus sui cultus libertas, abrogata uni-
 versae Apostolicae penae, inde promissa matrimonia, ad
 indigentiarum jus, Civiliisque Reipublicae munera Dispo-
 nentes admissi, ipsorumque Catholicae religionis Tribunal
 erectum, crepta Bona, Spoliataque a Schismaticis, Pro-
 corum Unitorum Ecclesiae, mixtaque Ecclesiae, quae
 Commisio pro examinandis horum in Ecclesia
 damnis, instituta, inde alia etiam, quae magis detrimenda
 universim sunt, quam singillatim commemorando retractan-
 da Praesentia vulnera. Sed nos ipsum hoc tempus harum re-
 rum, plurimum auct Sollicitudo, et
 Cum enim proximè habenda esse Vestrae Reipublicae Co-
 mitia intelligamus, maiorem in modum excitamus, ut his
 ipsis, quò ad fieri potest, remedia aliqua comparari, afferrique
 Laqitemus. Tua Nos huc inducit, qua maxime nitimur,
 Carissime in Christo Fili Noster, Regii animi Veligio
 Tua Nos in Ecclesiam studia, et in
 Nostrum sustentant, ut post Deum, tua Regii

Audovitate confidamus. Quibus datus hunc ad Vobis
eximie nostrae, cum caritatis, tum fidei testes, quibus
Virtutem Tuam magis magisque inflammemus, ne mo:
do commemorata Detrimenta perniciosa esse Sinas, ipsius
dignitate confirmari. Idcirco majorem in modum pro
muis, Teque Summa Pontificis, cuius huiusmodi consilio
parum, atque obsecramus, ut si huiusmodi, atque pro
pro Ecclesia suscipienda, atque urgenda, quae Religiosissima
Nationi utilissima, Tibique gloriosissima sint; Apostolica
paternaque voce advocamus, atque hortamur. Sed cum in huius
Solicitudinum Nostrarum argumento versemur, praeferre etiam
Silentio non possumus, illam Superiorum Comitionum Consti:
tutionem, quae similis est, ne Juvenes, nisi post vigesimum
quartum annum, Virgines post decimum sextum ingredi
Religiorum Ordinem, ejusque habitum induere possint. Et
mus quidem nullam adhuc istam, quod ad executionem spe:
ctat, habitum ejusdem esse rationem, planeque percipi, quae
inde, si vim suam illa habeat, derivanda essent, in Univer:
sam Nationem incommoda. Tu ipse certe, pro Tua Sapien:
tia optime vides, atque intelligis, quantum id adversetur de:
cretis Sacrosancti Tridentini Concilii, quod in antiquis
temporibus apud istam Religiosissimam Nationem, in ma:
xima semper veneratione fuit, quantum ab Ecclesiae disci:
plina dissentiret, quantum cujusque naturali juri, ac libertati
officeret, ne ut in ceteris, in maximo etiam aeternae Salutis ne:
gotio, mature sibi consilium possint. Quibus quidem rationibus,
apud Majestatem Tuam nec validius, nec efficacius esse quā:
quam potest. Sed alia praeterea ad has accedunt propria ac
pertinentes cause, pro quibus istiusmodi juri utilitate praesentem
petuntur. Cuius certe institutum est universum, pro Regni Am:
plitudine Regularium numerus, quibus maxime non pro ducen:
tione Juventutis indiget Polonia status. Itaque dilatare ad ingressu:
sum in Sacros ordines ad Professionem Religiosam atate, necesse

minino erit, id ad majorem adque, ac ad immensam, penes
paucitatem, et Regularium, et Duratiliam, nomen in
Summo Nationis Decremento redigatur. Post abolitum Scho-
larum, in ceteris isthic Regulares recidit Scho-
larum publicarum munus, quod iisdem Committitur fuit
Auctoritate Pontificia, ut non possit esse iuris. lites
serie, quam vocant Commissio Magistra Nova huius
imposito oneri, quomodo suffragari possit, nisi as-
sistendi quibus suppetat. Alia namque non possit com-
mitti illa constitutio diffinita, ac impe-
dimenti afferat, quis non videt? Quare fatendum omnino
est, pugnare illam, cum publica ipsius Nationis bono, Scholas
ipsas quodammodo evertere, viam omnem ad educandam Ju-
ventutem obstruere. Quare jam pridem illi inni Legis-
latores Vestri, ac ceteris Consiliis suis, profuerunt, quod
publicam Educationem pensantes, ab illa Constitutionis lege,
exceptum esse, jam tum Educativis Scholis, et Scholam P. S.
institutum ediderunt. Jam nunc, cum in Regulares
omnes extensa sit, quare non eadem etiam in eos omnes ex-
tendi debeat exceptio? Si hoc ad bonarium artium ac di-
sciplinarum retinendam instructionem valere non potest,
quid de ipsa morum, Catholiceque fidei instructione sentien-
dum? Optime Tibi, qui in Representanda, perspectum
est, debet, quanta sit in Polonia Parochiarum amplitudo
ac castitas. Universas, qui isthic est, cum secularis tum
Regularis Clerus satis non potest, ut quibusque pro-
locis praesto sint, qui Fides, de Christi lege, Divinique
Cultu rite informare, eisdemque Sacramenta ministrare vo-
leant. At multo adhuc praeiungit ea vigente Constitutione
Sacerdotes existeri, qui impostam cum Episcopis,
tum Parochis, in Colenda Domini Vineae, Subsidiariam ope-
ram praestent, unaque in Spirituali Populorum Cura, ac ed-
ificatione laborant: Haec res omnia Paterna plenaque
Caritatis cogitatione, recensentes, non possumus non vereri

ne qua nova vis ex proximorum Comitiorum Decretis,
et Constitutioni accedat, unde et in hunc finem, et in
istius Nationis rationes, quoniam in hunc finem, et in
ipsa promissione, et in hunc finem, et in hunc finem, et in
mus, pro Amantissima Natione Studia, Teque etsi tua
virtute, tuoque virtute, et in hunc finem, et in hunc finem, et in
pro, et in hunc finem, et in hunc finem, et in hunc finem, et in
ma, et in hunc finem, et in hunc finem, et in hunc finem, et in
placentes, Majestati, et in hunc finem, et in hunc finem, et in
in Christo, et in hunc finem, et in hunc finem, et in hunc finem, et in
stras conijcimus, tua, et in hunc finem, et in hunc finem, et in
timus, contra, et in hunc finem, et in hunc finem, et in hunc finem, et in
fatis Ecclesiastica Opprobria, et in hunc finem, et in hunc finem, et in
imploramus. Nullum majus habere, atque illustrius
Argumentum potest, et in hunc finem, et in hunc finem, et in hunc finem, et in
ad perennem, et in hunc finem, et in hunc finem, et in hunc finem, et in
una benignitatis, in qua omnis est, et in hunc finem, et in hunc finem, et in
ratio, fructus magis magisque consequendos. Ac illius
Auspiciem Apostolicam Benedictionem, in Nostra etiam Sin-
gularis benevolentia pignus, Regi, et in hunc finem, et in hunc finem, et in
mantissime imperlimur. Datum Romae apud Sanctam
Mariam majorem sub Annulo Piscatoris a. 1. 1. 1.
M D C C L X X V I. Pontificatus
Anno secundo. N. S. P.

1776.

1776

Lutego

47

Kopia Odpowiadu Jego Młk Pana Rzewuskiego Wojewody Krakowskiego na List
Cyrkularny Jego Królewskicy Mści.

Powinni Dziejopisowic podali łotomności, że w początkach Panowania dobrych
Królów, że losy Ludwi gdy wypadły, wdaliśmy się w Bógdu ich przeciagu, kró-
ka gorzkość, dłuższą stodycą, z pamięci poddanych wygładzona była. Oktaw
upr. Rzymi, drugi Polku, Augustowie, stawne przykłady, y dowody, tej prawdy
oswiadczyli. Trzechy rozbiuane, według pokoiu y szczęściu narodów, nay wię-
ciej zwykły ciągnąć, takie, iakie nas obarczyły, tłumem kłeski y nieszczęśliwości.
Nasza to w gorliwości przywierze oziębłość, w rządach y czynnościach niesworność,
nadwspół Bracia gorować, wzmagać casu wyniosłość, Zemsty pragnieniem
takiego zawziętość, swego nie Ocyzyzny dobra chciwość, y odstępnie od cnotliwych
Przedków naszych, a na bytli yswawole, y uprzedane obyczaje, oburzyli na nas gniew
y karę, sprawiedliwą Naywyższego. Ma jednak tak szczęście, y nieszczęście kresy, y
wymiaru swoje, których dosiędli przyświadczyć y polepszać zwykły, dlatego nie-
płonną czynię sobie nadzieję, że Bóg ulitowany y ubłagany, nieszczęśliwo-
ściom Ocyzyzny koniec, a pomysłnościom, początek trwały, y ciągły uczyni
na przyszłym Sejmie; Wtedy ufnosci wyrażam idanie moje, o koto Instrukcy
naprzed Sejmowe Sejmiki, a niegruntowanej mądrości, naydoskonalszego, z
Królów, iak krople do morza przydają. Treść rady mojej, naybardziej owszem
szeregownie zaległa, abys' Wk młd: w Instrukcyach Panflick na Sejmiki, iak nay-
dokładniey zalecić raczył Województwom Ziemiom y Powiatom, ażeby Urzędy
Poselskie naycnotliwszym z pomiędzy siebie Obywatelom powierzyli: ażeby
w Uchwałach Sejmikowych, y Instrukcyach dotrzyli, że kiedy Sejm da Bóg
następnicy, idą się być niby ostatnią łoną Ocyzyzny deszczu, od Nieba, do
ratunku podaną, tedy obrani Posłowie chwytają się iey choć byteli imie bezpie-
czeństwem majtkości swojej, y życia swego, Sumieniem są obowiązani; zena-

obradę

Obrazy Seymowe przywiece Królu y Rzeczypospolitey, głowy swoię ochotnie
ponieść, a i cieliby trzeba było poświęcić, ie i cielibyś: czego się nigdy nie spodziewam
i znalazł się upadek Oyczyzny, ~~ktoby~~ na kładzie Poselskim, swoię nie Oyczyzny
korzyści za Cel, Bogu y ludzom obmienić w obradach Seymowych sobie za to tył,
a od dostojenstwa przywiece Królu y Rzeczyposp. odstąpił, tedy taki wieczną swo-
ię, y Imienia swego plamę y niestawę z, ztorczeniem y przekłystwem cnych
narodow wiecznie zhydlony, będzie. Przydatna bardz, z Prawem nowym
nie się nie op przeciwiać, rzecz mi się zdaie, aieby Kaidy, kreski na Postow
dawać maiecy, przysiągł przed dawaniem kresek ze natych, kreski do Posel-
stwa dawać będzie; ktorych rozumie być naje cnotliwsiemi. Oycowskie Serce =
WkMci: pomilion razy doradzi, niżej, ia, WkMci: oswiadczenie Synom Oycyżny
miłości swoię, y upewnienie opracowitym staraniem swoim, na przyszłym Seymie
abyłene narody uszczesliwione były, przyrzyni, to, y pomnoży Serdeczne ich przywią-
zanie do WkMci: Zdać mi się zarzecz mniey potrzebny abyś WkMci: w szczegu-
łności y osobności wyraził w Instrukcyach do Wojewodztw te Punkta, ktoroby
mogły przeszkodzi obcych na wielu Seymikach obradami porządkujących, y
dać im pochoy, do zabiezenia y przeszkody, pomienionym Punktom. Ledwieby
nielepicy albo ie zamilczec, albo ogólnie wyrazić ze na przyszłym da Bog Seymie
niezależnosc, od nikogo, przocz od Boga, y Stanow Rzeczyposp. skutecznie
utrzymować należy. Wszak miłość do cieprna, cnotliwych Postow pódajm =
do Serca, y do myśli, w czym Oycyżnę ratować należy, a wymienie niewzmian-
kowanych Punktow, mogłoby pabudzić obcych do takiej, iakicy do świadcyła:
Rzeczposp. na przeszłych Seymach przemoocy. Te błahie zdanie moię wiernoscy
a niedoskonalscią i nakomite, ze mną samym ztorzyszy u nog Augustu Pol-
skiego, iestem z Serdecznym y dogonnym przywiązaniem WkMci: ~~mię~~ ~~z~~ ~~se~~
ca poddanym, y najniższym podnóżkiem.

Wacław Rzewuski Wojewoda Krakowski.

23. mar. 1776 A. Z. R. d. 17
Chm.

MCWA Jasnie Wielmożnego Imci-Pana Severyna Rzewuskiego
Helmara Polnego Koronnego na Sejmie 2. 16. Sierp. 1776. Roku
Miana, ...

Najjasniejszemu Królu. Prześwintne Zgromadzone Konfederowane Stany.

Dajmy połowę majątku naszego, abyśmy mogli, połowę całą zachować; dajmy obie połowy majątku naszego, abyśmy się zostali przy wolności; ale nie dajmy nic, jeśli przeciw sobie dać mamy.

Wynika stąd. Prześwintne Stany, dwa razy zapytanie; naprzód; jak wiele podatku dać mamy? potem; czy podatek dać mamy?

Pierwsze zapytanie łatwo rozwiązać można; bo śliczniej co bbywał mieć może, łatwo jest liczyć co bbywał dać może; ^{to}byłoby śliczniej, co bbywał nie jeden raz, ale co bbywał zawsze dać może.

Nad drugim zapytaniem zastanawiać się nie potrzeba sporządzać Prawie, przed które, nie częściej jedna widzieliśmy, ale całą widzieliśmy; przed którą się do Rady Absolutnej; przed którą wstąpił Hetmanowski; owa pośrednicza między miejscami; przed którą Rząd wolny, i Rząd Despotyczny; i samobójczy; przed którą się Prześwintnych Stanów, na co nam się zdadzą podatki?

Placę chętnie Republikanci podatki; na utrzymanie własnego ich Rządu; kto z nas nie wzdrygnie się, płacić ich; dla utrzymania naszego drifajskiego?

Placę chętnie Republikanci podatki; na utrzymanie bbywalców w poddaniach Prawa; kto z nas będzie płacił na utrzymanie bbywalców w poddaniach Rady Absolutnej?

Placę chętnie Republikanci podatki; na nadgrody Miłośnikom Cytryny; kto nadgrody Miłośnikom Despotyzmu płacić będzie.

Stanowiąc dotychczas gwałt Prawa, niechże ustanowią podatki; a my uciemiężenia własnego nie zakupimy.

Wiem ja, y dobrze pamiętam, com w odpowiedzi mojej na list okólny przed Sejmikowy Jego Królewskiej Mci napisał w te słowa; B! jak mi będzie miły udział majątku mego, gdy zań kupię bezpieczeństwo, Rządu, Granic, y bbywatela; powtórzysz bym to y teraz, prześwintne Stany; gdybym wiedział i! i! udział majątku mego, kupię i! bezpieczeństwo rządu granic, y bbywatela; ale rządu tego, o którym wtedy pisałem, i! nie ma, a nowy nastat Despotyczny; ale granice, i! są uszczuplone, ale bbywalec i! jest w niewoli. Udział tedy majątku mego, kupił by mi tylko, bezpieczeństwo rządu Despotycznego, bezpieczeństwo granic uszczuplonych, bezpieczeństwo niewoli bbywatela; od czego Panie raci mi zachować.

Dalbym ja chętnie, Przeswietne Ustany, wszystko co mam; ale dalbym, nie
dla utrzymania; ale dla niesienia rządu terazniejszego. Aleć mi
się wroci rząd dawny, niech mi się wroci rząd Pradków moich, niech mi
się wroci rząd Citeka walnego. Godny, ani tylko majątku mego, ale i życia
mego Łatować nie będę.

Cytalem podane tu w tej Przeswietnej. Tobie wielce Tabelli Percept y
Expens Rzeczypospolitey; mogę błagać; ale idę ja przeswiadczeniem
moim, gdy idę do Tabelli tejora; Książę Jmć Lubomirski Marszałek
Wielki Koronny, tak pracowicie, y tak doskonale ubiór y Stanom
podał. Stąd wynika; iż Rzeczpospolita dając sobie. rzeczą, ale nie-
rozróżnia, może dziś obywać się bez nowego podatku; Wdobyłoby zostało
jak jest, a Stan Cywilny, w tej Tabelli pomiarowanie iuz Łapłacony,
czekałby od woli y łaski Rzeczypospolitey powiększenia płacy swojej;
a Wojsko by iey nie wydierał.

Świał Wojsko, aby Stan Cywilny był płatny; nie mieć Łotnierz, aby
mieć Radców, Sekretarow, y Pisarzy; to iak dla mnie iest Rzecz
nowa, jak niepojęta. Gdy. Bóg, w ciężkim gniewie swego zapau-
dat tę myśl nieprzyjaciółom Polski; my ię Przeswietne Ustany
odtrucmy.

Gdy tedy Ustany teauxniemy, niechce powiększenia Wojska
narodowego, my powiększenia podatkow chcieć nie powin-
niemy, y ja na niezmierzca mego nie pozwalam.

Mowa Jasnę Wielmożnego Imci Pana Severyna
Krewuskiego Hetmana Polnego Koronnego. dnia 22. Sierpnia
1776. Roku miana

Najjasniejszemu Królu

Przeswietne Zgromadzone Konfederowane Stany.

Hetman już bez władzy, ale jeszcze bbywał, czyli co swęcy Cy-
rui, czyli co sobie jest winien; ani za milczy tam, gdzie mowie potrze-
ba. Na wstępie samym Seymu teraźniejszego, rozległ się potę-
słbie głos Waszey Królewskiej Mci. (głos mojemu głosowi odpowia-
dający. Słuchatem go z głębokim uszanowaniem, z głębokim usza-
nowaniem nan milcze.

Mając Prawo mowienia miałem moc nan odpowiedzi, ale miłość moja wtasciwa, ustąpił umnie zawsze umie, miłości
Pokoju; y wolatem cierpieć niż iatryć.

Alę chodź to, y czyż to na dniu dzisiejszym nowy winiost
się głos, głosowi mojemu wczorajszemu odpowiadający? czemuż go,
w ten czas, gdy mowit? czemuż go, na dniu wczorajszym? czemuż
go, na odwrót (głosowi mojemu Zaraz nie słyszałem?

A czyż godzi się czas obradom publicznym poświęcony, nato
wycieczai, aby przygotować się do nicowania i dania Ministra, według
umnienia mowiącego? a czyż mowę dla tego pisai trzeba, aby
pięro w łodzi umacnai? a czyż Przeswietne Stany nato się tu
ziedziamy, abyśmy zdania nasze, ieden drugiego potępiali? albo wy-
wysublanemi pracowicie pochwałami? (Głos nudził aż do uspienia! -
Królu zakai głosowi pochwał, a dozwól głosowi prawdy; tam twóich pochwał
niechaj potrzeba.

Alę chodź to, że mnie tu o władzę Hetmanskiej zapytai? -
chodź to, że te władze, którą Pradkowie nasi tak roztropnie, tak przero-
nie, tak doskonale, pośredniczą między Tronem, a wolnością utworzyli?
chodź to mowie, że ja dziś przyrównywaia do Włocławca? ten chyba
władze Hetmanską do władzy Seymowej przyrówniać sechce, który a
ni tamiecznego, ani swęgo Kraiu, dobrze niezna.

Ja coż iá nie żyję w tych wiekach, w których odważna Prawda była
nawetniejszą bbywatela mowiącego Zalecą? ja coż iá nie słuszę w tym tu
Senacie tych głosów, które głosowi y bbywatelom mowiąc prawdę bbywa-
tel dla Króla byćd powinien, y iá Król dla bbywatela, odważnie słów
przekładali.

Uchodź już siódmy tydzień Sejmowania teraźniejszego; mowiliście
Przeswietne Stany (moie nadto) iá bbywatel dla Króla byćd powinien; mo-
wiliście kto, iá Król dla bbywatela. bynajmniej, y do końca Seymu nikt
pewnie nie powie.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

[Faint, mostly illegible handwritten text at the top of the page, possibly a title or header.]

[The main body of the document consists of several paragraphs of handwritten text in a cursive script. The text is dense and covers most of the page area.]

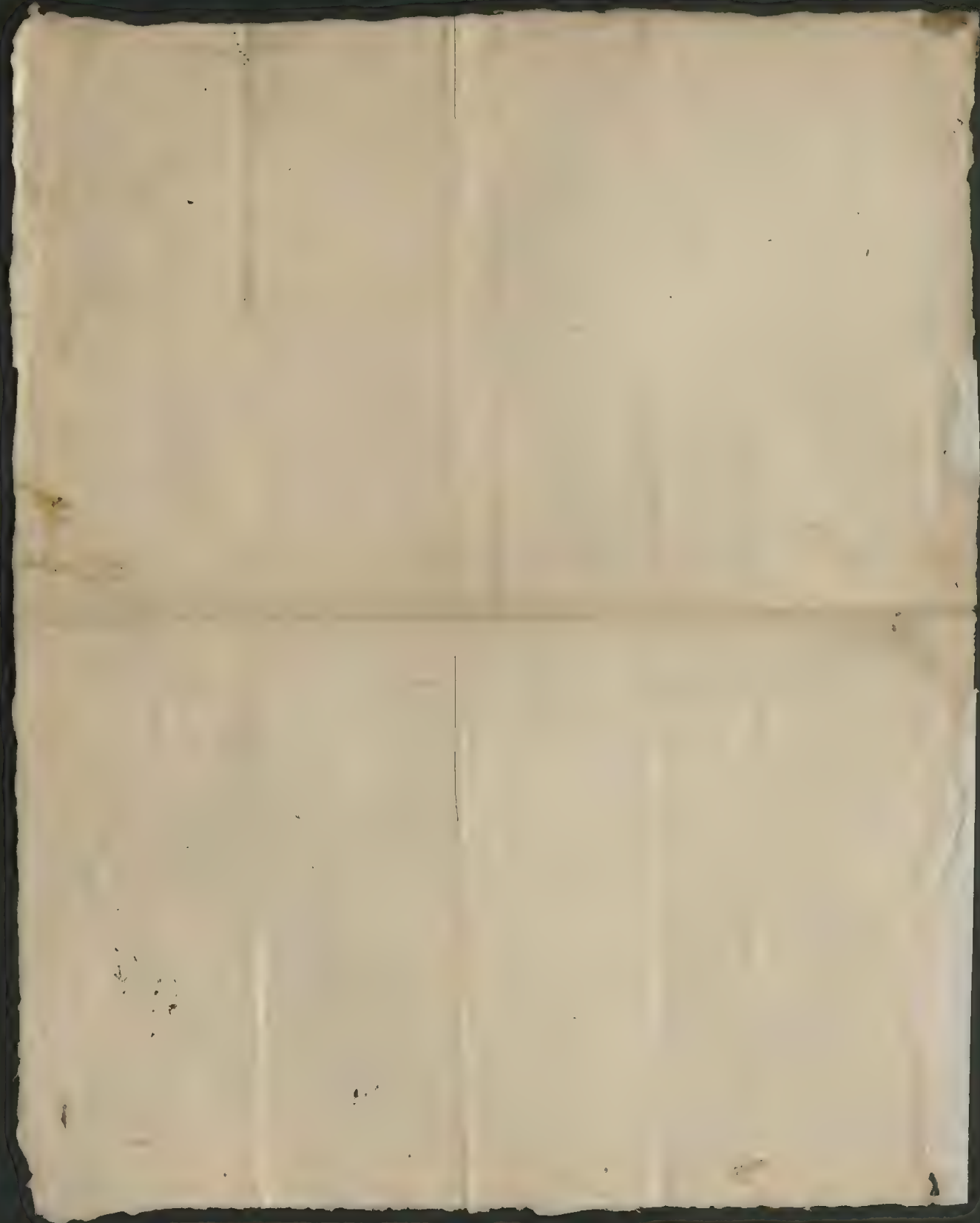

1743

[illegible]

[illegible]

[illegible]

60 Ater Iba o wygnancow -

Stodra domowe atopow
Siostry agniepki Serce
Gdy agniepce gdy Terefie
Kiedz lehor paly, przyniesie,
Dopiero za regu lata,
Wiece oddaione do chwata
Ciecy ~~ludzie~~ ludzie obreg
Zagnane ngora, nie wiescian
Gdy niemy, znow stop,

Y w Pte mroha ra sie, Ate wbradta: wyznaj sa
polomie ii rty liczy iestem - Zagranice, iah
za urates. Napisz ze mi co, albo laci napisac w
Grodnie, naprzy laci -

Jako wrocy Zagranie Dyczyz misticie
Pataie gedne, sparty cnota, Zarli wiescie
Zapomnieci oigdach y zwich sie, wyzuli,
Napisz iako odobro Braci swotech czuli
Zmucili uprzedzenia, Dobrego wie, celi
Niepodi prawda, tekacy wspnaniaty smieli
Czynie co czynio moriu bez mrogi bez egoim
Jah mogli, lacy Drizueli z hedy z ucisim -
Bywaty talie czasy, a chwata Byw i pncety - Dan
to boie aby wie, niewrociny - gdzie tak by to morio
moriu -

pi sie

55
Ji się, wiechali: wieby wali; wieby zwieli; Aż ieli;
Iby trawili, ieli y pieli; Dawym zuchraiem; yzli się w...
A czyż wryto podym Duchem kupa tricia,
Jus p...li bez niczego, na wroci zniczym.

Chwata Boga powstanam y zradosci, powstanam, i się,
obowym wieni obawiac ~~zawracia~~ nienalcy.

Przymimny, ten zysu, lilecia zosracia w ha rodzie

Ji iah mesie przystowie: medniejsi po scho die —

Jeili oah cist, medroci nupa, powimaby wryotnie
iupie przylizyci —

Pro teri czi na ziemi cist zabwacia. neli

Gdzieb sie, tak, iah u nas, data bieda w zaku —

Tylko nam do zapetay holiebyi przesienia ziemi

brakwe, iednalie —

Ziemia co byta nupa, c hoiady bogaci.

Ino miy to, dy sie mesie, nigdy się utraci.

Przystepnie, teraz do Dyaniepa wleolatogo abym p...
pisowat Regaty, bez tego się obe ducy; ale iebym
wyracit, co medriei pragne. —

Ju ci ten czay a zymow pydnie swoim lypattem

Jedno powiepr zeregolnie, a drugo ycrattem

To cist: zeregolnie, co będie dobre; a co nie będie
warto bydi zeregolnym —

Jeśli sie iahie l...m Duwactwo wydany

Proci to y zuchzym ~~inziom~~ czuyci się z...
wiedzy

Kiedyś w polsce stały się sprawy takie
kiedyś w polsce stały się sprawy takie
kiedyś w polsce stały się sprawy takie
kiedyś w polsce stały się sprawy takie
kiedyś w polsce stały się sprawy takie
kiedyś w polsce stały się sprawy takie
kiedyś w polsce stały się sprawy takie
kiedyś w polsce stały się sprawy takie
kiedyś w polsce stały się sprawy takie
kiedyś w polsce stały się sprawy takie

Kiedyś w polsce stały się sprawy takie
kiedyś w polsce stały się sprawy takie
kiedyś w polsce stały się sprawy takie
kiedyś w polsce stały się sprawy takie
kiedyś w polsce stały się sprawy takie
kiedyś w polsce stały się sprawy takie
kiedyś w polsce stały się sprawy takie
kiedyś w polsce stały się sprawy takie
kiedyś w polsce stały się sprawy takie
kiedyś w polsce stały się sprawy takie

Wtedy w polsce stały się sprawy takie
kiedyś w polsce stały się sprawy takie
kiedyś w polsce stały się sprawy takie
kiedyś w polsce stały się sprawy takie
kiedyś w polsce stały się sprawy takie
kiedyś w polsce stały się sprawy takie
kiedyś w polsce stały się sprawy takie
kiedyś w polsce stały się sprawy takie
kiedyś w polsce stały się sprawy takie
kiedyś w polsce stały się sprawy takie

28 sierpnia

Krisiichi

1784. 2 Heirburga

na unięenie prociw Rozkazu Rady, a bantary prawu Przynile-
jów Miasta Krahowa, gdy Rozkazy są zgodne do Przynilejów, a tożsamo-
nader sprawiedliwie sadana, nie mogą nie odponiedzić, iż już do
Prawa Rządu Przynilejów prokuratora Miasta ugrontowane, tak
być krótko z naruszone nie mogą.

Myżas Obywatelski Woiwodztwa krahowskiego znać nadto dobrze
Sytuację Miasteczka Krahowa, znany potrzeba Przesądny Pan Rzy-
szki z Chyminie wiadomie.

Jeżeli chcieć więc Prorogatyw Miastu Krahow, iść chcieć więc ludno-
ści Krajowi. Jest chcieć więc ludni utęlu w Religji grontowoych, w na-
uach doskonatyh. Jest chcieć więc mieć z wplech miar ludni kraj-
ni zampre wchodzących.

Nie kmaż Pomie Przesądny Panie Rzyzki, przez Pro-
gatyw Miastu krahow aturaych, co by teraz tych ludni utrzym-
wać mogła. Przez odprawy a Pomie niekiedy by ludnięcy Proje-
wodatwa naszego potędy w Konow Cesarzki, przez datę zemie-
nad kishim mioty bregiem nowego Cesarzkiego Miasta, ledwo nie
zgodnie w Chastu lu upadli.

Pomie wyrażnie, że dochody Miasta tego, na parupytym
naszym Woiwodztwie grontuaj się, najwięcej podobnie Pro-
duktu nasze parogolme od ludności Miasta Krahowa Salera.

Zapewnim więc z tych Powodów Przes. Pan Rzyzki.
Jeżeli na kaden lu upadł zelnin Progatyw nowego Miasta krah-
owa Projekt z uchwate onego, a myżas onego nie po-
zwale.

na Sezonie 1788. mona QD.
Chwaliboga Awyła: Nadtwo k woz

Mowa
Jego Królewskiej Mości.
Miana
Wasepyi Seymowej
Dnia 7 Października 1788.

Teraz nadająca losami Narodów Opatrzność naznacza dla nich w zamiarze niedoszłych
wyników swoich rozmaite kresy, w których one, lub niłunę y upadai, lub Dwoigai się,
zasilai y kurtagi porównaig; Dacie się, iż ta Wielka i Adna zła Najwyższego Drużby.
Ja Nas do tego Terminu, gdzie Obyczaj Nasza, po tylu letnich przeciwnościach swoich,
znajduje porę jedyną do ratunku swego a prosperowania mojej y stały Dawnych Polaków.

Czas to jest mój wstawić, a Day Bore, żeby nie oflatni, z którego Nam iak nie,
usilniej korzystać należy, bo wiadome są wspaniałym obliczności, w iakich zostaniemy
to y powpchnij mię Dgłos nauca, iak wspaniałym Narodu tego Obywateli pragnę pole
pzenia stanu jego, bo y widzę sam y doświadczaam obecnie, iak zauny, iak gorli
wych iak Dobro powpchnij. lochaiguch Wypodżembiów, Narod naszym niniejszy
do spólnych Obrad nato mieysce zgromadzić.

Wspaniałe te Obliczności w Adnu ogniewy iyczliwym dla siebie, ulochana By
oryzno, przeznaczeniem podżerone, iuz Perce moie wrocznie Nodkę nadzieig napędziaci
ze zamiar troskliwosci moiej, y wspaniałych te porównanych Synów swoich, sluch
odbiene porządany. A iakich iyczaniem Naszym powpchnij jest, nie prywatnie
upłaci pommarac, ale obmyślać iedynie istotnie y mianicie iedego Narodu potwiera
arby city. iego pommarac pommarac; należytem opatrzniem trwale utrzymać, utrzy
mywane iak bezpieczeństwa Opol, wolności, miłośności Obywatelskich, a dla Nasy
y powpchnij Królestwa tego urywai y unadzić.

Do zadanie Nasze, liudy się z powpchnij, iak tuzig. Was te wspaniałych iycz
aniem zgadza; liudy głos mojej, iest uyradem głosu Obyczajny, liudy myśli moiej, do
tego iedynie, zawsze y teraz zmiennaig celu, aby y jey wspaniałych, y kradem
w niej Dobro było; urywam y zapraszam Was wspaniałych Do podpisu uwigila
rac, którego myśl y zamiar, iest Demnie przedorony, y którym Perce Nasza już
ig podżerone.

Pokazcie Zaint Obywateli w niezwierwanej Zgodzie iedności y ufnosci
wzajemnej, iak Was obchodzi Dobro Obyczajny, Dobro Was samych, Dobro Moie
z Wami razem y Do Was nigdy niewdzielne

Ten iest moment, do którego Moie y Wasze losy Dalsze zawisły, ten iest
moment, gdzie uyrniwamy dla Obyczajny, którym wspaniałych winniemy, y polną Oflarę
serce y Młodziów Naszych, iedynie się trwale będrim, iż jeym Nasz krademmy,
wołanie w potęmnosci Epokę iey swięcia, iey Nasy y zachowania.

Oddaie jmy iednu Referendarzowi Koronnemu do czytania głośnego Aktu
Konfederacyi, iak iakem go uformował wcheci we mnie zawsze nieodmienny cy
nienia iak najlepiej dla Obyczajny, y wprzełanianiu, iż w tym uldacie iak
iost zapisany ten Akt, byłby najporządniejsz. Jednal po słonczonym onego cy
taniu, zachowuję sobie Dalsze mówienie moie arali dla Narodu miie y przyemnie.

Ju był czytany Akt przez jmy iednu Referendarza Koronnego w nieprze
mności Nabege, traci iednu Referendarza Koronnego, po którym czytaniu jmy iednu mówię w te słowa.

① Idy w puszłości tej, w litery zgadam zawsze zostawac z Narodem, a
mianowicie z Symuizami tu Osobami, powierzyłem im myśli moich w tym.
Czkic, byłem prosiwy do regu znacznego y z Dyskrybucyi Osob, y z liroty
Symuizy, aby w honoru Asoty przysięgi Marszałków Konfederacych, od-
miana zasła względem wotów Sekretnych w Stowach Salwanych

" A w literyby materji, Senator, Minister, lub Poddę zgadł sekretnych
" wotów, tedy do tych w sposobie Prawem przepisany, na zgadanie iednego, po-
" pienoszych iednych wotach głównych zawsze przystąpię, y to rownie wiernie
" y sprawiedliwie zliżac y pluralitatem z nich ogłaszac przyrzekam; w
" iedney tyłko materji podathowania Wotów Sekretnych nieprzyjmę, ale one
" głosne obierając ca pluralitate Stanow Symuizyćm Doniosę.

Według swiatła y przekonania mego, przekładam tyłko Osobom ry-
czym tej odmiany ułudliwości mogace z tej odmiany wyniknąć; gdyż
iednak udrziad też Osoby uiedmienne trwające w tym zgadaniu, przypowie-
Dziawsy im, żeby pamiętali, iż nie są winien być, gdy liedy zadować tego
sami będą; uwiadem dla siebie to w Uwagę, iż gdy bez wzajemney Dobro-
wolności, dobrego ewentu dla Obyczyny, Symuizacyjny mieć niemore
y proste ułaniania się do ich zgadania, y do podpisu Akty, z tego poprawy
zabieram się.

Mowa.

Jasnie Wielmożnego
Stanisława Szczęsnego
Połockiego.

Godza. Braclawskiego.
Generata Artyleryi Koronney.
Na Sejsyi Seymowej.
Dnia 24. Listopada 1788. R.

Miana.

Tak jest los wojnych Narodow, że z zbytniego opuszczenia do zbytniego
pzeniowia sie zaufania, y gdy o Obronie wojny pomysla, iuz sie
obronieniu bydl wadza. Zta przetkoscia o Obywatelach myslac
przyzwyczajeni, dac y odebrać ufności, winic bez wojny przebaczać
wojny bez przyzwyczajenia jest prawie rowno.

Tuam iate wady Wolności, kocham ja. jednak więcej nad ty
cie bę stowary ma więcej przymiotów czi godnych, y szczęścia kło-
nych niewolnicze. interuina. Narody. Kochając wolność, iakbym nie
kochal Ojczyzny, która mi się wolnym wrodzić pozwoliła, a kochając
Ojczyznę, mora, mówić zawsze będa, co serce ciota Obywatelska petne
mówić mi każe, choćby mi nie winiono, choćby się nie podobal.

Mówić będa nie tak iakby z Młodego obywatela sietawu. Do
od początku życia Obywatelskiego, zatem to, co czuje, y mówić co
mówić będa. Świadkami będa, iut ci, z któremi żyje, y z któremi
obcowalem ierle przeszedł Dzień, w którykolwiek, lub czynic według ma-
ley sposobowici, lub myslie y mówić dla Ojczyzny zapomniał,
y koniuz ia sturyc, zaglatem, ierle nie Ojczyznice!

Świadkiem nakoniec będa, Ciota, y Sturyc zgromadzone, przed
któremi prawdę mówić wartyem się, y Obywatelskie uiesc Ojczyzny, y
w ten czas nawet kiedy przestojnym W. K. H. H. zgławalem się za in-
terensem Rzeczypospolitey mówiąc, za Ojczyznę, iego Dais, ię, y porożę. Wo-
iut tego życie uiesc gołów bytem, bo mi nie ugdy y na moment nie
cheg y interes prywatny nie unowid.

Prawdę mówić, czuję, y czuję, że sobie Wolny Narod
uści powinien, że poki mamy silnych raki, krocie, które czynic potra-
fia, poki nam się pozostawie Trusze z którego y Lemiesz y Troie.
ukowac można Włotny Narod aby chęlat, yć wolnym y szczęśliwym będa.

Tak Przewietne Zgromadzone Stany, powiem za wielkim o Wiek
szczęśliwym. Przewietne Polacy. ierle chcicie aby was Moskale, lub Ojczyzn
cy niepodbili, czynicie tak iakby iak z was Moskalom, ierle Ojczyzn
cem bydl niepodob. Ciuzę bę, iasna Prawdę, przed Bogiem, Ojczyzn
W. K. H. H. y przed Stanami Rzeczypospolitey swięta czynic Prusie
go, że zadaniem Monarsze sturyc, że zadnego Poddanym nie będa
y ierle los Rzeczypospolitey, a bandrey more wojny Ojczyzn bę zbawic

ia możemy / orgabę ostatnią przywioda, y iezli tak szczerliwym nie będzie
abyśmy Oycyństwo Niemca, Króla moia Zarumienid, y wiedney z Krecypopol-
lita, zagrzebał się ruinie, y z Diewięciorgiem Dried za Mora. i
inną rzecz chwata, aby wolnie urodzeni, wolnym oddychali Polow-
czem kryjąc chwałę Imienia Polskiego.

Opuściliśmy już raz Prędkość moich Szadliwko, przesuwnie się
w Długość, lecz z Wolnością Nam pozostała Kraina, wspaniałego na-
wet wyzrec się potrafię, gdy Wolność, w której Opatrzność mi się
urodziła, rozwinęła, obarżona będzie.

Tak myślę, Wajdasiewicz, Ołtowski, Janie! tak rozumiem,
i myślę, wspaniały w tej Izbie, Szymon, tak Wajdasiewicz, (z
Wrocławia swego).

I czyliby mogł ten Szlachetny, Nawod być podobnym, do
tej lekkiej Freiny, którą kardy powiew na inną nagina Stronę
Wadymy raczy podobni. Przeciwnie Izromadronie Stany do tych
nieprzemysłych Dębów, które już Sycyaznym opadły się na wiatroni,
y których pioruny nawet wykorzenie niepotrafią.

Zręczmy teraz podłose, ale się nowem nie ciągnij wiery
Wzobieramy się na wspaniałe Strony, patrząc na siebie, chcemy
być zgodnemi, Dręczmy niechęci, brędzmy się intrygą. Wsch-
zgnie pamięć tych, którzy na Wpół-Ziemliach Sądzą, iż są
li Jodnieza y olowigle Włota Odręczympolitej (Wzobieramy).

Włota jest y Włota y Włota niewstępują Włota, y wstę-
pować niepotrafi, abyśmy nie wstąpili w Włota co rzecz Włota
poważnych, iezli sami sobie przedkładacie niebezpieczeństwo.

Jest zapad, prawdziwy w Włodziu y już Święta mitów Cy-
crumy dacie się ueruc, wistyllo Meksim ale y nieuriedniu sercon
Obywatelka Diewięciorga Działek Chalka, chcąc być tyllis stry-
na, ich siła - moca to słychać, które bądym wiary Włodziu
czę - dóbic powinną, y Kłopoty swoje na potrzeby Krecypopo-
lity ofiaruje. A ja wręcząc się, że tej jestem Włodziu Obywa-
telki, za te Kłopoty Dwieście Sycyazy sztuk Wroni, do Arsenatów
Koronnnych przystawie przyrębam, y te na przysługę Szymie Ordy
nawymy lub przedrey, iezli tego uyrę potrzebę okazać nieza-
dnam.

Teraz przystępuję do tego, co jest czynów naszych Szesci-
ca, li tom, a nie dobra Publicznego polnisi utęgi zgodnie wspan-
nie Działka Kommissji Wojskowej, y ze ialso narychley przy-
stapiemy do tego, co jest prawdziwą potrzebą Krecypopolitej
do tego do urodzenia Włodziu y Podulców wystarczających na
tegoż Włodziu utrzymanie.

60

Jdy chwiram myśl mija, do wbienia umowy jnzej Kommissary Karłowae
z strony potrzeb Woytowych a Miastami Nam niemi zapobiec nie moze,
niegdys Stawne Miasto Krahowa, nie do upadku bardzo nachylnego,
z Mięszkanicow ogotowionego, i powstajacym naprzeciw obcego Kraiu Miastem
mierzącym się do refaty.

Zapewne to miasto i w dawnych czasach, zawsze wierne i użyteczne
Krolowi, i Państwu, nawet w potrzebach sumy Wielkich dostarczało, że
raz do skutecznego dątku się ustąpi, bo będąc na Granicy opatrzonej wielkimi
lubo teraz prawnie Mięszkania same jnzej się i potozenie swoje, stały się
zabójczym, wznosząc kłopoty ludzi, gubiąc dobroczynność Dobra, Waszy i W.
i przeciwstawił h Skonfederowanych Stanow, taktur i Litwini, w użyciu w
tych okolicznościach, państwo toż Miasto Krahowa użyżenie.

Niech racia, radzić losować obo Najjaśniejsze Stany, na najjaśniejsze Dote-
czne, a dzieć z Krahowa chyba Stawne Miasto Krahowa.

Est to teraz, na pograniczu naprzeciw Miasta powstającego obcego -
Krahowa, do bieżącego Mięszkania Miastu Krahowowi a iżali w. k. m. Dobra
na aiz dobroć i Przeciwnych Stanow nie w spru opatrzone.

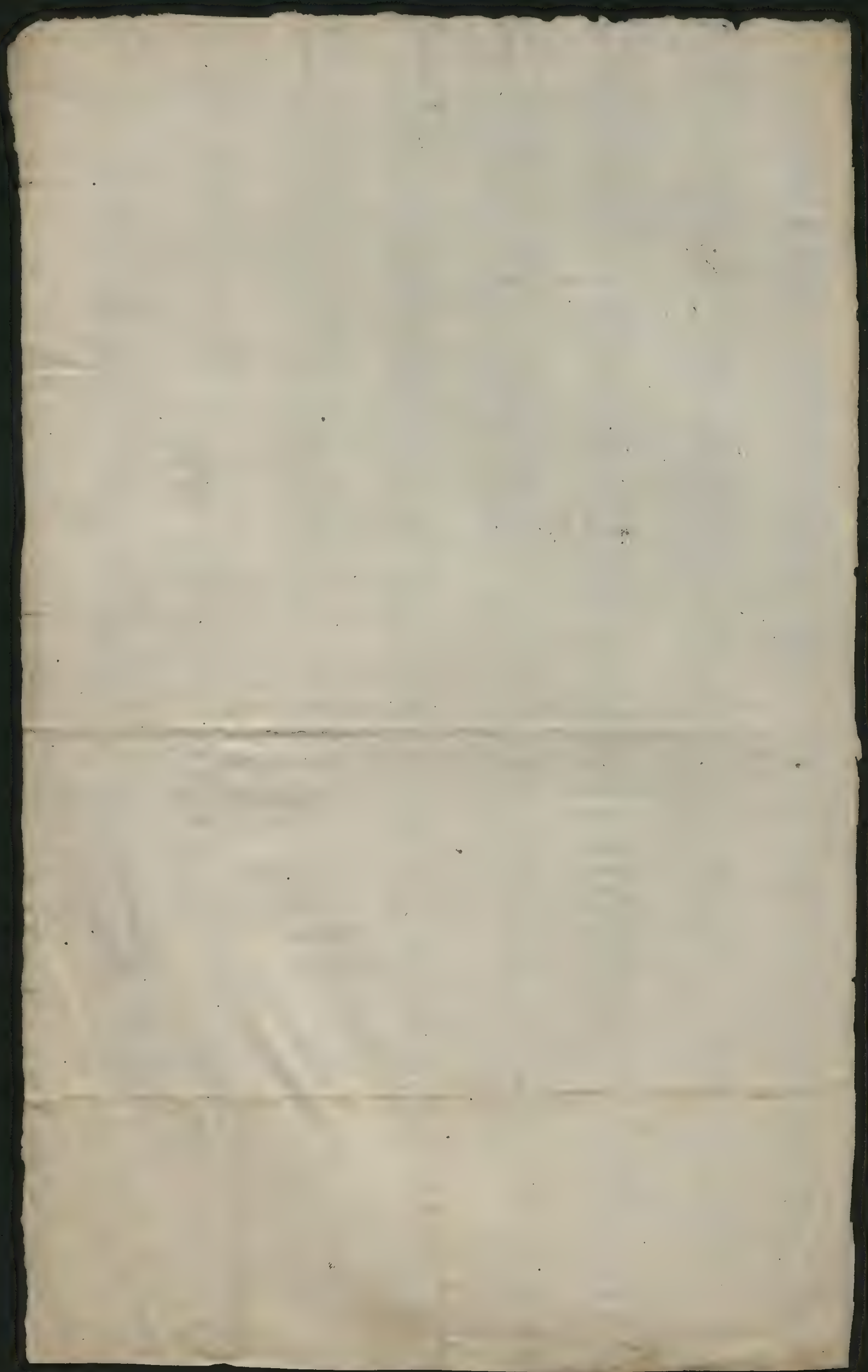
To miasto na umowie do Kraiu zaciągając upamiętnienie samego Kraiu
przeniesie się do Miasta woparkiego Krahowa, woinosia, nadana Monarchy, kto
ny na to najwierzniej toż stania, aby swoje Złoty i Krah i u bogact.

Stawiając więc przed sobą w. k. m. i Przeciwnych Stanow, niechby-
bny upadek tego miasta, iżali dobroczynnych nie zrycha w egldow, Dopeł-
niać powinność Dzwadła i Enatora tego Woinowstwa, doświadczenia i Zaufa-
nia moie, z Najjaśniejsze Stany, niechby zglądzić się tu Stawnytności,
Krah Krah i Krah, naszych Dżyny do wielkopomny do howni pa-
mąci.

Na Sejsyi Czwarthowey czytano dalszy Punkt Pielitu o Kommissyi Woyskowej. Czyli Generatowie dywizjami kommanderującymi obrani do Kommissyi woyskiem Zaradcae mają? Wotowicz Mazowiecki wotat, aby dwóch iednego Imienia w Kommissyi niezasia dato. Mozczenzski dodat, a razem i herbu. Pczeli mowić niclto rzę, więby przerwocie potrzeba herbarz, y wyszczegulnić Familię ktoręch się pod iednym herbem y kilkudziesięt miesci. Nie wstym wyrozumieniu mowię, rzet Mozczenzski, ale aby dwóch iednego Imienia, ieden herb mających w Kommissyi nie byto. Wotali niektórzy aby Woyskowi do Kommissyi obierani, byli rodowitą Szlachtą, Zapytali się Mazowieccy ktorzy się to mają rozumieć prę rodowitą Szlachtę? Tęy odpowiedział Rzewuski Piarsz. a kłimi y W Panowie iestescie, Czytano potym Punkt, aby dwóch iednego Imienia do Kommissyi nieobierać? wotali wszyscy zgoda, procz w. moze mazowieckich, Matachowski Marz. tyżę glosy, Zgoda wotaięce a opozycyi kilku nie postzegaięce, mę stępit do podpisania uchwalonego Punktu, gdy ustaty glosy nie co ustawicznie Zgoda wotaięce, opozycya kilku dopiero stę szę się data z Załem na Marszałku, Potochi Marz. rzet Jóni wi Marszałkowie Konfederacyi wykonawczy przysięgę wiernie Ję dochowują, y tak pełnią swą powinność ze im nie ma co Zdrznego Zarzucie. Pczeli lito niedorząszat Wadce to iest, Zmę stu nie żai przestęstwo Marszałkow. Mozczenzski Pzng wtywa na Swiadectwo Sekretarza Seymowego że na Punkt podpisany iednomyslności nie byto. Rozciszewski Lubelski. Zawotat: krtęwd. się dzieie Marszałkowi nieposłalowanemu w swej mowie, y Charakterze. Sanguszko Wotynę. Zgoda Zędat na tych ktorzy by się przeciw podpisanym Punktom odwotywai chcieli, Dodat.

Chęć widze niektórzy tak się Cotać, azby się Cofnęć do Departamentu mogli, Za. polowali się przeciw Marowićcy niektórzy: Za dali Za Oni aby dwóch nie tylko obieranych, ale ani w całym ich dzie kommissji nie było. Czytano potem Notę w Gazecie umieszczoną, po niej rzekł Potocki Stł: Szczęśliwie musimy mieć Marszałku o kommunikowanie tej Noty Sztabelbergowi, z niego każdy poznał ich grzeczny tonem, y ich grzecznych wyrazów do Ręcy używać należy, Zaraz Sepyę na Dzień Jutrzyszy to jest 21. Solwowano. Na Sepyę t.j. 21. mówił Xię Prymas o potrzebie Aliansu dla Polski niewyrażając jednak żądania o potrzebie Rady. w tejże materji mówił Raczynski Marz. = Biskup Małajski i Czarnowski pokazując iż uchycenie Rady byłoby przeciw konstytucji Zagwarantowanej. Przymówił się Suchodolski, w tym samym Czasie Dany był głos Chreptowiczowi Podkan. Litł: Suchodolski oponował się głośno temu y rzekł: Jeżeli usztysze sprawę, Za co Ministerium proponowało Alians z Moskwą, chętnie mówić pozwoli, odstąpił jednak Suchodolski opozycji swojej, y Chreptowicz mówił także za Radę. Włoda Sieradzki radził wystać Postów do Dworów Cudzoziemskich, y przystąpić do Ligi Rzeszy Niemieckiej. Domo-gano się potem aby teraz po Udecydowanym Punkcie o przysiężę, a potem na początku Zaraz Sejmu kommissarze Woyshowi byli obierani, y o to proszono. powstała Długa urzawa w której Włoi Zawoławszy Ministerium do Tronu Sepyę Solowat, nadzien następujący to jest na Sobotę. Wzostali w Jębie Postowie y Marszałkow obśtapiwszy prosili Ich, aby Jm Jębe otworzono, dla Czynniejszych Obrad. Sapiecha Marz. rzekł: mi Panowie nie czynmy nic gwałtownie jutra Czekamy. Idźmy tak jak nas przytady w Historji uczę, osobiście za Zygmunta I. pod którym także gdy był Sejm mierzymy bo go takim.

Bona y Amica mihi Chaili, stany publicznie prosicy Krola aby
 Im Czynnosc Seymowa przywrocit, tak y Nam postępie nale-
 zy, Zawotali wszyscy Zgoda, wierzymy przeciwnym marszałkom. Na-
 szym niezdradz nas y wzeci się w Pobotę. r. 22. Marszałek Za-
 galaige sejsya Zalit się na wczorayszą niezgodę i Timus tam-
 wany. Zabrak Jtos Tachodolski y przeciw Senatowi powstat
 ze niepamiętając na swę pocztę, czy byli y komu usim Za-
 szczyty swoje, Swobod Rycerstwa nie powazaię, Przypomniat Im
 iz Postowie sami reprezentacy Czynnę Narodu, bo Ten Narod wt-
 sciwie wybiera nie Krol iale Senatorow, ze Narod Im Prawo
 Dactwo powierzył a Senatorowi pierwey sędziee y mowic po-
 wołit. Czytano potym propozycyę ad Turnum, czyli ma być z
 Kommissya Woyskowa obciara na Zaraz po złączeniu się Izb affir-
 mative. Czyli po Kommissyi Skarb negative. Rozpoczął Jęzge Pe-
 mas Turnum dając negative. Oskarżili dając Volum negative
 grozit Narodowi Rewolucyę ialeby doznat z oluzanego oporu
 Potęze moskiewskiej. Anlwicz wymuszyszy gotliwosc swoję
 y młosc do Oyczyzny, dowodzit iz niemając się gotowych
 stem Cyficy Woyska na popierze wojowac niezdotamy, ra-
 dzię Zachowac przyiazń Rosyi, szanując Gwarancyę i dat-
 negative. Jezierzski Kaszt: Kulowę. mowit, Bracia to są moi
 i: wsłazuię na Postow: odpisywai się od nich nie mogę. Ale
 gdy mi z Urzędu Senatorskiego mowic przychodzi, winienem
 tu Ostrzedz Włknę o wczorayszym przypadku. Oto do takich
 tu niezgod wtey Izbi przyszo, iz gdyby nie Activitas Kcia Sa-
 pięchy Manę. pewnieby rozlami kiwi Braterskiego następieto
 a temu ktozby był winien, iezeli nie Włknę. Wszyscy mowia
 Włknę. Woyska miie niechcesz, a dla tego Obrad nie przyspi-
 szasz. Nierozumiey Włknę. aby Doradcy Jego Przyjaciotmi
 my.

ma byli kiedy go przez takie Posoby w Podczytanie u Narodu
wprawiać, wszystkie nieszczęścia pod panowaniem w Kró-
lewa kraj się Złoty, Były Konfederacye Barska, rzez Human-
ska porwanie Senatorow y Postow, podziat Krainy, a wszystko
ko najwięcej od Rosji znamy ze w Królu byłeś y jesteś Przyja-
cielem Carowey. Ale czyliż dla tego masz być nieprzyjacie-
lem Ojczyzny? Niezawrze tu Putnowey obracać oczy potrzeb-
Zimno z tamtąd, a Naturalna od Zimna uciekać do Egiptu. Ci-
pło jest na Zachodzie y Południu, tam nam Opatrzność ukaza-
Zwie Przyjaciela w Fryd: Guichelma Króla Pruskiego, ugnolo-
it on rozruchy w Holandyi, a przecie nic nie pretendował, Mo-
wią niektórzy iż on na kraj nasz Zakrawa. Alboż by nie ma-
teraz, gdy inne Potencye Woynę estabione, a On mocny? Może
to uczynić jeżeli wzgardziemy Jego Przyjaźnią, ale na ten-
czas y Warszawa się nie Bitoi. Co za powód przywiązania do
Rosji dowyć opieki, Albo jest iak dziecko kotyrane od B. Po-
tencyi, a przez 24. lat od Rosji wychowane? Lecz chwata Po-
gu przyszło iuz ad Competentiam Annor. Jarno iuz swoim
losem Zarządzać powinno. cheć tyllko N. Panie trzymać
z Narodem wyślijemy iak najmędrzej Postow, Alia wódcę
Wilenskiego do Stambutu, Rzewuskiego Pisarza do Wiedni,
aby poprawiono granicę, do Berlina Potweli marę. Dla
zmocnienia Przyjaźni, y Zawarcia Ligi, Losia wódcę do
Preterburka, Poczym dat affirmative. Po skonczonym gło-
sny m Turcie byto iedną kreskę więcy aby kommissya Wo-
showey po ztęceniu Izb obierać. tenże Punkt w Prelate-
nych Wotach miał większość w kreskach.

W tym roku po raz pierwszy w Warszawie
był w Albatrosie, który był w Warszawie 1790.

W tym roku po raz pierwszy w Warszawie
był w Albatrosie, który był w Warszawie 1790.

W tym roku po raz pierwszy w Warszawie
był w Albatrosie, który był w Warszawie 1790.

W tym roku po raz pierwszy w Warszawie
był w Albatrosie, który był w Warszawie 1790.

W tym roku po raz pierwszy w Warszawie
był w Albatrosie, który był w Warszawie 1790.

W tym roku po raz pierwszy w Warszawie
był w Albatrosie, który był w Warszawie 1790.

1111

Kommissary Polacy: Zawieszając Regulacy Lubrawy
do ulowienia poddialu na Cygany i Polacy
należa więc tym czasem Bractwo, wstąpiłoby
kniąz Wolynski do koronnie jęz. lud. wciaż
y sposobie następnym i
później. Książę Lubawski, wolnego Magistrat

• Princ Karługo książę wolnego Magnistrat
Ojczyzny i Ayduk, nasz. Dni po. słyszeli do siebie
tego. Amwerschu wpięcie jure i wota. wchodzą
Ligę. wierz. przysięgą. Rewieraw. będe
- przysięgą. siebie. będe. i. innych. i. d. i. n. y. s. t.
swego. książę. Gofrymatar. i. w. b. c. a. n. y. s. t.
przysięgę. na. wierz. rewieraw. i. Poltadine
Ojczyzny. i. s. a. n. c. e. O. b. w. i. g. a. c. e.

[illegible]

3. Kto: Romanowski miasteczko ma
 4. Kto: Romanowski miasteczko ma
 5. Kto: Romanowski miasteczko ma
 6. Kto: Romanowski miasteczko ma
 7. Kto: Romanowski miasteczko ma
 8. Kto: Romanowski miasteczko ma
 9. Kto: Romanowski miasteczko ma
 10. Kto: Romanowski miasteczko ma

[illegible][illegible]

[illegible]

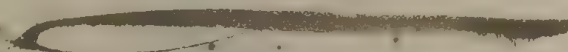

67
Stann Polsewrowie y męskieny Męst wol
nych iaby prawolowuz y spohowozuz swoy
dali domo pzedawowania y postawowania
ktore winni sy prawu.

Uto, to Uniwersal dla prawolowuz iaby
męst Komisji Polsewrowie y męskieny
wony do kadygo Męst swego reposita. Uzydka
tu uicowowozuz za reposita. reposita y
publikacy. Z Ambon starai dy zaleca

Dan w Warszawie na Sejm. Elonomisney
Komisji Polsewrowie y męskieny Męst dan
Dy. Męst Męstada. Dy. 17. 17. Męst Męst
dali Męst. Męst. Męst. Męst. Męst.
Owimenty Męstowst. Biser. Komisji
Polsewrowie y męskieny y Original. Antoni
Michal. Dyent Męst. Polsewrowie y męskieny.

Uniwersal Komisji Polsewrowie y męskieny
yaby. Biser. Męst wolowuz dla kady
dali. Uzydka. Uzydka y Doby.

Ministerial Horn
indigo Polyp (M)
L 25

Dziado się w Kancelarii
 Leawskim w Sobotę to jest dnia
 Siedemnastego Miesiaca Grudnia Roku
 Panstwiego iysianego siedmsetnego
 Dzieniedziesiątego siemnego.

Do Urzędu y Ksiąg niemieckich Radziechich Krako-
 wskich osobliwie przysiedzieli Słuchacy Filip d'Albo-
 chi Syndyk miasta tego pod sposobem Oblat
 do wpisania w Księgę niemiecką Oblat Deklaracji
 Namiestniczych Stanow Królestwa polskiego względem
 Manifestu ustanowionej do Ksiąg Radziechich Staro-
 scinskich Warszawskich przez Oblat podanej,
 y z tejże Księgi dnia Dzieniątego Miesiaca
 y Roku bieżących autentycznie wydano, iżdaż
 teje Oblaty przycisnąć, w Księgi niemieckie wpisać,
 y stronice potrzebujące autentycznie wydania, so-
 d'Urzędu niemieckiego otrzymać. Ktorey Oblaty opnowa-
 jest następujące. Miejsce dziegi Szarba herowne-
 go łapiem groźny iedyny trebny orzadonego.
 Actum in Curia Regia Varaviensi Die Nonas
 Mensis Decembris, Anno Domini Millesimo Septin-
 gentesimo Quingentesimo Primo. Ad Offm et Acta
 praesentia praesent Capitanealia Varaviensia perso-
 naliter veniens Magnificus Antimus Siemczynski
 Sacrae Regiae Majestatis et Communionis Ordina-
 riarum Generalium atque Confederationis Gallicae
 Regni Secretarius eidem Dni Antimus Siemczynski

Constitutionem infrascriptam obtulit, et ad inq[ui]situm
dum in Acta presentia perrexit. Tenor talis
Deklaracya wyględen manifestow = Idy za
pawden, męstrozności y ludzkość nęmpierwstępnę
Prawdawstwa bydz panimę staranię, p[ro]czę
wczęgne a p[ro]częgne mępryturęstosimę y p[ro]czę
męstrozność zapobieręnie oikramę w dędzę s[er]w[er]
d potnęby onęgę Zarędzanię z trudnolimę y tu
męstrozność, męstrozność ed takimęgo p[ro]awidła. Ma
Krol wrędz z staranię Sejmicięm p[ro]ed. isch.
raę orzedu ostnęzięnię w męstrozność okoliczno-
ściach potnębnęgo Deklaracyę, Isz lęto by do
Akt Publicznęch Manifestow, Protestacyę p[ro]ciw
Aktualnię ed p[ro]awidłomę sę Sejmicię, y p[ro]ciw
ustanwię Rędzowę Aktę męstrozność wnosic, lub lęto-
by takowę manifestow wnosic do Akt Publicznęch
w Sęnstwach Ręptlęgę p[ro]zymęwac, takęny zę bęny-
cięlar spolecznośc Publicznę męstrozność Prawen
ustanwię, do Sędnę Sejmicię p[ro]duę p[ro]awę mas
Sejmicię teręstrozność uchwalonęgo zapoznanę
bydz panimę, y iako wnoszaięcy p[ro]korynaci
publicznę sęaręny będzic; Dłazęgo p[ro]zymęwa-
nię takomęch Manifestow, Protestacyę występa
Kancellarię y Sędnę Zakęrcimę p[ro]d sęaręnię do-
pnię nęmimionem. Manifestow zę Protestacyę
gdęstrozność w Sęnstwach Ręptlęgę p[ro]ciw ustan-
wię Rędzowę lub uchwałę Sejmicię teręstrozno-
O

go dotąd zamieszanie y przyiste za nichde dekla-
rujemy. Abyżas wszelkim z dosłownym tŁomacze-
niem Deklaracyi trzeciego Majas roku niniejszego
zapadley, Lwowie uczynic, wolny gŁos na obradach
Obywatelskich y wolne tŁomaczenie siŁ swego sposobu
myślenia wŁadzie y zawsze Lwowskiemu w szeregŁ-
nosu Obywatelskiemu podług poprzedzaych y na teraźnia-
szym Sejmie warowanych praw najuroczyściej
zapewniamy, y że takowy gŁos na Sejmie oprowadzo-
ny do aktu padac Lwowski jest mocen ostreżamy
Kaniśdau NadezŁy i Madachowski Ref. W. K. Sejm-
ny y Konfederacyi Pruninyi Kaniśdau Marszałek-
Kaniśdau, Wicze Sapieha Generał ArtŁ. Lid. Mar-
szalek Konfederacyi W. K. Lid.
Wojciech Leszcy Marszałek Prishup Kaniśdau y
Lubelski wyznaczony Senater z Pruninyi Madopolshi: Jan
Kaniśdau Kaniśdau Prishup: Jank y Kaniśdau (Gad. Prishup WilŁ
Antoni Kaniśdau Sabdonowski Kaniśdau Prishup Deput. Senatu
z Madopolshi Kaniśdau Kaniśdau: Kaniśdau Kaniśdau: Kaniśdau:
Kaniśdau wyznaczony Senater W. K. Lid. do Deputacyi
Sejmu. Jan Kaniśdau Starosta y Kaniśdau Drochi-
Lid. Deputowany z Kaniśdau: Madopol. Adam Kaniśdau
Kaniśdau Kaniśdau: Kaniśdau y Kaniśdau Kaniśdau. Deputo-
wany z Pruninyi W. K. Lid. Jank Weisen-
chup Kaniśdau Kaniśdau Deputowany z
Pruninyi W. K. Lid. Jan Kaniśdau Kaniśdau
Kaniśdau Deput. z Pruninyi Kaniśdau
Kaniśdau - Post ugiŁ institutionis in
Acta

Acta presentia ingrossationem Originale ejusde
offerenti eidem praeiis Officij sui Quibatione
est extraditum. Herman nym Legi Debor
Locus Sigilli

Protokoll Brzgodu
diechiego krakowskiego
wydano.
Stanisław Kostka
Lewy 20. 1791

Oblatg. Deklaracyi
Krytyczniejszych Sta-
now. Symuizyckich wzgł.
dem tego co w smadlu

Oblata

W. Chydzie Radze
28 17. 1791

1791

*Kopia Odpowiadu na List Króla Szwedów do III. Wielkiego
Generala Artyleryi Koronnej pisanego.*

list W. H. M. P. M. - 2. Januarius pisanym, a desicaj z Akce Generata Majora Potockiego
 wznowil mi, niezmiennie. Przynies W. H. M. wzy: wygrac, ze nie jako krol, ale
 jako Przyjaciel do mnie piszesz. Przyjaciel Krola moga (zynic) sie byda i wadym,
 to Lawie wiemy y przywiazany do Niego, Niechcieniem tylko to: co Ryppla zmo-
 wie y wolnos. Jedy ulowienie moglo. Zpdatem ayo W. H. M. miai chisul z wzwro-
 ciela Ryppley, ale nie Tworzy mow Samowladczy. Jedy Krolu (Nagiamierowy) racy-
 tes do mnie pisat iak Przyjaciel. porwol dobrodliwie iabym niezapomniaway
 yma Mornest wiennego Krolowi Mornu wznowienia y mogl wznowi na obrone
 Ryppley tego Golaka co pierwey niz byl Korona, ozdobiomy, Kochat Ryppley y
 chazat sie y przywiazaniem do wolnosci.

[illegible]

nieśli z sobą pióro i trefliki (Złotkiego nie pamiętam), na upominek (Złotki 2) miodu
rybi (Złotki) i miodu (Złotki) Władca Sereni moim, Cyryl, zioła i trefliki
Apłtasy Kochający (Złotki) to mi dyktuję co pisze. Olszyna Madryt
i Jego dobre i trefliki (Złotki) i trefliki (Złotki) a trefliki (Złotki) i trefliki (Złotki)
i trefliki (Złotki) i trefliki (Złotki) i trefliki (Złotki) i trefliki (Złotki) i trefliki (Złotki)

Leipzig 1846.

L. Luykma.
H. Woytens Polityeno Chemomierij Rode 1792 Nijze Drukker

Wesugi nad Stanem Trunij przy Konie Roku. 189.

[illegible]

Wszystko to, co się dzieje w Warszawie, jest wynikiem politycznych i społecznych przemian, które przebiegają w naszym kraju. Władze państwowe i lokalne starają się sprostać wyzwaniom, jakie stawia przed sobą społeczeństwo. W tym celu podejmowane są różne inicjatywy i działania, które mają na celu poprawę sytuacji społecznej i ekonomicznej. Wierzymy, że dzięki współpracy wszystkich sił, nasz kraj będzie mógł osiągnąć sukcesy i prosperować.

Kunststube

[illegible]

1912

[illegible]

27/2/1911

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

można było by było użycie ich do roboty na Państwie Seymickim; w jednym tylko celu używa się ich do roboty w kopalniach. Wobec tego Ministerstwo Ministerstwa Wewnętrznych Spraw i Administracji, w celu zapewnienia ich do roboty, postanowiło, że ich używanie będzie ograniczone do roboty w kopalniach. Wobec tego Ministerstwo Ministerstwa Wewnętrznych Spraw i Administracji, w celu zapewnienia ich do roboty, postanowiło, że ich używanie będzie ograniczone do roboty w kopalniach.

Po rozpatrzeniu Trybunałem w Warszawie Pkt. 1. i 2. Listu z dnia 18. 12. 1842. nastąpiło uogólnienie ogółu granicznych tym sposobem, jak i były ziemie polskie, a po tym uogólnieniu z tym do Kładow, aby cała korona polska i wielkie księstwo litewskie, w granicach lat czterech rozgraniczone. Wobec tego Ministerstwo Ministerstwa Wewnętrznych Spraw i Administracji, w celu zapewnienia ich do roboty, postanowiło, że ich używanie będzie ograniczone do roboty w kopalniach.

Dnia 29. Lutego 1842. Zarząd Wojskowy Komendy 2. Pułku 4. Lutego Regimentu w Warszawie. Wobec tego Ministerstwo Ministerstwa Wewnętrznych Spraw i Administracji, w celu zapewnienia ich do roboty, postanowiło, że ich używanie będzie ograniczone do roboty w kopalniach.

Wojennyemu Stanisławowi Augustowi Królowi i Najwyższemu Wielkiemu Księciu Litwy. Wobec tego Ministerstwo Ministerstwa Wewnętrznych Spraw i Administracji, w celu zapewnienia ich do roboty, postanowiło, że ich używanie będzie ograniczone do roboty w kopalniach.

Widzi! Ktoś narodził się z pamięcią,
 Przez tyronów Zapad, w świadectwo dacie.
 Le Krol Kade jest z narodem, a z nim Narad Sady.
 Ktożby miłował, y jedność na zamie Zarigady.
 Alexander y J. ni, Kropi podbijali,
 Chwała, Krow bez litosci, bliznych rozkwalil;
 Kade Krol Narodem bez wojny, Krowi, kudi, Ojcow.
 Nieprzypuscił, y serce, wrogowem Zarygida,
 Juz Narod Kade zgubiony, był desperowany,
 Wiedził, Krowi miłosci, y Krow rozkwalil.
 Przez podział, Serce, umyslow, miłosci Krolowi;
 Przestąpił, Zwartany zgubę, wrogom Agdia Dora.
 Porannym Serce Krola, a z J. ni, Kropi Ojcow.
 Krowi się rozkwalil, przez wypadek Krowi.
 Zbrylił, Krowi miłosci, przez chęć, jedno miłosci.
 Zaufaniem Krolowi, w Krowie, pomysłom.
 Krowi, Krowi, Krowi, Krowi, Krowi, Krowi.
 Krowi, Krowi, Krowi, Krowi, Krowi, Krowi.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Ciekawo jest zapewne Co tu robimy, królestwo w najgłębszym sporcie, tak rozumiejący
ze Narod przyjmie zadowolowaniem Naszą Robotę i potężności Naszemu znowu błogo
stawie będzie to jest prawda że teraz Ciężkie będzie ale przezeń będzie
wolui bo niepodobna aby to Wojsko które rozciąga się wzdłuż wzdłuż
kraj od Nuytawych w obay niezmięto kudy. — Ale woleć Pociąg Kresenaj
stracić niżeli Na znowu wolność gotowość moja aby od woli Jednego Kapituły
zależała. — Czyż Ci więc kłutko co będzie, Chcemy kłutko, niecierpiącego kłutka
nika, ale nigdy Dano: Rada będzie fory nim dozwolona, do niej należeć będą
Juturna Zagraniczna Ona więc będzie bieżąca na wszystkie Magistratury, Kasy
cały dzielcie się będzie na trzy Prowincje równe Każda Prowincya więc będzie
10. Wojewodów Każde Województwo trzy Powiaty gmin Karstellaunów Karada Pro-
wincya, więc będzie Nowo Górow — Każda Prowincya więc będzie swoich Kan-
clerów Podkanclerów, Asesorów, Komisarza Kasy, Wojskową Kuchnię — Wszystkie
Urzędy będą obierane po Prowincjach zapytany od Karbina w Materii Kuchni, wzy-
stkie Juturna, w Materii Soligajnych, w Otwartych zdaniach — Biskupów będą
obierać Kapituły kardynałów 100. Procybrac będzie, resztę sumy poświęca-
to jest Fundusz Duchowieństwa będzie ogólna Kasa pędzić na Seminarja, etc.
w Każdej Prowincji będzie jedna Akademia wszystkie Kłasy będą ściśle ujęte
to jest Rachunkowy, aż do Gramatyki Angielskiej Książki etc. Wojewódzkie sądy in-
nych Akademii zaś resztę nad szkołami małe Biskup będzie miał bieżący —
z Kuchnią bo jeden tylko w Kommissji Kuchni będzie — Szlachta
ta tylko należeć będzie do wotowania Kasy swoją ręką wpisać się w Kasy Re-
mianckie kto nieumie Czytać nie nieumie — Kasy będzie ziemianina znowu
miedzi Sekundum pinywana — kto się w niej znajduje niebierze chociaż aktualny
szlachcie Sekundum nieumie, a zatem spowodowanie szlachty ziemnych Województw
ustać musi — Sekundum będą również po Województwach obierać będą delegowa-
nych po Diecezjach do Nuija Prowincyalnego, gdzie delegowani Catey Prowin-
cji znajdować się będą — Ci będą czynić Respektu Prowincji swojej Rachunki
Kommissaryusz wszystkich Jaki Ministerium Hetmanstwo Województwo zaważenie

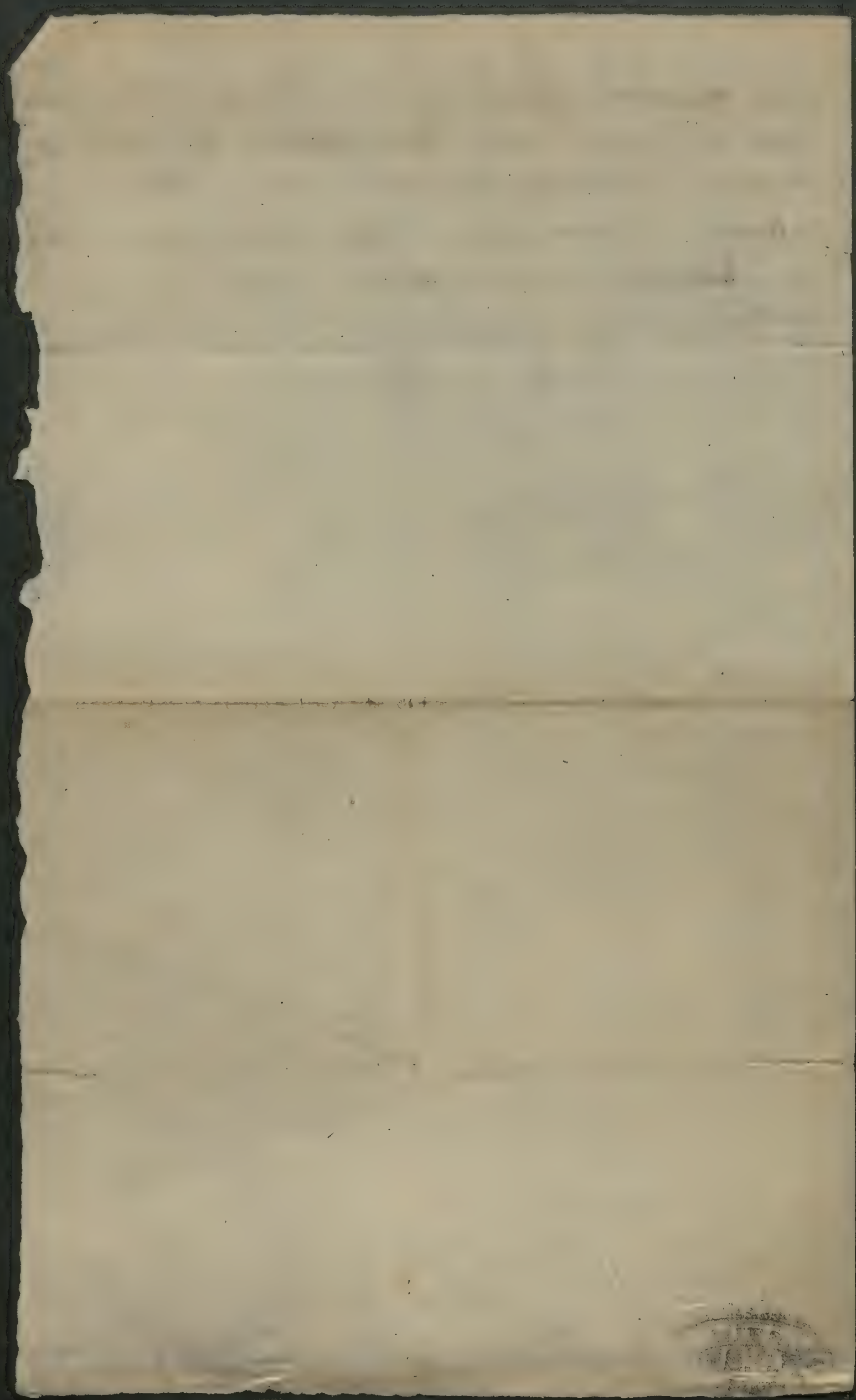
Brevet loda

83
razie nieprzewoźcie przynajmniej — Potthauow & Kochowskii od-
wołani byli u nas do Petersburga Nito inszy Miejsce ich zajmie. Mowia ze
przywiązanie ich do Polaków. Czyli kwota ich przychodu odwołania
do Wojnie. Chambellanowi Głównemu na Wierze & Inny. Za uderzenie Ofi-
cera Moskiewskiego. Darowali tę Wierę & Mare Wierien S. Katarzynę —
Potthauow & Kochowskii —

Mowa Jasnie W^ogo Winbaca, Posta
 Wsichtkiego, na Sejmie Grodzimskim 1793 r. miana.

Cnota przewodziła umie wrytka rnoiu, a za cōz się straci-
 chał Najjasniejszemu Panie! Syberya, grōz tyrm. który
 chęć branie Cjaryny: to pōjdemy na Syberya! Syberya
 bōdnie dla nas Rajem, bo w ciemach nawet naszych cno-
 tę obaczymy. - Najjasniejszemu W^ole, stawony ciągłym
 mirowań, kłopotu. przez cały ten czas panowania Waszego, który
 od początku wstąpienia na tron miał tyrm. okazyj rōżnie-
 rnia sobie na wiczaną chwale i wdzięczności, a z rōżnej Narodzi-
 korzystać nie przysto, Najjasniejszemu W^ole mówię, oharz się
 w ty wiczej i rōżnobarnej starości twojej, Najjasniejszemu i cny-
 niejszemu umieli w młodości, młodości rōżnobarnej. - Dariusz nie
 by Cencorem jeztym tu tycim. Młodości Panie: ale kto
 Narod i Ciebie kocha, kto wrażyje wiczej od Ciebie wypane
 harto: Narod z W^olem, W^ol z Narodem, kto na konie
 przypiechni sobie rōżnienie twoje wiczej, jeżeli sięgniesz do
 podpię podziatu kraju rōżnobarnej twojej, niechaj ci ono uchwila;
 ten przysta cniem memu spawiedliwości, a ustom prawdy.
 W^ole, masz u nas młodość i Narod ci kocha, Cjaryna
 piastuje, za cōz ty nas, braci naszych, spōlnych. Krowych
 i ziemie, która cię rōżnobarnej przedstawia? Tyś najwiczej od
 Got.

Polakowi odebrał korony, a ty masz mitajowy Panie,
na ciele, ich podpiąć nie wolą. Co ra stodoła może być wole-
rania twojej, którą i niewolnik nosi. Mówią Wroble że
cię Włachy obrata Wroblem, ohar lepiej światu nie jest
od Boga przeznaczonej, ohar nie panować umiesz w ten czas
ciotliwie. Kiedy potencie poctania wszystko. Wroble: Ojciec,
mówię tu imieniem większej ciotki Złoty, że cię na Syberję
na tróla taktre, i ra Ojca potencie mi. Gdzieś. Kie-
chaj się Wroble naz. lecha ciotki naszej. (Tu Wroble, Mi-
korski, Stanki, Skaryński etc. etc. bardzo wiele, bory-
kroto, Pojdmy na Syberję). Potencje, że masz mitajowy
Dzieci, i że ich bardzo ciotki przysięgła, przez potencie,
sąm więcej imię cię ciotki i taktre. Gdzieś.

[Illegible handwritten text]

